

Джийн Гибсън

ТРЕНИРОВКА

ПО ХРИСТИЯНСТВО – 3

Курс за напреднали

Джийн Гибсън

Тренировка по християнство 3

Издателство ВЕРЕН
п. к. 91, София 1408

clv
Christliche
Literatur-Verbreitung e.V.
Postfach 110135 • 33661 Bielefeld

© 1978, 1980, 1986 by Fairhaven Bible Chapel
San Leandro, California, USA
Оригинално заглавие: Advanced Christian Training
© на немското издание, 1990
CLV · Christliche Literatur-Verbreitung
Postfach 110135 · 4800 Bielefeld 11
© на българското издание, 1993
CLV · Christliche Literatur-Verbreitung
Postfach 110135 · 4800 Bielefeld 11
Превод от немски: Надя Мазоух
Предпечатна подготовка: Издателство ВЕРЕН
п. к. 91, София 1408
Корица: Dieter Otten, Bergneustadt
Типография: Ebner Ulm

ISBN 3-89397-238-2

Съдържание

Предговор към българското издание	7
Предговор към немското издание	9
ЛЕКЦИЯ 1	
Вие изучавате Писанията	11
Учебно ръководство към лекция 1	19
ЛЕКЦИЯ 2	
Да разбираме Словото	23
Учебно ръководство към лекция 2	31
ЛЕКЦИЯ 3	
Живот изобилен	35
Учебно ръководство към лекция 3	47
ЛЕКЦИЯ 4	
Съразпнати с Христос	51
Учебно ръководство към лекция 4	63
ЛЕКЦИЯ 5	
Кръстът в живота на вярващия	67
Учебно ръководство към лекция 5	75
ЛЕКЦИЯ 6	
Христовият характер във вярващия	79
Учебно ръководство към лекция 6	89
ЛЕКЦИЯ 7	
Изпитания и страдания	93
Учебно ръководство към лекция 7	101
ЛЕКЦИЯ 8	
Обида и огорчение	105
Учебно ръководство към лекция 8	113

ЛЕКЦИЯ 9	
Поклонение	117
Учебно ръководство към лекция 9	127
ЛЕКЦИЯ 10	
Представяне на евангелието	133
Учебно ръководство към лекция 10.	143
ЛЕКЦИЯ 11	
Възражения срещу евангелието	147
Учебно ръководство към лекция 11.	155
ЛЕКЦИЯ 12	
Едно друго евангелие, един друг Исус.	159
Учебно ръководство към лекция 12.	167
ЛЕКЦИЯ 13	
Мисионерство	173
Учебно ръководство към лекция 13.	183
ПРИЛОЖЕНИЕ А	
Помагала за благовестване	189

Предговор към българското издание

Драги читателю, радвам се да Ви представя днес този труд върху Библията, който е малък, има и, надявам се, ще има значение за Живота на много хора и в нашата страна. Пиша „Живота“ с главно „Ж“, за разлика от живота с малко „ж“ – нашето съществуване на тази земя, което ние по навик наричаме със същата дума. В Евангелието на Йоан 1:4 е казано следното: „В Него (в Исус Христос) бе животът и животът бе светлина на човеците.“ Това означава, че Животът не може да съществува отделно от Христос. Този, който не познава и няма Христа в себе си, не притежава и Живота.

Животът, за който говоря, е пряко свързан с вярата в Божия Син. Тази вяра започва със слушане на Божието Слово – на Евангелието. Тази книга е едно пътуване из цялата Библия, едно пътуване по теми, които са всъщност отговори на въпросите на Живота. А целта на тази книга е Вашето запознаване с този Живот или по-дълбокото му опознаване. В 13-те глави-теми думата се дава на Библията, обясненията са кратки, лаконични и дават изцяло възможността на читателя сам да си извади заключенията-отговори по посочения огромен библейски фактически материал. Това изключва възможността за преднамерено влияние върху читателя.

За много християни, които вече са намерили спасение чрез вяра в Божия Син, тази книга може да бъде едно помощно средство за тренировка по християнство, а именно: знанията, получени от Словото, да станат част от ежедневието им, да им дадат увереност и стабилност, повече доверие и упование в Бога и Неговия Христос, „за да не бъдем вече деца, блъскани и завличани от всеки вятър на учение“. Загълбочаването на вярата на християнина, опознаването и всеотдайното следване на Христа са невъзможни без тази ежедневна „тренировка“ – т.е. четене на Словото и прилагане на практика на прочетеното. Тази книга, която е предназначена както за самостоятелни, така и за групови занимания със

Словото, е един подходящ инструмент или „тренировъчен уред“ за целта.

Най-сърдечно Ви пожелавам успех и Божие благословение по пътя към целта.

Посочените в курса места от Библията са по българския ѝ превод от 1924 година. За ръководители и обучавани ще бъде издадено и едно ръководство към курса с много практически указания и съвети, което ще може да се получи безплатно от издателството.

Здравко Ненов

Предговор към немското издание

„Цялото Писание е боговдъхновено и полезно за поучение... за наставление в правдата, за да бъде Божият човек усъвършенстван, съвършено приготвен за всяко добро дело“ (2. Тим. 3:16, 17). Тук Бог поставя пред нас една ясна цел – християнинът като „съвършен“, израснал „Божи човек“, чиято духовна зрелост се изразява в практическите му способности „за всяко добро дело“. Той ни дава и едно-единствено изключително средство за постигането на тази цел – „цялото Писание“, приложено за поучение и практическо „наставление в правдата“.

Днес тази задача отново излиза на преден план. За това свидетелстват многобройните излизаци библейски учебни материали, както и растящият брой на вътрешноцърковните семинари и междуцърковните съботно-неделни курсове.

Една изпитана от много участници и ръководители слабост обаче е, че много неща остават в рамките на теорията, защото липсват време и възможност за практическото им упражняване и прилагане. Също така всички по-дългосрочни библейски курсове, редовни и заочни, са ограничени и насочени към преподаване на теоретични познания по въпроси на учението и живота.

Настоящият курс – четвърти в поредицата от пет курса – се опитва да запълни и реши този проблем. Той не трябва да бъде разбиран като „курс“, който периодично се изучава и писмено се проверява, а както казва и заглавието, като част от една „тренировъчна програма“ в християнската вяра, която чрез едно последователно свързване на учение и практически задачи помага на младия християнин при усвояване на обучението и развиването на практически духовни способности.

Настоящият материал е разработен и изпитан преди повече от десет години във Fairhaven Bible Chapel, San Leandro, Калифорния – една независима местна църква по новозаве-

мен образец, в която между другото като сътрудник е работил У. Макдоналд, световно известен автор на многобройни публикации на тема ученичество, църква и тълкуване на Библията. Междувременно тези курсове са преведени на доста езици и в първоначалния си вид още преди години са прилагани с голямо благословение в редица църкви – преди всичко в Австрия и Южна Германия. Нарастващото търсене доведе до тяхното издаване в подобрен и преработен вариант.

Все пак не трябва да се забравя едно. Никой материал, включително и настоящият, не е „чудотворно средство“. Решаващи са характерът и духовната всеотдайност на човека, който представя материала, както и мотивацията и ентузиазмът на тези, които ще да работят с него. Но ако тези предпоставки са налице, този тренировъчен курс може да бъде една много полезна крачка към голямата цел – обучени, духовно зрели и способни работници.

Алоис Вагнер

Вие изучавате Писанията

Волята на Бога за всеки вярващ е грижливото изучаване на Неговото слово (Ис. Нав. 1:8; Второзак. 6:6-9). Господ Исус казваше на фарисеите, които бяха горди заради познанията си върху Писанията, че точно тези Писания са ключът към вечния живот. И въпреки това фарисеите не можаха да познаят своя Месия и не разбраха правилно пътя към Бога. При тяхното изучаване на Писанията имаше една решаваща грешка, един сериозен духовен недостатък. Мнозина, които, от една страна – се считат за вярващи, от друга страна, често четат Писанията хаотично, незадълбочено или просто по навик. В живота им не се вижда действието на Словото. Те не търсят скритото съкровище (Пр. 2:1-5). Те нито се наслаждават на Божието слово, нито се поучават в него ден и нощ (Пс. 1:2). Те не изследват всекидневно Писанията (Деян. 17:11). Резултатът е, че те са духовно бедни.

Наистина е трагично, че днес библейските познания на средностатистическия християнин почиват изключително на неделните проповеди. Той няма готовност да изучава Писанията задълбочено и сериозно. Някои вярващи са отдали живота си на Господа, но не знаят как да изучават Библията ползотворно. Тази лекция е предназначена за онези, които са се предали на Господ Исус Христос и са решени сериозно да изучават „Божие слово, което живее и трае до века“ (1. Петр. 1:23). Ще се занимаем с необходимите за това етапи на *подготовка, наблюдение, тълкуване и приложение*.

Подготовка

1. *Физическа подготовка.* Бъдете отпочинал и свеж. От тази гледна точка личното ви време с Господа е по-добре да бъде сутрин. Лягайте навреме, за да се наспите добре. Всички помощни средства да са под ръка, най-вече: бележ-

ник, библейски речник и конкорданс. Използвайте превод на Библията, който действително разбирате.

2. *Духовни предпоставки.* Библията трябва да се разбира не само с разума, но и духовно. Природният разум не може да разбере поучението на Божия Дух (1. Кор. 2:14). Божието слово е покрито за много очи (2. Кор. 3:13-15). Затова и най-преданият вярващ трябва да се моли: „Отвори очите ми, за да гледам чудесни неща в Твоя закон“ (Пс. 119:18). Разбиране се гарява само на послушното сърце (Йоан 7:17). Ние трябва да подготвим сърцето и разума си, преди да се занимаваме със Словото. Тогава то ще ни се открие живо и динамично. Нека запомним следните неща:

- а) Помолете Бога да ви поучава (Пс. 119:33, 73).
- б) Изповядайте пред Него всеки грях, който ви е известен (Пс. 119:133).
- в) Имайте чиста съвест пред Бога (Деян. 24:16).
- г) Помирете се с другите, ако това е възможно (Мат. 5:24).
- г) Пристъпвайте към Словото със смирение (Мат. 11:25).
- е) Елате с желанието да вършите Божията воля (Йоан 7:17; Яков 1:21-25).
- ж) Елате с твърдото убеждение, че това е дума по дума Божието слово.

Наблюдение (Какво казва текстът?)

Ние трябва да се научим да разглеждаме подробно това, което четем. Без внимателно четене ние не сме в състояние да разберем какво означава даден стих, нито какво отношение

има той към нашия личен живот. Избягвайте повърхностното четене на текста. Оставете си време. Дисциплинирайте своя разум. Работете упорито при изучаване на текста. Всичко това, разбира се, изисква много упражнения и практика.

1. *Начин на действие:*

- а) Съсредоточете се, когато четете. Не оставяйте мислите си да блуждаят!
- б) Записвайте си мисли и въпроси. Подчертавайте важни думи.
- в) Четете изречения и части от изречения, а не толкова отделни думи.

2. *Детайли за наблюдение:*

- а) Ключовите думи често се разбират по повторенията.
- б) Трябва да се видят обещания, предупреждения и примери.
- в) Сравненията и илюстрациите обясняват нещата на общодостъпен и разбираем език.
- г) Има ли изброяване или поредица от неща? Има ли указание, че всяко води към следващото?
- г) Какви въпроси се поставят?
- е) Кои думи подчертават мисълта („И ето...“, „Истина...“)?
- ж) Когато разглеждате някоя случка или история, опитайте се лично да я преживеете, като се вживеете в някое от действащите лица. Кои са те? Къде се развива случката? Как започва и как завършва? Как реагира всеки от участващите? Какво е вътрешното отно-

шение на всеки от тях? Открити ли са, или враждебно настроени?

- з) Обърнете внимание на глаголите. Какво действие обозначават – вече завършено, продължаващо в момента или бъдещо?
- е) Внимавайте за съюзите. Те са доста важни:
И говори за продължение на една мисъл.
Но показва противопоставяне на две мисли.
Защото дава обосновка или обяснение на някое твърдение.
Понеже показва причината за нещо.
Тогава, за да показват намерение или цел.
Ако е много важен съюз. Внимавайте за явно или неявно изразени условия.

Тълкуване (Какво означава текстът?)

За да разберем един библейски автор, ние трябва да се опитаме да схванем значението, което той е вложил в текста под водителството на Светия Дух. Това е нещо по-различно от приложението му в нашия собствен живот (отделна стъпка, с която ще се занимаем по-долу).

Материалът, събран при вашите наблюдения, е основата за тълкуване. Важно е да си задавате много въпроси, за да обмислите нещата подробно. Защо това е в Библията? Имат ли определени случки или думи символично значение? Трябва ли казаното да се приема буквално, или фигуративно? Какъв е контекстът (какво предшества и какво следва въпросния пасаж)? Отговарянето на тези въпроси е основата на процеса на тълкуването.

Три прости принципа определят начина на работа:

1. *Единствено Словото* е окончателният авторитет.
2. *Цялото Слово* дава уравновесеност и истинност.

3. Тълкуване чрез самото Слово е най-сигурният метод.

Размишлявайте внимателно. Помолихте ли се за това? Имате ли някакъв предразсъдък, който влияе върху мисленето ви? Прибягнахте ли до някакви помощни средства или други източници, за да сравните своите мисли с нечии други? В достатъчна степен ли сте изучили паралелните места по същата тема? Взехте ли под внимание различните аспекти на гадената дума или учение и помислихте ли за това, че някои учения в Словото привидно противоречат на други? Разрешете тези привидни противоречия, като подробно ги изучите.

Приложение (Как мога да приложа текста в моя живот?)

Плодът от истинското изучаване на Библията е прилагането ѝ в практическия живот. Какво ще направите с това, което прочетохте и научихте? Дори великите истини за Бога трябва да предизвикват промяна в нашия живот. В противен случай изучаването на Библията се превръща в една интелектуална игра на натрупване на знания и обмен на информация. Методът на Господ Исус беше *да учи и да върши* (Деян. 1:1), а не само *да учи*. Вземете една отделна мисъл и се опитайте да я приложите на практика. Това е по-добре от множество мисли, които просто си стоят в главата ви.

Задайте си въпроса: какво е значението на тази истина за моя ежедневен живот? Какво да правя с нея? Защо преди не ме е било грижа за това? Кой ще се увери, че предприемам нещо, и ще се моли с мен, докато нещо се случи? Искрен ли съм?

Следните допълнителни въпроси помагат да се разграничат областите на лично приложение:

1. *Има ли някакво обещание, което трябва да приема за себе си?* Сигурността в Божията вярност по отношение на Неговите обещания се базира на Неговата неизменност. „Бог не е човек, та да лъже“ (Числа 23:19). Винаги досега

Вярващите са практикували да приемат чрез вяра Божиите обещания (2. Петр. 1:4). Проверете дали сте взели предвид евентуални условия. Чутата молитва например до голяма степен е свързана с условия (Яков 1:5-7; 1. Йоан 3:22; 5:4; Пс. 66:18). Една често срещана пречка е, че ние смятаме някои неща за прекалено трудни за Бога (Ерем. 32:27). Осребрявайте Божиите чекове в небесната банка. Изисквайте ги за себе си!

2. *Има ли някой пример, който да следваме?* Животът на великите личности в Библията ни дава много положителни примери. Животът на богобоязливите мъже и жени трябва да ни служи за пример (Евр. 13:7). Подражайте им!
3. *Има ли някоя заповед, на която трябва да се покоряваме?* „Ако Ме любите, ще пазите Моите заповеди“ (Йоан 14:15). Послушанието спрямо Исус е белег, че сме истински вярващи (1. Йоан 2:3-4). Послушанието не бива да се смесва със „законност“, която е добавяне на нещо към Божиите изисквания за спасението или християнския живот. Словото трябва постоянно и упорито да ни говори за неща, за които може би точно сега сме непослушни. Направете това, което заповядва Царят!
4. *Има ли някой грях, който трябва да оставим, или предупреждение, на което да обърнем внимание?* Може би трябва да се отвърнем от нещо, което ни пречи, или да престанем да вършим нещо. Това би могла да е някаква вътрешна нагласа на огорчение или завист или може би стаен яд срещу някого. Всичко това оскърбява Светия Дух (Ефес. 4:30). Може би се безпокоим вместо да се доверяваме. Може би приоритетите в живота ни са погрешни. Може би личното ни общение с Господа, времето, което отделяме за Него, е занемарено. Или пък търсим сигурност на земята, вместо да си събираме съкровища на небето. Променете се, щом Господ ви предупреждава!
5. *Има ли някакво насърчение, което ни се дава?* Практически всеки вярващ е имал периоди на обезсърчение. Това е ед-

но от най-важните нападателни оръжия на дявола. Особено по-затворените по характер хора са много склонни към това. Бог никога не ни изпитва свръх нашите възможности (1. Кор. 10:13). Във всяка ситуация Той ни дава съответната помощ. Вярващият може да утешава и други с насърчението, което е получил от Господа (2. Кор. 1:3-5). Ако сте изпаднали в състояние на обезсърчение и съмнение, изправете се отново!

6. *Трябва ли да потърсим съвет?* Ние трябва да се научим никога да не заплануваме нещо, преди да потърсим съвет от Господа (Яков 4:13-16). Някое ясно твърдение на Словото може да ни помогне в момент, когато взимаме сериозно решение. Почти винаги Божията воля може да се намери в Светото Писание – ако не директно, то като принцип. Силно емоционалните вярващи трудно намират Божието водителство чрез Писанието, понеже смесват субективните си чувства с Божието слово.
7. *Трябва ли да забележим някоя характерна черта?* Какво можем да научим за Бога? Обръщайте внимание на всяка черта от характера на Господ Исус и имайте предвид, че Бог ни е определил да бъдем съобразни с Неговия образ (Римл. 8:29). Учете се от живота на големите Божи мъже като Авраам, Даниил или апостол Павел. Какви божествени черти би искал да види Бог във вашия живот?

Заклучение

Нека с още по-голямо усърдие и старание да изследваме неизмеримото богатство на Словото. При сбогуването си със старейшините на Ефес апостол Павел казва: „И сега препоръчвам ви на Бога и на Словото на Неговата благодат, което може да ви назидава и да ви даде наследство между всички осветени“ (Деян. 20:32). Когато напътствията на Божието Слово започнат да действат в нашия живот, ние ще започнем да растем духовно.

Вие изучавате Писанията

Целта на това упражнение е да се приложи на практика описаният в лекцията метод за изучаване на Библията. Изследвайте внимателно текста и винаги се връщайте към него, докато изпълнявате следните стъпки:

1. *Подготовка.* Минете още веднъж точката, наречена „Духовни предпоставки“.
2. *Наблюдение (Какво казва текстът?).* Четете многократно Яков 1:21-27, докато съдържанието му ви стане добре познато. Потърсете детайлите в пасажа, като използвате насоките от лекцията. Нанасяйте наблюденията си в долната таблица. Там вече има няколко примера за 21-ви стих. Обърнете внимание на детайли като ключови думи, важни съюзи и подчертани изказвания, употребата на въпроси, противопоставяния, сравнения, илюстрации. Важно е да се види и повторение или доразвиване на мисълта. Оставете си достатъчно време за тази стъпка и запишете колкото е възможно повече наблюдения. Ако е необходимо, използвайте допълнителен лист.

ст.	Наблюдения	ст.	Въпроси
21	ключови думи: приемайте, слово Съюз: затова	21	Защо Яков казва „затова“? Какво в случая е „слово“? Какво означава „нечистота“?

ст.	Наблюдения	ст.	Въпроси

3. Тълкуване (Какво означава текстът?)

- а) Бомбардирайте пасажа с въпроси като:
Какво означава...?
Защо Яков казва...?
Какъв е смисълът на...?
Какво е отношението между... и...?

- б) Установете точното значение на пасажа! Използвайте речник, за да дефинирате ключовите думи. Опитайте се да отговорите на някои от по-важните си въпроси чрез контекста или паралелни места. Ако е необходимо, използвайте още един лист.

- в) Обобщете в едно или две изречения какво по ваше мнение е значението на следващите групи стихове.

ст. 21

ст. 22

ст. 23-24

ст. 25

ст. 26-27

4. Приложение (Как мога да приложя текста в моя живот?)

а) Какво е значението на този пасаж за вашия живот?

б) Как действа (или как не действа) точно сега това учение във вашия живот?

в) Как ще приложите този пасаж в живота си? Бъдете конкретен!

Да разбираме Словото

Псалмистът се обърна към Бога с молбата: „Вразуми ме“ (Пс. 119:34, 125, 169). Съществува опасността просто да четем думи, без да ги разбираме. Господ Исус казва: „Думите, които съм ви говорил, дух са и живот са“ (Йоан 6:63). Светото Писание е най-задълбоченото и проникновено от всичко написано досега в този свят. То изисква нашето максимално внимание и възприемчивост. В духовното осмисляне на Писанието се крие такъв потенциал за преобразуване на нашия живот, който ние въобще не можем и да си представим. Затова не бива да бъдем повърхностни при изучаването на Библията.

Светият Дух е великият учител на Словото (1. Йоан 2:27). Ето защо псалмистът моли Бога да му отвори очите (Пс. 119:18). Понеже разбирането става под действие на Духа, много искрени вярващи стигат до заключението, че процесът на логични заключения и анализ не е духовен. Свържемоционални или склонни към мистика или манипулация духовни водачи са довели мнозина вярващи до убеждението, че трябва да оставят настрана разума и да разчитат само на своите субективни представи за духовно водителство. Това положително е един от най-опасните пътища, по който може да се тръгне. Бог ни е дал разума, за да си служим с него, а не за да го оставяме неизползван. Ние трябва да обичаме Господа и със своя разум (Марк 12:30, Лука 10:27). В 1. Петр. 1:13 ни се казва да се препашем през „чреслата на нашите помисли“ (или разум – същата гръцка дума като в Марк и Лука). Бог иска да положи законите Си в нашия ум (Евр. 8:10). Тук отново е употребена същата дума „разум“. Никой не бива да цитира Пс. 81:10: „Отвори широко устата си и ще ги изпълня“ и да смята, че Бог ще ни наставлява, без ние да учим и да полагаме усилия. Недисциплинираният ум трябва да се тренира да учи. Ние трябва да подобрим навиците си за четене, да търсим значения на думи, да внимаваме за детайлите и да виждаме връзките. Ако искаме действител-

но да разбираме Словото, трябва да заменим инцидентното и повърхностно четене на Библията с интензивно изучаване.

Наблюжение

Изучаването на Писанието трябва да бъде както „телескопско“, така и „микроскопско“, т.е. да включва както общ, панорамен поглед върху целия пасаж, така и подробно изследване на дребни детайли. При изучаването трябва да се занимаваме с:

1. *Книги*. Разгледайте книгата като цяло, преди да се заемете с отделните детайли. Когато отделните детайли се поставят във връзка с цялото, се избягват разсъждения, чужди на контекста. За да получите първи впечатления, разгледайте книгата от птичи поглед.
 - а) Прочетете книгата повече от един път и се опитайте да си създадете обща представа.
 - б) При прочитането си записвайте основните мисли.
 - в) Помислете си коя е централната истина или централната тема.
 - г) Потърсете някой ключов стих, който изразява основната мисъл.
 - г) Търсете второстепенни или подчинени идеи.
2. *Глава*. Ако главата не представлява една цялостна смислова единица, отделете тези стихове, които са в голяма степен свързани помежду си. В оригиналните ръкописи не е имало разделение на глави и стихове.
 - а) Разгледайте пасажа в неговата връзка с предишните и следващите пасажи.
 - б) Търсете основните мисли.

- в) Разделете пасажите на по-малки смислови единици или подразделения.
- г) Разгледайте тези по-малки откъси във връзката им с главната мисъл на целия пасаж.
- г) Поставете кратко заглавие на главата или на пасажа.
3. *Изречения.* Често стиховете представляват само част от изречение. Занимавайте се с цялото изречение. След това го анализирайте според граматичните правила и го разделете на отделните му части!
- а) Каква връзка има всяко изречение с общия смисъл на главата?
- б) Обърнете внимание на частите на изречението, ако наистина искате да разберете какво е написано.
1. Кой е подлогът (това, за което се казва нещо)?
 2. Кое е главното допълнение (това, към което е насочено действието)?
 3. Кое е сказуемото (това, което изразява действието или състоянието)?

Пример: „Бог (подлог) обича (сказуемо) онзи, който дава на драго сърце (допълнение)“. Какво действие изразява глаголът – завършено, продължаващо в настоящето или бъдещо?

Пример: Ние можем да формулираме 2. Кор. 1:10, където е описано великото дело на нашия Господ за нас, по следния начин с цел да изразим действието: „Той ни *избави* (минало действие), Той ни *избавя* (сегашно действие) и *ще* ни *избавя*“ (бъдещо действие).

4. *Тели.* Запознайте се с основните теми на Библията и забелязвайте, когато някоя от тях се засяга в даден стих!

От един-единствен стих трудно може да се разбере едно учение. Напротив, когато едно твърдение се изолира от останалите, засягащи същата тема, това почти сигурно води до заблуда. Тематичното изучаване на Библията, което се прилага и в тези лекции, поставя една стабилна основа за познаване на Библията и библейския начин на живот. Това ни дава възможност сравнително бързо да овладеем даден предмет. Но не изучавайте Библията единствено по този начин. За тематично изучаване могат да ни помогнат следните предложения:

- а) Сещайте се да търсите в конкорданса подобни думи или мисли.
- б) Сравнявайте с други стихове, като използвате ключови думи.
- в) Уверете се, че сте разгледали дадената мисъл от всички страни!
- г) Справочници по дадените теми не могат да заместят личното изучаване.
- д) Не се занимавайте едностранно само с една или две теми!

Тълкуване

Помнете, че тълкуване означава да се обясни значението на нещо с разбираеми думи. Какво казва Бог чрез перото на пишещия? Ключът към тази стъпка е използването на въпроси, преди всичко „*какво*“ и „*защо*“. Ако искате да представите тези съобщения от Господа с ясни и разбираеми думи, трябва първо да проверите своето собствено разбиране на текста, като сами си задавате въпроси:

1. Какво е значението на тази дума?

- a) Вашето разбиране за нея съвпада ли с библейското ѝ значение?
 - б) При важни думи идва ли ви наум някой точен синоним (дума със същото значение)?
 - в) Имайте предвид, че има три начина за обяснение на думите: *обичайна* употреба (как е дефинирана в тълковния речник?), употреба *в конкретния контекст* (как се използва тук във връзка с текста?) и *сравнителна* употреба (как се използва на други места в Писанието?).
2. Защо това изказване или действие се съдържа в Библията?
- a) С какво допринася то за нашето разбиране?
 - б) Има ли нещо, което се казва явно или се загатва?
3. Какво е отношението на този пасаж към контекста?
- a) Какви са причината и следствието?
 - б) Какъв е общият ход на мисли?
 - в) Какво е обяснението в самия ход на мислите?
4. Представихте ли си образно ситуацията?
- a) Каква е тук ситуацията?
 - б) Кои лица участват?
5. Опитайте ли се да изключите всяко свое предубеждение?
- a) Влагате ли в стиха някакъв смисъл, който не съществува?

- б) Честно ли се отнасяте както към духа, така и към буквата на написаното?
- в) Опитвате ли се да пренебрегнете нещо, което би могло да се приложи на практика?
- г) Слушате ли Божия глас в молитва с готовността да оставите Бог да коригира мисленето ви?

Приложение

Има три области на лично приложение: самите вие, вашето отношение към другите и Бог.

1. *Вашият личен живот.* Бог иска да промени съществуването на вярващите и да ги преобразува по образа на своя възлюбен Син.
 - а) Той иска да ни очисти. Това може да стане чрез страдание (1. Петр. 1:6-7, Зах. 13:9) или също чрез самоосъждане (Яков 4:8, 1. Петр. 1:22).
 - б) Той иска да ни насърчава (Римл. 15:4). Мрачните ни часове могат да се просветлят чрез Божията утеха и поставената пред нас надежда.
 - в) Той иска да ни води и съветва (Пс. 119:105). Около нас има множество капани и ние се нуждаем от мъдрост, която може да дойде само от Него (Яков 1:5).
2. *Вашето отношение към другите.* Както казва поетът, никой човек не живее като остров – сам за себе си. Бог ни е създал, за да живеем в социални отношения. Ние трябва да прославяме Бога в тази област.
 - а) Той иска да помогне на другите чрез нас. Ние можем да изправим другия с подходящо слово (Исая 50:4). Винаги има възможност да дадем чаша студена вода в Негово име (Мат. 10:42).

б) Той иска ние да се смирим пред другите (1. Петр. 5:5-6). Бог се противи на горделивите, а на смирените дава благодат.

в) Той иска ние да предадем Неговото послание и на другите (Тим 2:15). Под каквато и форма да правим това, ние сме призвани да представляваме Бога.

3. *Нашите мисли за Бога.* Те често са твърде дребни, за да отговарят на Неговата слава. „Защото Господ е велик Бог и велик Цар над всички богове“ (Пс. 95:3). Ние трябва да растем в познаването на Самия Него.

а) Вие трябва да знаете какъв е Той. Той призовава хората да повдигнат очи, за да се възхитят от Неговото величие (Исая 40:25-26). Грижливо обръщайте внимание на всичко, което Той е благоволил да ни съобщи за Себе Си. Това е всичко, което ние можем да знаем за Него, и наистина си заслужава да го знаем.

б) Вие трябва да познаете Неговите пътища. Той се оплакваше от тези, които не го познаха и като последица от това трябваше ужасно да страдат (Пс. 95:10). Неговите пътища не са нашите пътища (Исая 55:8-9). Ние трябва да открием къде те се различават и да действваме съобразно с това.

в) Ние трябва с вяра да гледаме лицето Му. Под това се разбира Неговото присъствие. Ако Неговото лице е скрито от нас, ние сме утеснени (Пс. 27:9, 69:17). Когато лицето Му осияе над нас, ние сме благословени (Пс. 119:135).

Бъдете твърдо решени да не прекратявате изучаването на Библията, докато Божият Дух не е проговорил на душата ви. По какъв начин ви е предизвикал? Цялото Писание е „полезно за поука, за изобличение, за поправление и за наставление в правдата“ (2. Тим. 3:16). Позволете на Писанието да работи така над вас.

Да разбираме Словото

В това упражнение вие трябва да практикувате основните принципи за изучаване на Библията, дадени в текста на лекция 1 и 2. Прочетете грижливо указанията и ги приложете при изучаването на Лука 12:22-31 в следните стъпки:

1. *Подготовка.* Минете още веднъж точката, наречена „Духовни предпоставки“. Тя се намира в лекция 1.
2. *Наблюдение (Какво казва текстът?).* Прочетете Лука 12:22-31 няколко пъти изцяло, за да може да се запознаете с текста! Прочетете пасажа още няколко пъти и при това внимавайте за важни подробности! Търсете ключови думи, важни съюзи, обърнете внимание на употребата на въпроси, противопоставяния, сравнения, илюстрации и акцентирани изказвания! Важно е също така да се види някое повторение или доразвиване на мисли. Отделете си повече време за тази стъпка! Запишете си колкото е възможно повече наблюдения, като, ако е необходимо, използвате допълнителен лист.

ст.	Наблюдения	ст.	Въпроси

ст.	Наблюдения	ст.	Въпроси

3. Тълкуване (Какво означава текстът?)

- а) Бомбардирайте пасажа с въпроси, които ще ви помогнат да разсъждавате върху значението му! Опитайте въпроси като например:
Какво означава... ?
Защо Исус е казал...?
Какъв е смисълът на...?
Какво е отношението между... и...?
Запишете колкото можете повече въпроси в съответната графа. Ако е необходимо, използвайте допълнителен лист.
- б) Изследвайте точно значението на всеки стих. Дефинирайте важни думи на отделен лист и отговорете на няколко от най-важните си въпроси, като отчитате контекста и паралелни места!
- в) Напишете с по едно или две изречения какво е според вас значението на всяка от следващите групи от стихове:

ст. 22-23

ст. 24

ст. 25-26

ст. 27-28

ст. 29-31

4. Приложение (Как мога да приложа текста в моя живот?)

а) Какво е значението на този пасаж за Вашия живот?

б) Как в момента действа (или не действа) това учение във Вашия живот?

в) Как ще приложите този пасаж в живота си? Бъдете конкретен!

Живот изобилен

„Ако някой вярва в Мен, реки от жива вода ще потекат от утробата му, както рече Писанието“ (Йоан 7:38). С тези думи Господ Исус описва живота на Своите Си. Това е живот, който само Бог дава, и е живот изобилен (Йоан 10:10). Този живот добива своята сила от постоянното обитаване на Христовия Дух, което е привилегия на всички, които Му принадлежат (Римл. 8:9). Този живот носи със себе си благословението на мир (Йоан 14:27), покой (Мат. 11:28), духовна сила (Деян. 1:8) и освобождение от властта на греха (Римл. 6:14). Бог обещава такъв живот на всички, които са вярващи, т.е. на всички, които имат Неговия живот в себе си. Желанието на Бога е това да бъде нормалният живот на Неговите, а не някакво изключение.

Но не всеки, който изповядва вярата в Исус, познава пълното богатство на това, което Господ е приготвил за нас. Някои си остават духовни бебета (1. Кор. 3:1). Така например в църквата в Коринт имаше караници (1. Кор. 1:11), неморалност (1. Кор. 5:1, 11), недостатъчна любов (1. Кор. 13), безредие в събранието (1. Кор. 14) и други проблеми. Както Старият, така и Новият Завет често споменават светици, които не са живели победоносно. Също така и днес мнозина вярващи се движат по кръга грех – покаяние. Те копнеят за един свят живот, но не го постигат. Те често се занимават с голяма „духовна“ дейност, но не дават никакъв плод. Вземат твърди решения, които са следвани от провали. Често имат усещане за пустота, липса на радост и мир и имат периоди на духовни спадове и тъмнина. Техните поражения и липса на сила им причиняват голяма болка. Често вярващите искрено копнеят за духовно благословение, за един живот, в който да са победители. За липсата на победа в живота си те търсят решение в различни учения и духовни системи. Но много от тези системи си противоречат взаимно, а освен това и на самата Библия.

Как изглежда пътят към победата? Дали това е някаква тайна формула, известна само на малцина избрани? Защо високото ниво на духовен живот, което ни се представя в обещанията на нашия Господ, не е обикновената опитност на повечето вярващи днес? Какво е необходимо, за да имаме този изобилен живот?

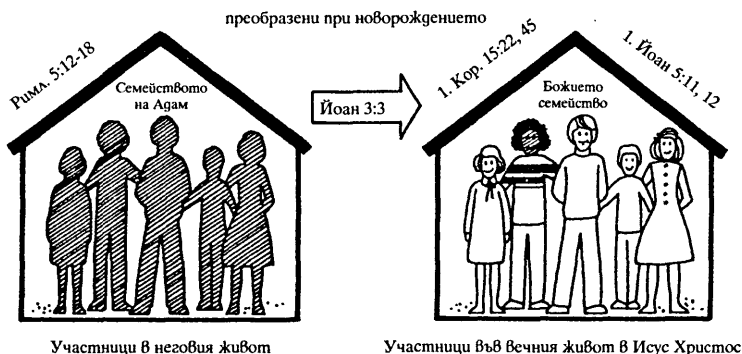
Предварителните мерки, които Бог е взел

От момента на нашето новорождение Бог ни е приготвил средството за духовен живот. Преди това ние не сме могли да живеем за Господа. Какви промени настъпиха, когато встъпихме в това ново отношение с Него? Към това ще зададем няколко въпроса и ще се опитаем да им отговорим.

1. *Какво е човекът?* Какъв вид същество е той? Човекът е дух, гуша и тяло – едно триединно същество (1. Сол. 5:23, Евр. 4:12). Човешкият *дух* е средство за контакт с Бога. *Душата* е средство за самосъзнание. Тя може да бъде описана като седалище на личността или на собственото Аз, състоящо се от разум (мислене), емоции (чувства) и воля (възможност за вземане на решения). *Тялото* е средство за контакт със света. Човекът първоначално бе създаден по образ на Бога (Бит. 1:25). Този образ беше покварен и обезобразен от греха (Бит. 3). Това е основният проблем на човека, който му пречи да живее по правилния начин.
2. *Какво е новото творение?* Когато човек се роди отново, той получава вечен живот. Този живот е не само с безкрайна продължителност, но и с безкрайно качество. Той е дял в живота на Бога. Неговото „семе“ влиза в нашето същество (1. Йоан 3:9). Човек става „ново създание“ (2. Кор. 5:17). Първоначалната личност (гуша) не изчезва, а остава, както и тялото, и постепенно се обновява духовно. Това обновление става чрез процеса на израстването, за което Бог дава сила, и в степенята, в която човекът реагира към Него. При новорождението не настъпва мигновена и пълна промяна. „Вътрешният човек“ се обновява всеки ден (2. Кор. 4:16). Вярващият се „подновява в позна-

ние по образа на Този, който го е създал“ (Кол. 3:10). Кулминацията и края на това преобразяване ще дойдат, когато всички вярващи се срещнат със своя Спасител и получат прославените нови тела (Филип. 3:20-21, 1. Кор. 15:44). В нашия ежедневен живот ние няма да сме без външни и вътрешни недостатъци, докато един ден се срещнем с Господа (1. Сол. 5:23).

3. **Какво е старият човек и новият човек?** Тези изрази поясняват противоречието между нашето някогашно (неспасено) и сегашно (спасено) положение пред Бога. „Старият човек“ или „старото Аз“ е всичко онова, което ние бяхме „в Адам“ – нашия първоначален, естествен баща (Римл. 6:6; Ефес. 4:22; Кол. 3:9). „Новият човек“ или „новото Аз“ е всичко онова, което сме сега „в Христос“ като новородени вярващи (Ефес. 4:24; Кол. 3:10). Долната скица онагледява какво се случва при влизането ни в нашето ново семейство.

Всички невярващи са:

1. Мъртви в грехове (Ефес. 2:1)
2. Деца на дявола (1. Йоан 3:10)
3. Под осъждение и проклетие (Йоан 3:18)
4. Роби на греха (Римл. 6:17)

Всички вярващи са:

1. Живи за Бога (Римл. 6:11)
2. Деца на Бога (1. Йоан 3:10)
3. Оправдани, свършени в очите на Бога (2. Кор. 5:21; Евр. 10:14)
4. Освободени от властта на греха (Римл. 6:18), но още не от неговото присъствие

Важно е да мислим за себе си така, както Бог мисли за нас, т.е. да имаме съзнанието за новото си положение пред Него. То се основава изключително върху делото на Исус Христос и няма нищо общо с лична праведност или особени усилия в служба на Господа. Независимо дали е слабо, или силно, всяко Божие дете е приемливо и угодно за Бога единствено и само в Христос (Евр. 10:10, 14). Ние сме умити и очистени забиваги с кръвта на Агнето (1. Йоан 1:7, Откр. 1:5). Нашата съвест е освободена, за да служим на Господа (Евр. 9:14, 10:2). Писмото до Ефесяните започва с твърдението, че Бог „в Христа ни е благословил с всяко духовно благословение в небесни места“ (Ефес. 1:3). Следователно ние сме поканени да се наслаждаваме на това, което Бог вече е извършил за нас, вместо да трябва първа да си го изработваме. В Христос всички вярващи са свети, непорочни и безупречни пред Бога (Кол. 1:22). Исус Христос и Неговото завършено дело са единствената основа за изобилния живот, който Бог ни осигурява (1. Кор. 3:11). Истинската духовност трябва да започне с признаването на тази основа. Нашето приемане от Бога е в Неговия възлюбен Син и не става чрез това, което ние вършим (Ефес. 1:6). Нека запомним добре, че нашето положение пред Бога за цялата вечност се основава на *делото на Христос, а не на нашето собствено*. Нашият ежедневен живот като християни трябва да бъде *в съгласие* с това положение, но той *не е част* от него.

Пътят дотам

Ние показахме какво е направил Бог – положил е основата за този изобилен живот чрез делото на Своя Син. И все пак не всички християни живеят такъв живот. Защо? Защото за ходенето по пътя на духовния живот се изисква активна и постоянна реакция от страна на човека. Как иска Бог да действат Неговите деца? Нека разгледаме следните елементи:

1. *Жажда*. Много е важно ние да копнеем за един живот в близко общение с Бога. „Блажени, които гладуват и жадуват за правдата, защото те ще се наситят“ (Мат. 5:6).

Псалмистът възкликва: „от ранина Те търся, душата ми жадува за Тебе, плътта ми Те очига“ (Пс. 63:1). „Както еленът пъхти за водните потоци, така душата ми въздуша за Тебе, Боже“ (Пс. 42:1). Който се задоволява с един повърхностен и посредствен духовен живот, той не търси, не жадува и не копнее. Затова такива християни никога няма да изпитват едно постоянно загълбочаващо се общение с вечния Бог. Ако близкото общение с Господа не е важно за нас, Той ни оставя да живеем и без него. Но Той възнаграждава онзи, за когото Дарителят е по-важен, отколкото Неговите дарове.

2. *Осъзнаване.* Предпоставка за победата е и духовното съзнание. Вечният живот е в една личност (1. Йоан 5:12), затова и изобилният живот е една двустранна връзка с тази личност – със самия Господ. Бог е направил вярващите едно с Христос (Римл. 6:5). Ние сме в Христос (Римл. 16:7, 1. Кор. 1:30) и Христос е в нас (Гал. 2:20, Кол. 1:27, букв. превод: „Христос във вас“). Когато всеки ден живеем с ясното съзнание за този факт, ние усещаме, че не сме осъдени и водим борбата с чисто човешки сили. Същият Господ, който беше живял един свръхестествен живот на земята, сега е в нас. Той, който чрез Своя живот, смърт и възкресение победи Сатана, греха и света, сега е тясно свързан с нашия живот тук и сега. Животът на Исус трябва да се яви в нашите тела (2. Кор. 4:10). Ние трябва ежедневно да развиваме съзнанието си за тази обитаваща в нас сила на Христовия Дух, която ни е дадена на разположение за един победоносен живот.

3. *Възползване.* Ние трябва да се възползваме от Неговата сила, която се намира в нас и е достатъчна за един живот за Негова прослава (Ефес. 3:16). Трябва ден след ден да извличаме нашата храна от Неговия живот точно така, както пръчките извличат хранителни вещества от лозата (Йоан 15:4). Това не означава, че трябва да просим: „Господи, моля Ти се, помогни ми!“ По-скоро означава: „Господи, аз приемам с вяра това, което си ми дал, за да ме направиш годен за един живот, в който да преодолявам всяка съпротива!“ Книгата на Исус Навиев илюстрира

точно това. Господ даде на израилевия народ страната Ханаан, с право наречена „Обещаната земя“ (Ис. Нав. 1:2-4). Бог им заповяда да завладеят земята, като им обеща Своята подкрепа при боевете срещу техните неприятели (1:5-6). Имаше условия за постигане на успеха, като напр. смелост и послушание спрямо Бога (1:7). Някои, като Халеф, изгониха враговете и завладяха земята (14:12-14). Други трябваше да бъдат подтиквани към това, защото накуцваха в това отношение (13:1). Исус Навиев ги порица за техния неуспех (18:3). Оттук се вижда, че въпреки че Господ ни е дал хубави неща, на които да се наслаждаваме, ние няма да ги имаме, докато не ги приемем за себе си с вяра. Коутс пише: „Влизането във владение всъщност е пробният камък за нас. Колко често ние си оставаме с голото възхищение.“ Когато разберем духовно, че Господ е взел всички необходими предварителни мерки, и проумеем, че трябва да се възползваме от тях, за да водим победоносен живот, ние ежедневно ще черпим от Неговия живот и Неговата сила. Може би няма веднага да получим всичко, което очакваме или от което имаме нужда. Но трябва с вяра да отстраним вътрешните съмнения и да черпим от извора, който е Самият Той в нас.

4. *Отдаване.* Това означава да предоставим нещо на разположение на Господа за Неговите свети цели. Най-висшият призив, който може да достигне до нас, е: „представете телата си в жертва жива, свята, благоугодна на Бога“ (Римл. 12:1). Има една песен, в която се казва: „Взemi живота ми, Исусе, на Теб е посветен докрай.“ И така, какво е това, което трябва да предоставим на Бога? Стихът казва: „телата си“ – съдовете, в които живеем. В тях обаче се намират душата и духът ни, които също трябва да се отдадат на Бога. Това, което не трябва да се отдава на Бога, е онова, което Той вече е осъдил – старото Аз или „старият човек“. Неговото място е на кръста с Христос. Това, което трябва да се предаде на Господа, е новото Аз, създадено по образа на Бога. „Представяйте себе си на Бога като оживели от мъртвите и телесните си части като оръдия на правдата“ (Римл. 6:13). На нас ни бе подарен нов живот, за да прославяме Бога, като изцяло

се предоставяме на разположение за Неговите намерения. Когато ежедневно се предаваме на Господа, за да бъдем напълно ръководени от Него, ние даваме възможност на Христовия Дух да действа безпрепятствено в нас, за да ни моделира по Неговия образ. Така нашият живот става нещо свято, употребявано от светия Бог. Това отдаване може да дойде след сериозна душевна дисциплина и под мъжкото въздействие на Духа, който използва за това Божието слово. Предаването на Господа може да стане и постепенно. Съзнанието за слабости на характера ни и недостатъчна любов към Христос може да ни говори, че се намираме в движещите се пясъци на един безсилен и белязан от поражения живот. Непълното отдаване е може би най-голямата пречка за един динамичен духовен живот. Животът на Исус се влива в съдове, които са безусловно отдадени ден след ден да бъдат канали за Неговото дело на благодатта.

5. *Обхода.* С този израз в Библията се означава нашият начин на живот и ежедневното ни поведение, накратко – как се държим в ежедневния живот. Когато се спасим, ние не отиваме веднага на небето, а оставаме тук да живеем в един враждебен и грешен свят. Христос не ни взема от света, а се моли да бъдем предпазени от лукавия, докато сме тук (Йоан 17:15). Ние се изправяме срещу изкушенията на света, на плътта и на дявола. Има много възможности да се отклоним от верния път. Понякога даже много предани на Господа вярващи се заблуждават и отдалечават от него. Това не означава беззаконие, практикуване на греха като навик, което не подобава на едно Божие чадо (1. Йоан 3:4, 8, 9). Ние трябва да сме наясно, че и Аврам, Давид, Петър и безброй други е трябвало понякога да бъдат поправени и от погрешния си път да бъдат върнати в правия. Словото Божие наставлява вярващите да ходят по дух, т.е. в съответствие с Неговото водителство (Гал. 5:16). Когато живеем чрез Духа, чрез Неговия източник на сила, тогава и действваме съгласно Неговото водителство (Гал. 5:25). Тогава това става по начин, достоен за Господа (1. Сол. 2:12), в любов (Ефес. 5:2), в истина (2. Йоан 4) и с вярване, а не с виждане (2. Кор. 5:7). От това

би трябвало да ни стане ясно, че не можем с една огромна крачка да достигнем до съвършената духовност. Ние трябва „да растем в благодатта и познаването на нашия Господ и Спасител Исус Христос“ (2. Петр. 3:18). Трябва да „пораснем по всичко в Него, който е Главата, Христос“ (Ефес. 4:15). Често в живота има решаващи повратни моменти, които понякога се преживяват дори по-силно от началото на новородението. Тези повратни моменти могат да имат огромно, дори революционно въздействие. И въпреки това преобразяването на нашия характер съгласно съществуването на Христос е въпрос на живот и растеж, а не на един скок към пълната зрялост от днес за утре. Нека не се отчайваме, ако на първо време не успеем. Да станем и да започнем отново. Нека не се сравняваме с други, за които мислим, че са по-духовни от нас. Бог не ни е призовал да направим такива сравнения. Нека започваме всеки ден наново под водителството на Божия Дух и в хармония с Божието слово.

Пречки

Тъй като духовното изобилие и победоносният живот често не са налице, за това трябва да има някакви причини. Някои хора се молят и говорят така, като че ли Бог задържа някое средство, което е абсолютно необходимо за победата. Затова те постоянно умоляват Бога да им подари още нещо, което би ги довело до победа, или пък да премахне нещо, което създава проблеми. Но Бог вече е подарил на всички Свои деца „всичко, що е *потребно* за живота и за благочестието“ (2. Петр. 1:3). Той „в Христа ни е благословил с всяко духовно благословение в небесни места“ (Ефес. 1:3). Бог не ни е лишил от нищо. Проблемът е в нас, а не в Него. По-долу ще видим няколко от главните възможни проблеми:

1. *Може би аз не съм спасен?* Може би като дете или възрастен сме имали преживяването „да помолим Исус да влезе в сърцето ни“. Може би след това сме били кръстени, отишли сме в някоя местна църква и сме участвали в Господната трапеза. Може би родителите или приятелите

ни са били убедени и често са ни казвали, че сме спасени. Но нито едно от всички тези неща не е доказателство за истинско новородение. Ако твърдим, че познаваме Исус, а в същото време системно практикуваме непослушание спрямо Неговото слово, тогава Библията казва, че ние сме лъжци (1. Йоан 2:4). Ако досега не сме били Негови последователи, то нека станем такива сега, като напълно предадем живота си на Него. Нека повярваме в Неговото съвършено дело, извършено на кръста, чрез което Бог ни приема. Да го направим сега без никакви уговорки и отлагане.

2. *Може би не съм мотивиран.* Може би ние сме доволни от едно по-ниско ниво на духовен живот. Досега Христос не е бил за нас нищо повече от един билет за небето и авария изход от ада. Може би сме твърде заети с материални неща (Бит. 13:10) и сме по-загрижени за съкровищата на земята, отколкото за съкровищата на небето (Мат. 6:19-20). Досега ни е липсвало високото ценене на Христос и това, което Той е извършил за нас (2. Кор. 5:14-15, Йоан 21:15-17). Ако е така, трябва да се покаем и да се върнем към първата си любов към Исус (Откр. 2:3-5). Трябва да го направим сега с отвлечение от блудкавата си душа и от това, че досега животът ни е бил без смисъл за Бога.
3. *Може би не съм наставен.* Може би преди започването на този курс никой не ни е обяснил огромните мерки, които Бог е взел, за да ни осигури изобилен живот като християни. Ако е така, това извинение би трябвало вече да не важи за нас след тази и следващите две лекции. Тогава наша отговорност е да действваме въз основа на това, което сме научили.
4. *Може би съм обезсърчен от минали неуспехи.* Може би ще кажем: „Аз вече опитах всичко това, но нямаше полза. Винаги се провалям.“ А Бог провалил ли се е? Неговите обещания не са ли истинни? Ние ли сме единственото голямо изключение от Божията сила и пълнота в най-слабия от всички човешки съдове? Затова нека оставим настрана миналите си неуспехи и да не позволим на Сатана да ни

попреди да поставим едно ново начало, да приемем за себе си Божията истина и Христовия живот. Да престанем да се самосъжаляваме, да започнем отново и всеки ден да предаваме живота си, така че Исус Христовият Дух да ни ръководи в един нарастващ духовен опит.

Обещанията

Нека още веднъж минем основните истини от този урок. Въпреки че грехът е разкрил Божия образ в нас, Господ ни е направил ново създание и е започнал един процес на духовно обновяване в нас. Ако наистина сме новородени, ние вече не сме в семейството на Адам, а сме в Божието семейство. Ние имаме едно съвършено положение пред Бога и сме приети, защото сме „в Христа“, а не защото сме усърдни в християнското служение. Ако сме решени да живеем за Христос, защото ценим Неговата огромна пожертвувателна любов, тогава можем да копнеем за най-доброто, което Господ е приготвил за нашия живот. Нека осъзнаем свръхестествената сила, която обитава в нас и която ни прави способни да развиваме живот и характер, подобни на тези на Христос. Нека се възползваме от Неговата сила за всичко, което трябва да сме и да вършим. Нека всеки ден безрезервно се предаваме на пълния контрол на Христовия Дух. И нека живеем със съзнанието, че нашата зрялост е въпрос на постепенен растеж по и развитие на характера и продуктивното ни служение.

Ето няколко неща, които можем да очакваме:

1. По-дълбоко общение с Бога (1. Йоан 1:3) и по-високо ценене на красотата на Христос (Ефес. 1:17).
2. Ежедневна победа над привидно неизкореними грехове (Римл. 6:11). Това не означава безгрешно съвършенство до най-малките подробности, но означава един живот, в който редовно и последователно преодоляваме слабостите и изкушенията. Послушанието спрямо Бога вече не ни изглежда като неприятно задължение.

3. Плодът на Духа се изявява все повече и повече в отношенията ни с другите. Ние не трябва да се занимаваме със собствените си добродетели, но другите трябва да виждат в нас Христос в любов, радост, мир, дълготърпение, благост, милост, милосърдие, вярност, кротост, себеобуздание (Гал. 5:22-23).
4. В служението ни за Бога все повече ще се проявява духовната сила (1. Сол. 1:5).
5. Молитвеният ни живот ще се задълбочи, тъй като се молим под ръководството на Духа (Юда 20).
6. Словото до голяма степен ще оживява в нашия живот, вместо да бъде само едно задължително четиво (Кол. 3:16).

Това е животът, който Господ Исус е обещал на вярващите. „От Неговото най-вътрешно същество ще бликнат потоци от жива вода.“¹ Това е животът в Духа, изобилният живот, който е за всеки един от Неговия народ, а не само за малцина.

¹ Цитирано в: Miles J. Stanford, „Principles of Spiritual Growth“ (Lincoln, Nebraska, 1966), стр. 43

Живот изобилен

1. Какъв живот обещава Бог на всеки християнин (Йоан 10:10; 1. Йоан 2:25)? Кога той получава този живот (Йоан 5:24)?
2. Каква е връзката между този обещан от Бога живот и личността на Исус Христос?

Йоан 10:10

Йоан 11:25

Кол. 3:4

1. Йоан 5:11-12

1. Йоан 5:20

Как бихте описали качеството на живота на Исус Христос (Мат. 3:17; Йоан 4:34, 5:30, 8:38, 8:29, 16:33; Римл. 15:3; Евр. 2:14, 4:14)?

3. На базата на досегашните си отговори дефинирайте „изобилния живот на християнина“.

Бихте ли определили това като Божията норма за всеки вярващ? Обяснете отговора си.

4. Кои са някои от характерните черти на изобилния живот на християнина?

Йоан 7:38

Йоан 15:16

1. Кор. 10:13

Гал. 5:22-23

1. Йоан 2:6

1. Йоан 5:4

5. Прочетете Римл. 5:12-21. Сравнете Адам и Христос. Какво получава човек чрез тези две личности?

„Чрез Адам“

„Чрез Христос“

6. Какво е било нашето положение пред Бога преди нашето спасение (Ефес. 2:1, 4:18)?

Какво е нашето положение пред Бога като вярващи (Ефес. 2:4-6; Кол. 3:1-3)?

Как може някой да достигне до това положение пред Бога (1. Кор. 1:30)?

7. Какво означава да бъдем „в Христа“?

Кои са някои от благословенията или предимствата да сме „в Христа“?

Римл. 8:1

2. Кор. 5:17

Ефес. 1:3

Кол. 2:10

8. Кой живее във вярващия (Гал. 2:20; Кол. 1:27)?

В какъв смисъл моето *единение с Христос* (аз в Христос и Христос в мен) е единствената основа за победоносен и изобилен живот?

9. Назовете някои възможни причини, поради които някой може да няма този изобилен живот като християнин?

1. Йоан 5:12

Матей 5:6

Евр. 11:6

10. Изпитайте своя живот. Водите ли този живот, който Бог е приготвил за вас? Какво ви пречи?

До каква степен истините в тази лекция издигнаха Господ Исус във вашата ценностна система? Как се промени отношението ви към Него?

Напишете накратко как трябва да живеете отсега нататък с оглед на вашето единение с Христос.

Съразпнати с Христос

Писмото до римляните е великолепно тълкуване на евангелието като Божия сила за спасение (Римл. 1:16). Спасението не е ограничено само в това да ни освободи от *наказанието* за греха – вечната смърт (Римл. 6:23). Бог ни освобождава и от *властта* на греха, така че ние можем да живеем нов живот (Римл. 6:4, 22). Смъртта на Христос е подействала и за двата вида освобождение. Той умря *за* нашите грехове като наш *заместник* (Римл. 5:8). Но Той умря и *за* греха (Римл. 6:10) и победи неговата власт като наш *представител* (някой, който действа за друг). За да бъдем спасени от наказанието за греховете, ние трябва да се доверим напълно на Христовото дело на кръста и на Неговото възкресение (1. Кор. 15:1-4). А ако искаме ежедневно да изживяваме освобождението от тиранията на греха, ние трябва по същия начин да се доверим на победата на Христос над властта на греха за нас.

Праведният живот е подходящият и правилен отговор на нашето праведно положение пред Бога. Ние не трябва да оставаме в греха (Римл. 6:1-2). Ние, които някога сме били роби на греха, сега сме станали роби на правдата (Римл. 6:17-18). Сега трябва и да живеем съобразно с това. Чрез Своя победоносен живот, Своята победоносна смърт и Своето победоносно възкресение Христос осигури за нас всичко, което ни е необходимо за един победоносен и праведен живот. Ние придобиваме и започваме да живеем този живот, като от наша страна са налице определени реакции, които Бог изисква в Римл. 6-8. Тези реакции са обобщени в думите „*зная*“ или „*познавам*“ (Римл. 6:6), „*считам се*“ (Римл. 6:11), „*представям се*“ или „*предавам се*“ (Римл. 6:13) и „*умъртвявам*“ (Римл. 8:13).

Как можем с абсолютна сигурност да знаем нещо за духовни и невидими неща? Това е възможно само чрез откровение, само чрез това, че Бог в Своето Слово ни каза това, което ние иначе никога не бихме могли да знаем. Какво казва Писанието за освобождението ни от властта на греха в нашия живот? „Като знаем (разбираме) това, че нашето старо естество бе разпнато с Него, за да се унищожи тялото на греха, та да не робуваме вече на греха“ (Римл. 6:6). Нека внимателно помислим върху това твърдение. „Знаем“ тук означава да сме сигурни в една истина, и то не въз основа на чувство и внушение, а въз основа на твърдата вяра в това, което казва Бог. Какво знаем? Че нашият стар човек (или старо естество) е бил разпнат на кръста с Христос. Изразът „стар човек“ се среща само на още две места в Новия Завет (Ефес. 4:22-24; Кол. 3:9-10), където се противопоставя на „новия човек“. „Старият човек“ е всичко онова, което ние сме били като неновородени хора в семейството на Адам. Както казва Писанието, той се отличава със зли страсти и действия. В противовес на това „новият човек“ е всичко онова, което сме сега „в Христос Исус“. Той е създаден по Божия образ в правда и святост. Бог разпна стария човек по същото време и на същото място, където беше разпнат и Неговият Син. Какво се случи при разпването на стария човек? Резултатът беше, че „тялото на греха“ умря, т.е. стана безсилно. Затова ние вече не сме роби на греха. Ние сме в състояние „да ходим в нов живот“ (Римл. 6:4). Както Исус веднъж завинаги умря за греха (Римл. 6:10), така в този момент умряхме за греха и ние. Ние взехме „представително“ участие в онази победа над злата сила. Сега ние можем да живеем в Бога, без непрекъснато да бъдем теглени надолу. Ние сме направени едно с Него и с Неговия живот (Римл. 6:5).

Нека внимателно разгледаме истините за нашето единение с Христос, които Бог иска да знаем:

1. *Ние сме едно с Христос в Неговата смърт и Неговата победа над греха.*

- а) Христос е умрял за греха веднъж завинаги (Римл. 6:10). Той е умрял за царството, в което грехът владее като цар (Римл. 5:21, букв.).
- б) Ние сме умрели с Христос (Римл. 6:8), като сме били съразпнати с Него (Гал. 2:20). Ние трябва да разберем, че „понеже един е умрял за всичките, то всички са умрели“ (2. Кор. 5:14).
- в) Тъй като Христос веднъж завинаги е умрял за греха и ние сме умрели с Него, то и ние сме умрели за греха и сме освободени от неговата заробваща власт (Римл. 6:2, 6, 7, 18, 22). Тук „грях“ означава живеещия вътре в нас грях, злия принцип, който действа в нашите спасени тела (Римл. 7:17, 20, 23). А какво означава „освободени“, след като е така очевидно, че християните грешат? Христос разкъса веригите, които ни държаха като роби на греха (Римл. 6:6). Греховният принцип все още присъства и се опитва да ни владее чрез нашите смъртни тела (Римл. 6:12), но ние вече не сме негови роби. Нашето отношение към греха се е променило. Свободата от робството на греха се основава на победата на Христос над греха и смъртта (Римл. 6:10) и на нашето единение с Него.

2. Ние сме едно с Христос в Неговото възкресение и Неговия настоящ живот.

- а) Христос беше възкресен от мъртвите (Римл. 6:4, 9). Като резултат Той живее сегашния Си живот за Бога (Римл. 6:10) в царството, в което владее единствено Бог.
- б) Ние сме възкръснали от мъртвите заедно с Него, понеже сме едно с Него (Римл. 6:5; Ефес. 2:5-6; Кол. 3:1).
- в) Затова сега ние имаме дял в Неговия настоящ живот във възкресението и можем да живеем нов живот. Сега Той е Господар над Своите врагове и затова и ние можем чрез Него да побеждаваме нашите врагове (Римл.

6:9, 10). Каквото важи за Него, важи и за нас, защото ние сме в Него. Освен това и Неговата сила на възкресението присъства и може да действа в нас (Ефес. 1:19-20; Филип. 2:13, 3:10).

Когато вече знаем и разбираме истината за нашето единение с Христос и ни става ясно кои сме ние и какво имаме „в Христос Исус“, трябва да заключим: „Ние, които сме умрели към греха, как ще живеем вече в него“ (Римл. 6:2). Единствената подходяща реакция е да насочим сърцата и мисленето си така, че и в ежедневния си живот да отговаряме на това, което в действителност сме „в Христос“ (Кол. 3:1-3).

Считам се

Необходимо е да превърнем тези освобождаващи истини, които ни бяха открити, в наш личен опит. Истината винаги трябва да се възражда в нашия практически живот. Това става, като ние твърдо вярваме това, което Бог ни е открил в Словото Си, и действваме според него.

Бог ни казва, че смъртта, с която умря Христос, Той умря за греха, а живота, който живее, живее го за Бога (Римл. 6:10). След това ни призовава: „Така и вие считайте себе си за мъртви към греха, а живи към Бога в Христос Исус“ (Римл. 6:11). Тук Той ни казва да смятаме нещо за истина по отношение на себе си, понеже то е истина по отношение на Христос, а ние сме едно с Него. Какво е истина по отношение на Христос? Със Своята смърт Той умря за царството, където беше властвал грехът. Той унищожи всякаква претенция на греха за власт. Сега Той живее за Бога, в царството, в което владее Бог. Тези неща са истина по отношение на Христос. Затова те са също така истина и по отношение на нас; точно заради нашето единение с Него. Ние сме „мъртви за греха“, понеже сме „в Христос Исус“. Ние сме направени участници в Неговата смърт на кръста (Римл. 6:3, 5). Като наш представител Той действа заради нас. Затова нашето отношение към греха сега е същото като Неговото. Точно затова ние сме и „живи за Бога“, понеже сме

„в Христос Исус“. Бог ни „съживи заедно с Христос... и като ни съвъзкреси, тури ни да седнем с Него в небесните места в Христос Исус“ (Ефес. 2:5-6). Нашето гражданство е на небото. Ние вече живеем в едно съвсем ново царство, където владее Бог и където благодатта царува чрез правда (Римл. 5:21, Кол. 1:13).

Бог ни е дал гумата Си за това, че ние сме умрели за греха и сега сме живи за Него. Ние трябва да разглеждаме всичко това като истина по отношение на себе си независимо от това дали нашите сетива или чувства се съгласяват с това, или не. Бог не ни казва, че трябва „да се правим, че това е истина“. То е истина! Той не ни казва: „Разни стария човек“ или: „Умри за греха и бъди жив за Мен.“ Това беше вече осъществено преди 2000 години на Голгота. Той на практика ни казва: „Гледай на себе си като на едно с Моя прославен Син; разгледай се като това, което си в Него – мъртъв за греха и жив за Мен.“ Също както повярвахме на благовестията за спасение от наказанието за греховете ни, така сега трябва да повярваме на това, което Бог казва, че сме в Христос, за да получим освобождението от властта на греха. И двете освобождения стават чрез активна вяра, а не чрез гледане или чувства.

Представям се (предавам се)

Не трябва да си оставаме дотам само да знаем тези важни истини и с вяра да разчитаме на тях. Бог ни дава една заповед – нещо, което трябва да *направим* като реакция на това, което знаем и на което разчитаме като истина. „И тъй, да не царува грехът във вашето смъртно тяло, та да се покорявате на неговите страсти, нито представяйте телесните си части като оръдия на неправдата, но представяйте себе си на Бога като оживели от мъртвите и телесните си части на Бога като оръдия на правдата“ (Римл. 6:12-13). Това е един призив към нашата воля. Нека отбележим, че той съдържа един отрицателен и един положителен аспект.

В отрицателния аспект ни се казва да не оставяме греха да

царува в нашето тяло. Грехът като лош принцип и зла власт все още присъства в нашите смъртни, спасени тела. Той се опитва да ги владее. Чрез един решителен и постоянен акт на нашата воля ние не бива да допускаме това да стане. Ние трябва активно да противостоим на греха и да се борим с него. Не трябва да допускаме грехът да изгради нито едно-единствено предмостово укрепление, откъдето ще може да работи срещу нас. Не бива да предоставяме нито една-единствена част от нашето тяло на греха като инструмент на неправдата. Изразът „представям“ означава „поставям на разположение“, „предавам“ или „предоставям за употреба“. Изразът „телесни части“ се отнася до членовете на тялото ни като ръце, очи, мислене и до способностите и талантите на тялото. Грехът се опитва да използва нашите телесни части като оръдия на неправдата, но ние не трябва да му създаваме благоприятни условия, за да прави това. Ние сме в състояние да се подчиним на този призив, тъй като нашето отношение към греха като наш робовладелец е прекратено. Ние сме освободени от греха и сме станали слуги на Бога (Римл. 6:22).

Колкото до положителния аспект, Бог ни заповядва да се предоставим и предадем на Него. Като оживели от мъртвите сега ние сме Негови слуги и затова предоставяме себе си и телесните си части напълно в служба на Бога. Някога нашите телесни части бяха на разположение на греха за неговите неправедни цели и никой не трябваше да ни учи как се прави това. Но сега ние сме едно ново създание с нов живот и нов Господар (2. Кор. 5:17; Римл. 6:16-18). Ние трябва да вземем решение във всеки момент да се подчиняваме на нашия нов Господар. Ние трябва да сме на Негово разположение и да му служим със същата енергия и преданост, с която някога сме служили на греха. „Както предавахте телесните си части като слуги на нечистотата и на беззаконието, което докарва още беззаконие, така сега предайте частите си като слуги на правдата, която докарва святост“ (Римл. 6:19).

Какво би било по-добро от това да предоставим себе си и телесните си части изцяло на разположение на Бога? Ние не сме свои си (1. Кор. 6:19-20). Бог ни изкупи с огромната цена

на кръвта на Своя Син (1. Петр. 1:18-19). „Той умря за всички, за да не живеят вече живите за себе си, а за Този, който за тях е умрял и възкръснал“ (2. Кор. 5:15). Освен това, ако ние знаем истината за нашето единение с Христос в Неговата смърт и Неговото възкресение и считаме себе си мъртви за греха и живи за Бога, тогава е много логично да прегоставаме телесните си части вече не на греха, а на Бога. Чрез един съзнателен и обмислен акт на волята си ние трябва трайно и постоянно да поставим живота си напълно на Негово разположение. Резултатът ще бъде свят и победоносен християнски живот.

Умъртвявам

Призивът да водим активна война срещу живеещия в нас грях, а сами да се предадем изцяло на Бога, се обобщава Римл. 6:14: „Защото грехът няма да ви владее, понеже не сте под закон, а под благодат.“ Нека добре забележим основанието или гаранцията за това, че грехът няма като тиранин да владее над нас. Сега действа едно ново правило, един нов жизнен принцип. Ние не сме под закон, а под благодат. Нека разгледаме по-подробно какво означава това.

Някога, като спасени или „плътски“ хора (Римл. 7:5, 8:9), ние бяхме под закон. Ние се опитвахме да спечелим Божието благоволение чрез нашите действия или дела. Но никакъв закон, дори и Мойсеевият, не можеше да ни освободи от властта и робството на греха. Той не можеше да ни доведе до свят живот или да породи духовност. Той никога не можеше да дава живот (Гал. 3:21). „Нито една твар няма да се оправдае пред Него чрез дела, *изисквани* от закона, понеже чрез закона става само познаването на греха“ (Римл. 3:20). Целта на светия Божий закон беше да ни изобличава за греха, за да ни покаже неговата изключителна греховност (Римл. 7:13). „Законът стана за нас детеводител, *да ни доведе* при Христа, за да се оправдаем чрез вяра“ (Гал. 3:24). Законът никога не беше замислян да ни освобождава от робството на греха. Напротив, докато още бяхме „плътски“, законът дори засилваше и изостряше греха. Грехът ни победи чрез за-

кона, произведе всякакви пожелания и принасяше плод, който докарва смърт (Римл. 7:5, 8, 11).

Но сега като християни, като такива, които са „духовни“ (Римл. 8:9), за нас вече не съществува някогашното отношение към закона. Чрез нашето единение с Христос в Неговата смърт ние се освободихме от нашия безплоден брак със закона (Римл. 7:1-6). Сега се свързахме с Христос, за да принасяме плод на Бога (7:4) и да Му служим „поновому – по Духа, а не постарому – по буквата“ (Римл. 7:6, букв.). Законът не можеше да ни оправдае или освети, понеже той беше „отслабнал чрез плътта“ (Римл. 8:3). Той докара само проклятие и смърт. Затова Христос извърши на кръста това, което законът не можеше. Той „осъди греха в плътта, за да се изпълнят изискванията на закона в нас“ (Римл. 8:3-4). Тъй като сме в Христос, за нас няма проклятие и ние сме освободени от „закона на греха и на смъртта“ (Римл. 8:1-2). Сега ние сме под властта на Божията благодат. Чрез Своя Дух, който живее в нас, Бог ни помага да живеем по начин, който Му е угоден. Ние не сме оставени на собствените си сили. Божията сила действа в нас (Филип. 2:13). Ако полагахме усилия да водим свят живот без тази сила и да пазим закона със собствената си енергия, бихме претърпели катастрофално поражение и бихме изпаднали в дълбоко отчаяние (Римл. 7:14-25). Но това със сигурност не е Божието намерение.

Нека разгледаме драстичния контраст между християните и нехристияните (Римл. 8:4-11). За спасените се говори за като такива, „които ходят по плът“, които са „плътски“, които „копнеят за плътското“. В този контекст „плът“ означава човека в неговото ненородено състояние. Той е чужд на живота от Бога. Той е насочил ума си към „плътските неща“, мислите и действията му се ръководят от „похотта на плътта, пожеланието на очите и тщеславието на живота“ (1. Йоан 2:16). Неговата паднала, покварена и ненородена човешка природа определя начина му на живот. Той е враждебен спрямо Бога, неспособен да се подчини на Божия закон и да бъде угоден на Бога. Ние обаче сега не сме „плътски“, а „духовни“, ако живее в нас Божият Дух (Римл. 8:9). Ние

сме описани като такива, които „холят по Дух“. Общата линия и характерът на нашия начин на живот откриват, че ние по навик се ръководим и получаваме сила от Духа. Христос е в нас. Нашите тела, все още неспасени, са мъртви за Бога поради живеещия в нас грях, но нашият дух е жив (Римл. 8:10; Ефес. 2:1). Божият Дух живее в нас като наш помощник и гарант за това, че един ден Бог ще даде живот и на нашите смъртни тела (Римл. 8:11; 1. Кор. 15:35-57). По тази причина ние с копнеж очакваме „осиновението си, *сиреч* изкупването на нашето тяло“ (Римл. 8:23). Тогава най-накрая ще бъдем свободни дори от присъствието на греха!

След като видяхме, че не сме под закон, а под благодат, какво заключение трябва да направим? Как трябва да живеем в светлината на това, което представляваме като християни? Да чуем какво казва Божието слово: „И тъй, братя, ние имаме дължност *обаче* не към плътта, та да живеем плътски. Защото, ако живеете плътски, ще умрете; но ако чрез Духа умъртвявате телесните действия, ще живеете“ (Римл. 8:12-13). Ние не сме длъжници, на които е наложено задължението така да живеем, както живяхме някога като неспасени. По-скоро ние сме длъжници на благодатта. Ние сме задължени на Христос да живеем за Него. Нека мислим за това кои сме ние и какво имаме чрез нашето единение с Христос. Христос ни е поставил в едно невероятно ново положение пред Бога и е взел всички необходими мерки за един живот на победа над греха. Сега ние живеем в царството на Духа. Ние сме живи за Бога. Христос живее в нас. Как бихме могли предвид на всичките тези неща да продължим да живеем така, като че ли сме още „плътски“? Такъв един път би бил в пълно противоречие с това, което сме в Христа.

Вместо това ние трябва с помощта и силата на Духа да „умъртвяваме телесните действия“. Забележете, че това е едно *активно действие*, което ние трябва да предприемем. Библията никъде не учи, че пътят към победата се състои изключително в това „да се оставим на Бога“ или „да пребъдваме в Него“, или „да се откажем и повече да не се опитваме сами“ и после „да оставим Бог да извоюва победата заради нас“. Писанието навсякъде ни учи и ни заповядва да

предприемаме нещо чрез Божията сила и богатост. И по отношение на победоносния християнски живот ние не сме освободени от отговорност. Освен това Писанието не казва, че по нашия път няма да срещаме или не трябва да очакваме борби и конфликти. Ние сме призвани в една духовна война, която изисква да облечем цялото Божие всеоръжие (Ефес. 6:10-20). Ние трябва да се облечем с Христос, а не да се грижим за страстите на плътта (Римл. 13:14). Трябва да се въздържаме от плътските страсти, които воюват против душата (1. Петр. 2:11). Трябва да уморяваме тялото си и да го поробваме (1. Кор. 9:27). След като Светият Дух вече ни е дал способността за това, ние трябва да водим постоянна война срещу греха и да умъртвяваме неговото въздействие върху нашите смъртни тела. Това, разбира се, означава да слушаме точно Духа (Гал. 5:25) и да не потискаме Неговия вътрешен глас, когато Той ни подтиква към действие.

Обобщение

Това е описаният в Библията път към победоносен и свят християнски живот:

1. *Знайте* и разбирайте факта на вашето единение с Христос (Римл. 6:3-10). Вие сте направени едно с Него в Неговата смърт, Неговото погребение и Неговото възкресение. Вашето старо Аз е било разпънато на кръста с Него и вашето тяло на греха е направено безсилно, така че вие вече не трябва и не бива да служите като роб на греха.
2. *Считайте се* за това, което сте всъщност – мъртви за греха, но живи за Бога (Римл. 6:11). Христос умря за греха и сега живее за Бога. Същото важи и за вас.
3. *Представяйте се* постоянно на Бога като оживели от мъртвите (Римл. 6:13). Не предавайте вече своите телесни части и способности на греха, а си създайте трайния навик да ги предоставяте на разположение на Бога! Не оставяйте греха да владее във вашето смъртно тяло (Римл. 6:12).

4. *Умъртвявайте* греховните злодеяния на тялото (Римл. 8:13). Знайте, че вече не сте под закон, а под благодат. Бог ви дава сила и ви помага да му се подчинявате и да сте угодни пред Него. С тази сила водете война срещу плътските страсти и действия на живеещия във вас грях.

Това не е поредица от стъпки, които трябва механично да се следват. По-скоро това е един призив постоянно да се живее по начин, който е в съгласие с това кои сме ние и какво имаме в Христос Исус. Разберете чудесните неща, които Бог е приготвил за вашето осветение. Безкомпромисно се съпротивете на греха и с помощта на Духа се стремете към святост. Тогава „ще царувате в живот чрез единия – Исус Христос“ (Римл. 5:17).

Съразпнати с Христос

Прочетете Римл. 6-8:13 няколко пъти и внимателно изучете този пасаж! След това отговорете на следните въпроси с *ваши собствени думи*.

1. Избройте опитностите, в които всички християни участват заедно с Христос, понеже са „кръстени в Него“ или са едно с Него (6:3-5).
2. Какво трябва да *знае*, респ. да *разбира* всеки вярващ според думите на апостол Павел (6:6)?

Какво е нашият „стар човек“ или нашето „старо Аз“ (6:6, Кол. 3:9-10; Ефес. 4:22-24; 2. Кор. 5:17)?

Какъв беше резултатът от разпъването на нашия стар човек заедно с Христос (6:2, 6, 7)?

3. Въз основа на това, което ние знаем, Римл. 6:11 ни казва да *се считаме* за две неща. Кои са те? Какво означава всяко от тях?

Защо вие можете да се считате за това?

4. Какво казва Римл. 6:12-13, че трябва да правим въз основа на онова, което знаем и за което се считаме?

По-долу приведете различни начини, по които можете да *предавате* или *предоставяте* телесните си части на греха или на Бога.

	<i>Грях</i>	<i>Бог</i>
мислене		
очи		
уши		
уста		
ръце		
крака		

5. Прочетете Римл. 6:16-23. Назовете възможните господари, на които някой може да робува, и избройте резултатите или плодовете на съответното робство.

Как един човек изявява кой е неговият господар (6:16)?

6. Каква голяма промяна е преживял всеки християнин (6:17-18)?

Каква би трябвало да бъде вашата реакция предвид на тази промяна (6:19)?

7. Как Римл. 7:1-6 обяснява твърдението на апостол Павел в Римл. 6:14?

Как и с каква цел ние бяхме умъртвени спрямо закона (7:4-6)?

8. Каква борба ще има някой, който се опитва да угоди на Бога, но се намира под закон, вместо под благодат (7:14-25)?

Какви открития ще направи той за самия себе си?

7:14

7:17

7:18

7:20

7:21

9. Защо няма осъждане за тези, които са в Христос Исус (8:1-4)?

Съпоставете християните и нехристияните (8:4-11).

Как би трябвало да живеете вие в светлината на това, което важи за вас като християни (8:12-13)?

10. Напишете накратко как смятате да реализирате учението от Римл. 6-8:13 в ежедневната си практика. Как ще се подчините на изискванията да *се считате*, да *се предоставяте* и да *умъртвявате*?

Кръстът в живота на вярващия

„Ако иска някой да дойде след Мене, нека се отрече от себе си, нека носи кръста си всеки ден и нека ме следва, защото който иска да спаси живота си (душата си), ще го загуби, а който загуби живота си (душата си) заради Мене, той ще го спаси“ (Лука 9:23-24).

На много места в Писанието вярващият се сравнява с пътник, който преминава през живота. Следването на Господа се сравнява с път или пътека. То се нарича „пътят на истината“ (2. Петр. 2:2) или просто „път“ (Йоан 14:6, Деян. 9:2, 24:14). Господ каза, че пътят е тесен (Мат. 7:14) и малцина ще го намерят. Понякога ние мислим, че това пътуване се ограничава само до деня, в който преминахме от смъртта в живота. Но то включва в себе си и освобождаване от заблудения и пропилян живот – от сега и до вечността. Главното при това е, че ние навлизаме в истинския изобилен живот по-скоро чрез едно дълго пътуване, отколкото чрез един голям скок напред. Става дума за повече от едно моментно решение. Това е пътят на следване на Господ Исус Христос.

Исус каза, че ако някой иска да Го следва, нещо трябва да се направи. След това Той назовава предизвикателното условие, което повечето от нас вероятно биха предпочели да забиколят. То съдържа едно болезнено решение, изисква една голяма жертва. Исус каза: „Нека се отрече от себе си, нека носи кръста си всеки ден и нека Ме следва.“ И след това Исус превежда Своите ученици през едно преживяване, което образно се представя като кръст – инструментът за екзекуции в дните на Исус. Взимането на кръста беше точно пътят, по който и Той вървеше, съгласно волята на Своя Отец, когато беше поведен към Голгота и разпнат там. Тогава нито един от дванадесетте не тръгна да Го следва доброволно. Напротив, те Го напуснаха. Неговият път към Голгота беше болезнен и унижителен, той означаваше саможертва. Но беше абсолютно необходим. Когато Исус каза:

„Не Моята воля да бъде, а Твоята“, Той се отказа от Своите лични желания. Същата тази пътека във Филип. 2:3-12 се дава за пример за всички вярващи.

Проблемът: Собственият живот

Какво има предвид Исус, когато казва, че някой трябва да загуби своя живот (душа)? Целият контекст на Лука 9:24 показва, че Той говори за човешкото Аз. Думата „душа“ идва от гръцката дума „психе“, откъдето е произлязла и думата „психология“ – науката за вътрешното Аз на човека и произтичащото оттам поведение. В Библията думата „душа“ се употребява, за да се опише нематериалната, невидимата част на човека (Мат. 10:39, 11:29; Ефес. 6:6; Евр. 4:12, 6:19, 10:38-39).

Призивът да загубим живота си не е призив да загубим нашата личност или индивидуалност. Това не означава, че ние трябва да сме „безлично нищо“ пред Бога. В очите на Господа нашата стойност е голяма по две причини. Първо, ние сме създадени по Божия образ (Бит. 1:26; Кол. 3:10) в духовен и морален смисъл и, второ, ние бяхме сметнати за достатъчно ценни, за да даде Христос Своя живот за нашето спасение.

Това, за което сме призвани, е да загубим своя *собствен живот* или *егоизъм*. Собствен живот означава да се занимавам със себе си. Това е утвърждаването на *моята* воля, за *мое* собствено удоволствие, независимо от волята на Бога. Животът, владян от собственото Аз, е пълната противоположност на живота, владян от Христос или воден от Светия Дух. Собственият живот не се доверява на Божието слово или на Божията вседостатъчност, или на Божия път. Той се доверява на собственото Аз. Той е заинтересован преди всичко от самия себе си.

Много от нас не могат да търпят явни примери на егоизъм у другите. Но понякога имаме известни трудности да раз-

познаем същите тези неща в собственото си поведение. Ето няколко примера за припомняне:

1. Често говорене за това, какво „Аз“ искам, имам нужда, мисля, смятам, чувствам.
2. Опити за привличане на внимание чрез думи, действия, облекло и др. – жажда за похвала.
3. Обидчивост и докачливост, но непогатливост на корекция и поучение.
4. Самодоволство, гордост, нетолерантност, свръхкритичност, свадливост.
5. Взимане на решения въз основа на собствените интереси, а не на Божиите или на интересите на другите.
6. Мърморене, огорчение, самосъжаление, никакъв израз на ценене на другите.
7. Грижени за себе си като център и цел на живота.

Това е собственият живот, който трябва да бъде отречен и детрониран. Ние трябва да бъдем освободени от нашия жалък егоизъм. Още от първите думи на Гал. 2:20 става ясно кой е нашият главен проблем. Стихът започва в първо лице ед.ч.: „Съразпнах се с Христос.“ В тази граматична форма се крие пречката за благочестието и общението ни с Христос – „Аз се съразпнах.“ Това е причината, поради която „Аз“ трябваше да бъда разпнат. Това стана на Христовия кръст, когато ние – що се отнася до положението ни – бяхме умъртвени заедно с Него. Разпъването на егоизма трябва да става на практика, така че истинският живот на Исус да може да се види в нас (2. Кор. 4:10).

Лечебното средство: Един разпънат живот

„Който не носи своя кръст и не върви след Мене, не може да

бъде Мой ученик“ (Лука 14:27). Какъв е този неизбежен кръст? Очевидно не е дървеният, на който Исус е умрял. Това е нещо, което Неговите ученици трябва да носят всеки ден. Глаголното време не говори за нещо моментно, еднократно, а за някаква настояща, постоянно продължаваща дейност. Това е нещо повече от носенето на някаква насила наложена тежест или товар, както мислят някои. Артър Пинк пише по този повод: „Да се отречеш от себе си, за един човек означава не само пълно отричане на всяка собствена правда, мъдрост и сила, но също така и пълно отказване от всякакво своеволие и собствено удовлетворение. Цялото „Аз“ трябва да се погребее и да се приеме кръстът!“ Приемането на кръста означава съзнателно да изберем пътя или начина на живот на следване на Исус за сметка на собствените ни интереси. Кръстът съдържа позор, страдания, жертви заради Господа, също както и кръстът на Исус означаваше тези неща за Неговия собствен живот.

Мисълта за християнство без кръст (като начин на живот) изглежда е добило голяма популярност в западния свят. Но е много невероятно това, което Бог остави Своя Син да изтърпи, да не се съдържа в Неговия план за тези, които желаят да бъдат Негови последователи. При Самия Христос унизителната смърт на кръста предхождаше Неговото възвисяване (Филип. 2:8-9). Тя предхождаше и разгръщането на Неговия живот във възкресението. Явно е, че ежедневната смърт за нашия собствен живот трябва да предхожда обещания в Ефес. 1:19 поток от динамичен живот и божествена сила. Ако искаме да познаем силата на Неговото възкресение и общението в Неговите страдания, ние трябва да бъдем „съобразувани със смъртта Му“ (Филип. 3:10). Апостол Павел говореше, че ние „всякога носим на тялото си убиването на Господ Исус, за да се яви на тялото ни и животът на Исус. Защото ние, живите, винаги сме предавани на смърт за Исус, за да се яви и животът на Исус в нашата смъртна плът“ (2. Кор. 4:10-11). Носенето на кръста за Павел беше покоряването на Божия план за неговия живот, който включваше много усилия и лишения (Деян. 9:15-16). Ако ние се откажем от нашите собствени интереси, това може също да означава лишения за делото на Христос.

Пътят: Един съкрушен живот

Когато се изправим срещу собствения си живот и го отхвърлим, тогава пътят води към пълно подчинение на Божията воля или пречупване. Съпротивата пречи на действието на Божия Дух. Спомняме си, че на Господ Исус бе докарано едно още необяздено осле, което Той възседна и на него влезе триумфално в Ерусалим (Лука 19:30). То е било незабавно „пречупено“ за Неговата нужда. Този принцип се повтаря многократно в Писанието. Бог първо пречупва и след това употребява. Гегеон накара своите войни да счупят в ръцете си съдовете за вода при звука на тръбата, когато бяха заобиколили вражеския лагер. Тогава светлината на факлите се виждаше ясно от глинените съдове (Съд. 7:16-22). Божията светлина най-добре свети от счупени съдове. Жената счупи шишето със скъпоценно миро, за да помаже Господ Исус. Разчупването освобождава благоуханието на духовното поклонение пред Бога. Най-голямата жертва, която е била принесена някога, показва това съвсем ясно: „Това е Моето тяло, което е разчупено за вас“ (1. Кор. 11:24). Колко много ценни Господ пречупването: „Сърце съкрушено и разкаяно, Боже, Ти няма да презреш“ (Пс. 51:17).

Какво трябва да се пречупи у нас? Всичко, което пречи на нашето преобразуване по образа на Божия Син, трябва да бъде отстранено. Виждаме как Бог извърши това в живота на патриарха Яков. В един решаващ момент той срещна Бога при Фануил, което означава „Божие лице“ (Бит. 32:24-32). Там този човек, толкова силен в своя собствен живот, се бори с небесното същество, докато стана безпомощен. Той получи ново име, една нова сила и едно ново видение, но „куцаше с бедното си“. Той беше пречупен.

Уилям Макдоналд дава следните примери на пречупване в своята брошура „Господи, пречупи ме“:

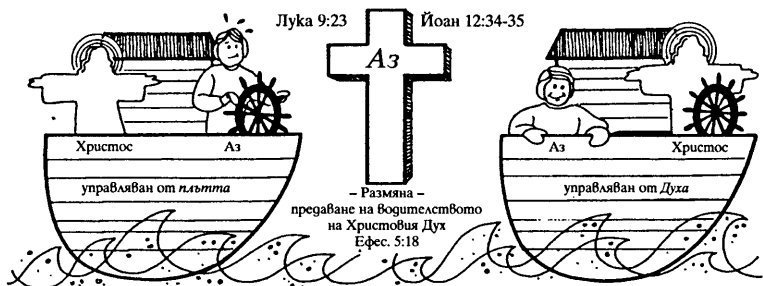
1. Готовност за изповядане греховете пред Бога и пред тежи, срещу които сме съгрешили (Пс. 51).

2. Поправяне (заплащане), ако сме причинили вреда на някого (Лука 19:8).
3. Готовност да простим, ако някой ни е сторил неправда (Кол. 3:13).
4. Понасяне на неправда без отплата (1. Петр. 2:19-20).
5. Отвързване на злото с добро (Римл. 12:17, 20, 21).
6. Да считаме другите по-горни от себе си (Филип. 2:3).
7. Приемане и подчинение на Божията воля без съпротива (Пс. 32:9)².

Една нива трябва да бъде разорана и култивирана, преди да може да роди нещо (Ерем. 4:3). Само тогава посаденото от Бога семе може да принесе плод. Един пречупен живот не се противопоставя на Божието дело, накъдето и да води то. Нека помислим за призива на нашия Господ: „Вземете Мое-то иго върху си и научете се от Мен, защото съм кротък и смирен по сърце; и ще намерите покой на душите си“ (Мат. 19:29).

Резултатът: Един живот, владян от Христос

Един важен въпрос на този етап е: „Вие вървите ли по пътя на кръста?“ Въпросът не е дали сте спасени. По скоро той означава: „Вършите ли това, което Исус ви е призовал да вършите, бидейки Негов ученик?“ Следната диаграма показва два възможни начина на живот за вярващите. Единият от тях не отговаря на Божията воля и поради това блокира опитността на изобилния живот. Ако вие желаете сериозно да промените своя начин на живот – от себеугоден в богоугоден, трябва да разпънете собствения си живот на кръста, както Той ни е учил.

Егоистичен (плътски) живот, практикуван от много вярващи

Опит да живея духовно чрез моята собствена сила

Послушание на Бога съгласно моите чувства

Мотивация за действие – моите собствени интереси

Ние трябва ежедневно да решаваме да водим един живот, направляван от Христос и въоръжен със сила от Духа. Възможно е в началото да имаме една грастична еднократна опитност. Промяната може да настъпи и постепенно. Но ние трябва да дадем на Христос възможността необезпокоявано да живее в нас и да изразява Своя мощен възкресенски живот и Своя характер в нашия живот.

Повторение на условията

В Йоан 12:24-26 Господ ни дава един ясен принцип:

1. В земеделието зърното трябва да бъде отделено от това, което го свързва с неговия естествен живот. Тогава

Живот, изпълнен и воден от Духа, възможен за всички вярващи

Живот чрез Неговата благодат и способности (дове-рие на Него, а не на мен)

Послушание на Бога съгласно Неговото слово

Мотивация за действие – моето ценене на Христовата любов (2. Кор. 5:14)

то умира. Едва след неговата смърт се появява новият, възпроизвеждащ се живот (ст. 24).

2. Този принцип се прилага към вярващия (ст. 25). Исус казва: „Който обича живота си (собствения си, егоистичен живот), ще го изгуби.“ Само ако намразите този егоистичен светски живот и решите да го предадете на Христос в полза на другите, тогава един ден вашият живот ще бъде вечно от значение.
3. Когато ние следваме Исус в служение, това означава, че Го следваме по Неговия земен път (ст. 26). Този път Го отведе до смъртта на кръста, чрез която Той се отрече от Себе Си и прослави Бога. Ние не можем да го следваме и да заобиколим пътя на кръста за себе си. А това означава смърт за живота за собствено удоволствие. Това означава да променяме живота си по модела на Господ Исус Христос, така че Неговият живот да стане видим в нас.

Ако сме решили да вземем кръста си и ежедневно да го носим, тогава обръщаме гръб на собственото задоволяване. Ако ходим по Дух, няма да угаждаме на плътските страсти (Гал. 5:16). Готови ли сте да вземете своя кръст и да Го следвате (Лука 14:27)?

¹ Arthur W. Pink, „Spiritual Growth“ (Grand Rapids, Michigan, 1972)

² William MacDonald, „Herr, zerbrich mich“ (Bielefeld, 1988)

Кръстът в живота на вярващия

1. Какво е Божието намерение за живота на всеки християнин (2. Кор. 5:15, Гал. 2:19)?

По какви начини Господ Исус е демонстрирал този начин на живот (Йоан 5:19, 30; 8:28-29, Римл. 15:3, Филип. 2:5-8)?

2. Опишете живота, който е противоположен на описания в първи въпрос.

Назовете няколко признака за живот, който се живее за собственото Аз вместо за Бога.

3. Изучете внимателно Лука 9:23-24. Какво е значението на всяка от следните стъпки?

„нека се отрече от себе си“

„нека носи кръста си всеки ден“

„и нека Ме следва“

4. По какъв начин стъпките от Лука 9:23 са разрешение на проблема със собствения, егоистичен начин на живот?
5. Каква връзка има между носенето на кръста от вярващия и описания в 2. Кор. 4:7-11 процес?
6. Предайте със собствени думи Гал. 2:20.

Защо тази истина е ключът към начина на живот, който Бог иска за нас?

7. Кої аспект на носенето на кръста се представя в Римл. 8:13 и Кол. 3:5?

Какво означава това на практика?

Римл. 13:14

1. Кор. 9:27

1. Петр. 2:11

8. Назовете няколко практически възможности за изпълняване на Лука 9:23.

Филип. 2:3-4

Кол. 3:8-9

Кол. 3:12-14

9. Прочетете Йоан 12:23-26. Какъв основен принцип на принасянето на плод дава Исус тук?

Как Неговият живот демонстрира този принцип?

Защо животът за нашето собствено Аз е пречка за принасяне на плод за Бога?

10. Как се проявява егоистичният живот във вашето ежедневие? Бъдете конкретен.

По отношение на областите, в които егоистичният живот е ясно изявен: как ще се отречете от себе си, ще вземете кръста си всеки ден и ще следвате Исус? Назовете практическите стъпки, които ще предприемете.

Христовият характер във Вярващия

Славата на личността на Господ Исус Христос винаги е изпълвала хората с възхищение. Няма живот на тази земя, който някога да се е доближил до Неговия. Той вършеше всичко добре (Марк 7:37). Неговият живот беше светлината на човешките (Йоан 1:4). Никои никога не е обичал, както Той обичаше, не е давал, както Той даваше, не е работил, както Той работеше, и не е умрял, както Той умря. Никои никога не е бил така търпелив, така смел, така смирен, така безупречен, така мъдър, така напълно и от цяло сърце отдаден на волята на Отца. Той служеше вярно и предано на деца, на бедни, на прокажени, на отхвърлени, на най-добрите и на най-лошите и така откриваше свършения характер на Бога. Кой е успял дори приблизително да се доближи до характера на Исус?

Желанието на Господа е да се изяви същото морално свършенство и в Своите Си. Христос в нас, надеждата на славата (Кол. 1:27, букв.). Той иска да живее този прекрасен живот в тялото на всеки вярващ, който се поставя изцяло под ръководството на Неговия Дух. Целта на Бога е не просто да има хора, които посещават седмичните събрания на църквата и изпълняват богослужения или други религиозни дейности. По-скоро Неговата цел е да направи Своите съобразни с образа на Своя Син (Римл. 8:29).

Черти на християнския характер се срещат много често в Новия Завет – на места като Гал. 5:22-23 (плодът на Духа), 2. Петр. 1:5-7 (прибавете на вярата си...), и 1. Тим. 6:11. Има също така и изреждане на отрицателни качества, придружени с напътствието да ги отстраним от живота си. Тази лекция трябва да ни помогне при изучаване на чертите на християнския характер и да ни покаже библейския път те да се вкоренят здраво в нас.

Качества на християнския характер

Следните кратки описания служат за дефиниция на библейските понятия. Голяма част от тях се основават на Обяснителния речник на новозаветните думи на У. Е. Вайн (Expository Dictionary of New Testament Words, W. E. Vine).

1. *Любов.* Най-важното от всички нравствени качества на вярващия (1. Кор. 13:13). Ако не притежаваме това качество, Библията казва, че дори не познаваме Бога (1. Йоан 4:8). Бог е първият обект на любовта и затова тя трябва да се изразява в послушание спрямо Неговите заповеди (Йоан 14:15, 21, 23). В Новия Завет се използват различни думи за „любов“, докато в много езици има само една дума. Специалната гръцка дума е „агапе“. Тя се употребява за Божията любов към нас и любовта на вярващите помежду им. Тази любов е всеотдайна и саможертвена. Тя не почива на естествени симпатии, на привлекателността на даден обект или на емоционални импулси. Най-хубавото описание на тази любов се намира в 1. Кор. 13:4-7. Прочетете внимателно този пасаж.
2. *Вяра.* Това е също едно много важно качество (1. Кор. 13:13). Без вяра е невъзможно да угодим на Бога (Евр. 11:6). Поради това качество и в миналото Божи мъже са получавали Неговото одобрение (Евр. 11:2). Тя е активно доверие, изцяло да разчиташ и да се опреш на някого. Затова вярата обикновено се проявява като действие, което се извършва в послушание на Божието слово. Винаги Неговото слово и Неговите обещания са основа на библейската вяра. Това не е вяра в различни неща, а по-скоро вяра в това, което Бог е казал. Вярата няма нищо общо с видими неща, а по-скоро е в областта на невидимото (Евр. 11:1). Тя няма нищо общо с вероятностите, а прославя Бога, като вярва в привидно невъзможното (Римл. 4:19, 20).
3. *Святост.* Какво е святост? Святост означава да си отделен *от* това, което омърсява и отделен *за* Бога. Следователно тук виждаме един положителен и един отрица-

телен аспект. Тъй като Бог е свят, и вярващите трябва да са свети (1. Петр. 1:15-16). Тъй като вярващите са свети по своето положение (осветени и наречени свети), те трябва да бъдат свети и на практика. Без святост никои няма да види Господа (Евр. 12:14). Нечистотата прекъсва общението с един свят Бог. Чистотата Го прославя.

4. *Себеобуздание.* Това би могло да се преведе и като самодисциплина. То се споменава сред плодовете на Духа (Гал. 5:23). Няма никакво противоречие между това, което Господ върши, и което ние трябва да вършим. Самодисциплината е нещо, което ние трябва да осъществяваме все повече и повече според способността, която Духът ни дава. Себеобузданието е на първо място в списъка, който Бог ни дава (2. Петр. 1:6). Ако не развиваме самодисциплина в живота си, ние сме негодни за служение на Господа.
5. *Готовност за служение.* За вярващия се казва, че той не е просто обикновен слуга на Христос, но и Негов роб (1. Петр. 2:16; Откр. 22:3, 6, букв.). Ако ние сме роби на послушанието, това ще ни доведе до практическа праведност (Римл. 6:16-19). Ние трябва да служим един на друг с любов (Гал. 5:13). Вярващият, който има нагласата на служител, търси възможности за служене, а не удобни пътища или възможности за самоизтъкване. Дори за една чаша студена вода, дадена в името на Христос, никои няма да изгуби вечната си награда (Мат. 10:42). Сам нашият Господ се постави в положението на слуга, когато живееше между хората (Лука 22:27). Гостолюбието спрямо странници (букв. любов към чужденците) също спада към този параграф (Римл. 12:13; 1. Петр. 4:9).
6. *Благодат.* Често поздравите на новозаветните писма гласят „благодат да бъде на вас“. Ние се нуждаем от тази незаслужена благосклонност както от Бога, така и един към друг. Ние не сме призвани да се отнасяме към другите както заслужават, а по-скоро така, както *не* заслужават. Хората се учудваха на благодарните думи, които излизаха от устата на Господ Исус (Лука 4:22). Също и нашите думи към другите трябва да бъдат с благодарат (Кол.

4:6). Търпимостта и простителността към другите извират от прекрасния извор, наречен благодат.

7. *Вярност*. Това означава да бъдеш достоен за доверие или благонадежден и е един от плодовете на Духа (Гал. 5:22). Тя се изисква от някого, на когото е поверена задача (1. Кор. 4:2). Но такива хора трудно се намират (Притчи 20:6).
8. *Мъдрост*. Този израз не означава толкова природната, колкото духовната мъдрост. Тя означава духовно разбиране или проумяване (Кол. 1:9) и мъдро поведение (Кол. 4:5). Мъдростта идва чрез Божието слово (Кол. 3:16) и е необходима преди всичко при пастирската грижа за другите.
9. *Правда*. При гумата правда ние обикновено мислим за това, което Бог ни вмениява чрез нашата вяра в Христос (Римл. 4:5). Но правдата е и нещо, което се практикува от вяраващите (1. Йоан 3:7). Това означава правилно действие спрямо другите, за което има вечна награда (Откр. 19:8). Правдата е броненият нагръдник на вяраващия (Ефес. 6:14) и едно от неговите най-важни качества (1. Тим. 6:11).
10. *Благочестие*. Това е свойството преданост или набожност, която е угодна на Бога и спада към най-вътрешния кръг на важните нравствени качества (2. Петр. 1:6, 7; 3:11). Благочестието е една насочена към Бога вътрешна нагласа на сърцето.
11. *Надежда*. Тя е една настройка на положително очакване за бъдещи неща, особено по отношение на Бога (1. Петр. 1:21). Никои вяраващ не бива да бъде песимист, като мисли за надеждата, която е запазена на небето за нас (1. Петр. 1:3-4) и за блажената надежда за идването на нашия Господ Исус Христос (Тим 2:13). Христос ще владее и ние ще владеем с Него като Негови сънаследници. Когато ние изявяваме едно такова положително очакване за бъдещето, това силно въздейства върху вярата на други-

ме. Затова надеждата е едно от водещите качества на характера (1. Кор. 13:13).

12. *Търпение.* Тази дума означава буквално „оставане отгору“. Това качество се развива чрез изпитания (Яков 1:3 – „твърдост“). Търпението не капитулира пред обстоятелствата. Дълготърпението е себеобуздание и неотвъръщане на провокации (Ефес. 4:2; Кол. 1:11, 3:12). Дълготърпение и твърдост са сродни думи. Активното търпение е преведено като „твърдост“ и в Римл. 5:3 и 2. Петр. 1:6.
13. *Дръзновение.* Понякога тази дума се превежда и като „смелост“. Това означава да не се страхуваме да кажем това, което Бог ни е поръчал да кажем, да отидем там, където Той ни е заповядал, и да вършим всичко, което трябва за Неговото дело (Деян. 9:28, 13:46, 18:26, 19:8; 1. Сол. 2:2). Един гръзновен християнин издържа дори в големи трудности и страдания.
14. *Ревност.* За разлика от обичайната употреба в българския език, библейският смисъл на тази дума е пламенност, ентузиазъм, усърдие, страст в Божието дело. За нашия Спасител е писано: „Ревността за Твоя дом ще Ме изяде“ (Йоан 2:17). Това се прояви, когато Той с бич изгони среброменителите от храма. Да бъдеш хладък – нито студен, нито топъл – е мерзост за нашия Господ (Откр. 3:15-16). Страстта в Божието дело има Неговата погреша (2. Кор. 7:11, 9:2; Кол. 4:13). Но ревността не трябва да бъде необузdana и насочена в погрешна посока (Римл. 10:2, Филип. 3:4). *Старанието* и искреността са сродни качества на характера (Кол. 3:23).
15. *Смирение.* Тази дума произлиза от думата „нисколежащ“ или „нисък“ (Римл. 12:16). Смирението често се свързва с *кротост* (Мат. 11:29; Ефес. 4:2; Кол. 3:12). Че то не означава слабост, става ясно от споменаването му във връзка с нашия Господ Исус – дори и като Цар (Мат. 21:5). Неговото смирение е пример за нас (Филип. 2:3-8). „Смирението е онази вътрешна нагласа, при която ние счита-

ме Неговото действие към нас за добро и поради това го приемаме без дискусии или съпротива“ (У. Е. Вайн). Смирението е една вътрешна красота и трябва да се проявява първо към Бога, а после и към другите. Негова противоположност са свадливост, крамолничество, налагане, неприемане на съвети, неподатливост на корекция. За разлика от това смирението означава да бъдеш „лесно достъпен“.

16. *Радост.* Тук се включва идеята за веселие и блаженство. Тя е дар от Онзи, който е начало на всичката радост. Той иска тази радост да живее в нас (Йоан 15:11). Тя не може да бъде отнета (Йоан 16:22). За разлика от простото „веселие“ тя е независима от обстоятелствата и може да прелива дори и в тежки ситуации (Яков 1:2; Филип. 2:17). Вярващите не трябва да се отличават с мрачни лица и тъжно изражение. Ние имаме вечната радост на спасението и никога няма да я изгубим, ако погледът ни е насочен към Него и към вечните неща.
17. *Мир.* Мирът изразява едно вътрешно състояние на покой и тишина, на релаксация и задоволство дори и навсякъде около нас да вилнеят крамоли. Мирът е дар от нашия Господ Исус (Йоан 14:27). Той е универсалното средство срещу всякакъв страх и потиснатост и пази нашите сърца в Господ Исус (Филип. 4:6-7). „Ще опазиш в свършен мир непоколебимия ум, защото на Тебе уповава“ – това е обещание за нас, свързано със съответното условие (Исаия 26:3). Един вярващ, който непрекъснато се безпокои и притеснява, не отразява съществуването на нашия непоклатим и почиващ в Себе Си Бог.
18. *Доброта.* Тази дума понякога се превежда и като „благост, любезност“ (2. Кор. 6:6; Кол. 3:12; Гал. 5:22). Това е „изразената в дела искреност“ (У. Е. Вайн). Това ни напомня, че характерът на вярващия трябва да се показва в добри дела, които се появяват като плод от нашето спасение (Ефес. 2:10). Добре ще бъде да се научим да показваме доброта и в нашите думи и нашето държане.

Милосърдието, което означава активно съчувствие, е нещо много подобно.

19. *Честност*. Бихме могли да я разбираме и като непогкупност и безупречност (Римл. 12:17, букв.: „това, което е честно пред всичките човеци“, 2. Кор. 8:21, 13:7). Тази черта на характера обхваща една широка област от нашето поведение – всичко, което е праведно, искрено, прилично, без предразсъдъци, открито, безпристрастно. Честността се отнася до нашето говорене (създаване на погрешно впечатление, неизпълняване на обещания, умишлено преувеличаване), до нашата работа (точност, старателност, качество) и до нашето държане в бизнеса и обществото (почтеност, съобразяване с другите, деликатност към техните чувства). Тя надхвърля минимума и поставя вярващия в безупречна светлина. Тя отхвърля всякакво пристрастие или предубеденост.

Как се развива християнският характер

Би било прекрасно, ако можехме да прочетем някоя въодушевяваща книга, да посетим някой курс за християнски начин на живот или да чуем някоя лекция за религиозни опитности и веднага да имаме зрял християнски характер. Разбира се знаем, че това не е реалистично. Молитвата на апостол Павел беше Христос да се изобрази във вярващите (Гал. 4:19). Такава огромна цел не се постига просто и бързо. Тя е част от прогресивното действие на Светия Дух в нас, което се нарича растеж (1. Петр. 2:2; 2. Петр. 3:18; 2. Сол. 1:3). Как може това да се осъществи в нас? Чрез твърдо решение или още отчаяни усилия?

Растежът и промяната започват със: „Защото Бог е, който според благоволенията Си действа във вас; и да желаете *това* и да го изработвате“ (Филип. 2:13). Христовият Дух трябва да извърши Своето мощно дело в нас (Кол. 1:29; Римл. 8:2-11). Следователно отговорността за недостатъчен растеж лежи върху човека, а не върху Бога. Растежът изисква нашата сърдечна реакция на подчинение, послушание

и вяра. Понякога той може да се стимулира от обучение чрез квалифицирани помощници, като напр. Павел и Тимофей, които ни служат (2. Тим. 2:2). В този процес участва Бог, ние самите и други хора. Ето няколко неща, които трябва да вземем предвид при развиването на добродетелите на характера.

1. *Забележете от какво се нуждае вашият характер.* Тъй като на много места в целия Нов Завет се изреждат положителни черти на характера, ясно е, че Бог ги е дал, за да можем ние внимателно да се занимаем с тях. Изредените отрицателни черти на характера са само обратната страна на монетата. Трябва да разберем какви са Божиите намерения за нас. Отбележете в своята Библия чертите на характера, които лично при вас трябва да изчезнат или пък да се развият.
2. *Гледайте на Господ Исус.* Той е нашият образец и усъвършителят на вярата ни (Евр. 12:2, 3:1). Ние постепенно се уподобяваме на това, за което си мислим или на което гледаме (2. Кор. 3:18). Духът постоянно ни сочи Христос като наш пример. Благодетелството идва от истинското познаване на Неговата личност (2. Петр. 1:3). Никак няма да ни е от полза, ако гледаме само навътре в себе си или се сравняваме с другите.
3. *Позволете на Христос да действа в един предаден Нему съд.* Пълното покоряване на Неговата власт, твърдото убеждение в смъртта на нашето старо Аз на кръста заедно с Него и вярата, която приема за себе си Неговият живот във възкресението – тези неща освобождават Неговата преобразяваща сила. Ако ние стоим в Него и се храним от Неговия живот, тогава Той поражда в нас оформената по Негов образ морална красота. Сръчният грънчар ще оформи нашата глина в един съд за почит (Римл. 9:21, 23). Това реалност ли е във вашия живот?
4. *Размишлявайте върху Неговото слово.* На човека, който размишлява ден и нощ върху Божието слово, е обещан

плод (Пс. 1:2, 3). Това слово ни преобразява и обновява. То действа мощно в нас, за да ни назидáva и изгражда (Деян. 20:32). Това не означава едно повърхностно преглеждане, а подробно прилагане на Словото. „Дъвчетe“ ли редовно храната на Божието слово?

5. *Подражавайте на духовния пример на други хора.* На първо място ние трябва да подражаваме на Бога (Ефес. 5:1), но биваме насърчавани и да следваме духовния пример на някои Божи мъже (1. Кор. 4:16, 11:1; Филип. 3:17). Ръководителите на църквата, които са духовни образци, са призвани за това служение (Евр. 13:7). Хората се нуждаят от практически примери за писаната истина. Така християнският характер се прилага в живота. Потърсете си един добър духовен образец и бъдете негов подражател. Помислете си дали познавате някого, който би могъл да бъде духовен образец и пример за вас.
6. *Оставете страданията и изпитанията да ви оформят.* Във време на изпитание ние често сме склонни да гледаме на всичко като нещастие. Но Писанието ни казва, че трябва да го считаме за голяма радост (Яков 1:2-3). Причината за това е, че изпитанията усъвършенстват нашия характер, ако ние допуснем това. В следващата лекция ще се занимаем повече с благословенията, които носи страданието.
7. *Предприемете нещо в проблемните области.* Ако от уста ни постоянно излизат неща като горчивина, яд и обидни думи, ние трябва да ги отхвърлим (Ефес. 4:31, Кол. 3:8). Ако ни липсват любезност, доброта и любящо сърце, ние трябва да ги облечем като духовно облекло (Ефес. 4:32, Кол. 3:10, 12). Естествено ние трябва да молим Бога за сила, но в никакъв случай не бива да прикриваме своята немарливост зад набожни фрази като: „Моля Бога Той да го извърши.“ Ние трябва да бъдем активни и да действаме (Яков. 1:22). Какво трябва да отхвърлим? Какво трябва да облечем?

Целта на всяко пастирско служение в църквата е „да представим всеки човек съвършен в Христа“ (Кол. 1:28). Без съмнение, нашият характер ще претърпява едно безкрайно развитие чак до вечността, но началото е тук и днес.

Христовият характер във вярващия

Тази лекция трябва да помогне да опознаете християнските качества на характера и да ги развиете във вашия личен живот. Прочетете внимателно текста на лекцията и след това допълнете следните точки:

1. Изберете едно качество на характера от раздела „*Качества на християнския характер*“. Изберете това, което в най-голяма степен липсва във вашия живот или в живота на другите и което трябва най-много да бъде развивано.

Качество на характера, което най-много трябва да се развие, е:

Коя отрицателна черта на характера, противоположна на горното качество, е налице във вашия живот?

2. Прочетете стихове от Словото, които са приведени в текста на лекцията под това качество, което вие сте избрали. С помощта на конкорданс намерете и други стихове, които са свързани с него. Запишете си всяко място от Библията и обобщете главната мисъл.

Място в Библията

Главна мисъл

3. Обяснете с няколко думи защо това качество е важно във вашия живот като християнин!

4. Какво сте предприели досега, за да развиете това качество във вашия живот? Какъв е бил резултатът?

5. Кои конкретни области от вашия всекидневен живот трябва да се променят или да се устроят, за да се развие това качество на характера?

6. Запишете си действията, които смятате да предприемете, за да развиете желаното качество на характера. Тези стъпки трябва да бъдат конкретни и измерими. Какво разпределение на времето сте си съставили за тези стъпки?

7. Изберете си един молитвен партньор, който ще ви помогне за изпълнението на тези действия и за развиването на това качество. Дайте му копие от своя план за действие. Оставете го редовно да проверява вашия напредък.

Моят молитвен партньор е:

Как той ще ви помага и ще проверява вашите постижения? Бъдете конкретен! (Пример: той ще ми се обаждат по телефона всяка седмица във вторник между 18 и 19 часа.)

Изпитания и страдания

„Ако Господ е с нас, то защо ни постигна всичко това?“ (Съд. 6:13) Този въпрос беше зададен от старозаветния герой Гедеон на Господния ангел преди повече от 3000 години. Също Псалмистът също понякога се питаше дали Бог е престанал да се грижи за своя народ (Пс. 77:1-10). Пророците се оплакваха открито пред Бога, защото не разбираха пътищата на Господа, когато Неговият народ се намираше в трудности.

Страданията на Господ Исус Христос, най-набожния и богобоязлив човек, който някога е живял на земята, за милиони хора са неразбираема загадка. Защо тази съвършена личност трябваше да умре на кръста и да изстрада всички свързани с това мъчения? Защо в Своя път на послушание на Своя Отец (Евр. 5:8) Той трябваше да търпи бедност, глад, предателство, подигравки, скръб и болка? Защо трябваше такъв един път да бъде пример за Неговите последователи (1. Петр. 2:21, 4:1)?

В ранната църква Стефан умря като мъченик (Деян. 7:54-60). Яков също беше убит (Деян. 12:2). Други бяха хвърляни в затвора. Трудностите и изпитанията бяха общата съдба на всички вярващи (1. Петр. 5:9). Господ Исус им каза предварително: „В света имате скръб“ (Йоан 16:33). Апостол Павел напомня на вярващите: „Когато бяхме при вас, казахме ви предварително, че има да претърпим беди; което и стана, както знаете“ (1. Сол. 3:4). Петър утешаваше Божия народ: „Възлюбени, не се чудете на огнената изпитня, която дохожда върху вас, за да ви опита, като че ви се случва нещо чудно“ (1. Петр. 4:12).

Причина и цел на изпитанията

Въпросът, който непрекъснато се надига, е: „Защо? Как мо-

же Бог да остави такива неща да се случват на добри хора?“ Разбира се, в Божиите действия винаги остава по един неизследим елемент (Римл. 11:33). Неговите пътища и мисли не са като нашите (Исая 55:8-9). Причината за страданията е проблем на много нива. Необходимо е много размишление в молитва и сравняване на много места от Писанието, за да дойдем до едно правилно мислене за това, което често се случва на вярващите.

1. *Следствие от грехопадението.* От падението на човека (Бит. 3) такива неща като болести, физически недъзи и смърт принадлежат към човешкия живот. По това време смъртта влезе в света (Римл. 5:12). Цялото творение стана под продължаващите и до днес последици от падението (Римл. 8:20-22). Вярващите не са защитени срещу тази обща за всички хора съдба. Злото с всичките придружаващи го явления е резултат от греха.
2. *Следствие от лични грехове.* Някои страдания са наказание за неправеден живот (1. Кор. 11:29-30; Яков 5:15). Ние си ги навличаме в живота, като правим глупави неща и вземаме неразумни решения (Пс. 106:14-15), като пренебрегваме своята отговорност и говорим невнимателно. Понякога хората прехвърлят своите собствени грешки върху Бога, дявола или останалите хора. Но всеки сам е отговорен за своите собствени решения (Бит. 3:12-13).
3. *Изкушение на Сатана.* Това могъщо духовно същество, изпълнено със зло, е един паднал ангел. Бог му позволява за известно време да се противопоставя на Неговите намерения. Сатана беше причинителят на страданията на Йов (Йов 1). Той се явява в ролята на изкушител (Мат. 4:3) и постоянно обсажда хората (1. Петр. 5:8; Лука 22:31). Той причинява физически страдания на хората (2. Кор. 12:7) и ги докарва до отчаяние и депресии. Той е подстрекател на гоненията (2. Тим. 3:12).
4. *Божии изпитания.* В крайна сметка Божията ръка владее над целия живот и Той често допуска неща, без обаче пряко да ги причинява. Понякога Той изпитва вярата на Свои-

те деца както при класическия пример с Авраам, който трябваше да принесе в жертва своя син Исаак (Бит. 22:1). Понякога Той постига доброто въпреки или дори посредством злите действия на другите, както например при Исус на кръста. Тези действия са част от така нареченото Божие провидение. Той насочва обстоятелствата така, че в крайна сметка те послужват за наше добро. Понякога тези Негови пътища са загадка дори и за предани Негови деца. Изпитанията не са резултат от произволни събития без някакво значение. Те доказват качеството на нашата вяра в Бога. Словото говори за „изпитването на вашата вяра“ (Яков 3:1; 1. Петр. 1:7). Това е както пречиштането на златото през огън (1. Петр. 1:7; Мал. 3:3). Така ние можем да участваме в път в страданията на Христос за Неговото тяло (Кол. 1:24). Това е „общението в Неговите страдания“ (Филип. 3:10). Но ако Неговите страдания изобилстват в нас, така изобилства и нашата утеха (2. Кор. 1:5). Това обаче не означава, че целта на страданията е изработването на някаква заслуга, тъй като ние вече имаме съвършено положение пред Бога чрез завършеното дело на Христос. По-скоро става дума за една възможност да прославим Бога (1. Петр. 4:16).

Различните видове изпитания

Как сме подлагани на изпитание? По всякакви начини. Видовете страдания са най-разнообразни. Израилтяните бяха изпитвани чрез глад, жажда и други лишения в пустинята. Понякога те роптаеха и даже открито се бунтуваха срещу ръката на своя Спасител. Преследвания, мъчения и смърт бе участта на старозаветните герои на вярата (Евр. 11:35-37), а също и на вярващите по времето на апостолите. Болести и физически страдания не пощадяваха и Божиите служители (Филип. 2:25-27; 2. Тим. 4:20; 1. Тим. 5:23). Милиони Божии деца имаха същата участ. Болките могат да бъдат голямо изпитание, особено когато са хронични. Най-различни мъки, особено загубата на любими роднини или приятели, са предизвикали толкова много сълзи. В много краища на света бедността и нуждата са част от ежедневния хляб. Житейс-

ки разочарования могат да разклатят вярата ни. Ние можем да бъдем изоставени или дори предадени от така наречени приятели. Мнозина са били фалшиво обвинявани и клеветени. Големите трудности в Божието дело често могат да съкрушат сърцето ни.

Често има невидими или трудно разбираеми изпитания. Господ каза: „Симоне, Симоне, ето, Сатана ви изиска *всички*, за да ви пресее като жито, но Аз се молах за тебе, да не отслабне твоята вяра“ (Лука 22:31-32). Човек трудно може да си представи по-тежко изпитание от това, дадено на Авраам, който трябваше да принесе в жертва своя единствен син (Бит. 22:2). Простичкото чакане на Бога – за водителство или изпълнение на молитва – за повечето християни е много трудно. Тези кратки примери трябваше да ни обърнат внимание на факта, че никога опитностите в нашия живот не трябва да се приписват на нещастни и нелепи случайности. Те са част от огромната духовна война, която постоянно се води, често от невидими сили. Ние трябва да се молим, да насърчаваме останалите да се молят и да се доверяваме на молитвите на нашия велик Ходатай (Евр. 7:25).

Нашето отношение към изпитанията

Положителната реакция на изпитанията зависи от нашата вътрешна нагласа. Победата над страданията изисква една по-далечна или вечна перспектива (Евр. 11:10, 26; 2. Кор. 4:17). Йосиф, любимият син на Яков, можеше да погледне назад към миналото и да види действието на Божията ръка в своя живот. Той беше продаден в робство от своите братя и хвърлен в затвора по фалшиво обвинение, докато се стареше да живее праведно. От всичко това той би могъл да се озлоби и изпълни с желание за отмъщение. Вместо това той във всичко виждаше дългосрочния план на Бога за добро (Бит. 45:5-8). Вследствие на всичко това той имаше възможност да владее над Египет и да спаси живота на своите роднини.

Може би си мислим, че Бог е безразличен или равнодушен към

нашите страдания. Но нека разгледаме следните качества на Бога:

1. *Бог е всезнаещ.* Той знае, когато Неговите страдат (Изх. 3:7).
2. *Бог е мъдър.* Това, което е скрито за нас, за Него е открито във всичките му славни последствия (Римл. 11:33).
3. *Бог е милостив.* Той страда със Своите и се смилява над тях (Исая 63:9). Той ги утешава в изпитанията и им помага да утешават и други (Исая 40:1; 2. Кор. 1:3-4).
4. *Бог е праведен.* Той ще ни възнагради в определеното време (2. Кор. 4:17).
5. *Бог е всемогъщ.* Той е прибежище във време на беда (Пс. 46:1, 9:9-10).

Непосредственият резултат от изпитанията може да съвпаде или не с нашите представи. Понякога Той ни спасява веднага (Пс. 34:6.19), но често и след продължително страдание. Така беше с пророка в тъмницата (Ерем. 38:6, 28; 39:14). Може и усърдно да викаме към Бога и въпреки това да не бъдем освободени (2. Кор. 12:8-9). Бог се прославя, когато ние сме готови, както младежите в огнената пещ, да приемем Божиата воля, каквато и да е тя (Дан. 3:17-18).

Нашата реакция на изпитанията

Благословеният изход на едно изпитание често зависи от нашата реакция (Евр. 12:13). Но за съжаление е възможно и да се оставим да потънем в огорчение, гняв, самосъжаление и отчаяние. Някои дори са се отказвали от вярата и са се отвръщали от Господ Исус. Хората, които изповядват вярата в Христос, трябва често да бъдат напътствани да се пазят от подобна нагласа. При определени обстоятелства тежки изпитания биха могли да се сметнат за знак на Божието неодобрение. Такава беше и теорията на приятелите на

Йов, но те определено се заблуждаваха (Йов 42:7). Ако апостол Павел беше възприел така своите страдания, той би се отказал от служението си (2. Кор. 11:23-27). Разбира се, Бог осъжда греха на тази земя (1. Кор. 11:29-31; Деян. 5:3-5), но в такива случаи грехът трябва да е абсолютно ясен, а не нещо, за което безкрайно трябва да изследваме душата си. Такова самоизпитване често води до погрешни заключения и накрая човек може дори да се усъмни в своето сигурно положение пред Бога (Ефес. 1:2-6).

Дори и Божиите мъже често са интерпретирали погрешно своите проблеми. Еремия е мислел, че Бог го наказва (Плач 3:1-12). Учениците на Исус смятаха, че слепороденият е трябвало да страда или заради греха на някой от родителите си, или поради някакъв грях, който може би е извършил още в майчината утроба. Но нито една от двете теории не отговаряше на истината (Йоан 9:1-3). Понякога вярващите биват завладени от съмнение и страх. Господните ученици бяха парализирани от страх, когато вилнеещата буря мятане на всички посоки малката им лодка. Исус ги попита: „Къде е вярата ви?“ (Лука 8:24-25). Противоположната реакция виждаме при солунците, чиято силна вяра не можеше да бъде разклатена дори и от гоненията (1. Сол. 3:3-6). Какво можем да направим, когато ни нападнат съмнения, страх и объркване?

1. *Размишлявайте за Божия характер.* Бог знае всичко. Доверете Му се. Замълчете и осъзнайте, че Той е Бог (Пс. 46:10). Обичайте Го. Винаги Го прославяйте (Пс. 34:1). За голямо учудване на останалите Павел и Сила пееха в затвора (Деян. 16:25). Нашият дух се издига над настоящите изпитания, когато се занимаваме с абсолютно сигурния характер на нашия чудесен Спасител.
2. *Опитайте се да разберете Божиите мисли.* Задълбочете се в Словото. Библията може да укрепи и съживи душата ни (Пс. 119:28, 50, 147). Трудностите могат да ни предоставят прекрасни възможности да добием нови прозрения за съществуването на Бога и Неговото действие към нас. Във време на изпитания молитвата е особено необходима

(Яков. 5:13). Благодарете на Господа при всички обстоятелства (1. Сол. 5:18). Предаността във време на проблеми е по-чиста от любовта от ден до плагне. Съпротивете се на чувството на страх (Пс. 34:4, 5). В Библията над 100 пъти се казва на вярващия: „Не бой се!“ Чрез вяра Бог може да даде сила и смелост на мястото на треперенето и страха (Ис. Нав. 1:9). Нервността само влошава нещата. Запазете самообладание. Това подкрепя и окуражава и другите.

3. *Хвалете се със своята слабост* (2. Кор. 11:30). Нашата слабост дава възможност на Бога да изяви Своята сила и могъщество чрез нас. Нашата неспособност и безпомощност ни принуждава да бъдем зависими единствено от Бога и ни лишава от нашата самостоятелност и независимост. Опитайте се да виждате изпитанията като средство за оформяне на характера ви (1. Петр. 5:10; Римл. 5:3, Яков 1:2-3). Преминавайте през трудностите със съзнание за победата (Евр. 11:33-34). Особено помага да бъдем търпеливи (1. Петр. 2:20). Рагвайте се в изпитанията, вместо само да ги понасяте (2. Кор. 8:2; Деян. 5:41).
4. *Използвайте възможностите*. Изпитанията могат да се използват и за разпространение на благовестието. Понеже Павел беше в затвора, той можа да каже на цялата дворцова стража за Господ Исус (Филип. 1:13). Вярващите, които виждаха примера на Павел, се осмеляваха да прогласяват Божието слово много по-гръзновено и безстрашно (Филип. 1:14). Личните трудности могат да бъдат и подготовка или средство за нашето служене на другите. Бог ни утешава в страданията, така че и ние да можем да утешаваме други във време на изпитание.
5. *Насочете поглед към бъдещето*. Настоящите страдания не са нищо в сравнение с бъдещата слава (Римл. 8:18). Относително леките изпитания в настоящето са кратковременни и ще бъдат последвани от пребогатата вечна награда (2. Кор. 4:17). Многото гонения ще донесат на страдащия голяма награда (Мат. 5:11-12). Господ Исус казва: „Рагвайте се!“

Изпитания и страдания

1. Потърсете *произхода* на изпитанията и страданията във всеки от следните пасажи:

Бит. 3:17-19; Римл. 5:12

Йоан 5:14; 1. Кор. 11:29-30

Лука 22:31; 1. Петр. 5:8

Бит. 22:1; Евр. 12:6

2. Как използва Бог изпитанията и страданията в живота на вярващия (Йоан 15:2; 2. Кор. 12:7-10; Евр. 12:10; 1. Петр. 5:10)?

Библията ни учи, че вярващият е призван да страда заедно с Христос и заради Него. Как виждаме това в живота на Павел (Деян. 19:15-16; Римл. 9:1-3; 1. Кор. 4:10; 2. Кор. 4:11; Кол. 1:24)?

3. Кои качества изпитва Бог в живота на вярващия (Яков 1:3; 1. Петр. 1:6-7)? Как изкушенията и страданията изпитват тези качества? Защо това е важно (Евр. 11:6)?

4. По какъв начин може да бъде изпитан един християнин?

2. Кор. 11:26

2. Кор. 12:7

Филип. 2:27

1. Сол. 3:3-4

1. Тим. 6:9-10

2. Тим. 3:12

5. Какви са *благословените последствия* на изпитанията и страданията?

2. Кор. 1:3-4

2. Кор. 4:16-17

Римл. 5:3-5

Евр. 12:11

Яков 1:3-4

Кое от тези благословения лично за вас е най-силна мотивация да устоявате в изпитанията? Защо?

6. Книгата Йов се занимава с темата на страданията и ни учи как да реагираме правилно на страданията. Какъв човек беше Йов (1:1, 8; 2:3)? Какво говори предизвикателството на дявола за причината за изпитанията на Йов (1:9-11; 2:4-6)?

Вижте изпитанията на Йов и неговата реакция.

Изпитание

Реакция

1:13-22

2:7-10

Най-силната атака беше насочена срещу неговото доверие към Бога. Каква нагласа имаше той (13:14-15)?

7. Как трябва да реагира вярващият, когато се сблъска с изпитания и страдания?

Пс. 46:10

Пс. 119:71-72

2. Кор. 12:9

Ефес. 5:20

1. Сол. 5:18

Яков. 1:2

Защо в такива времена е важно да имаме едно правилно разбиране за качества на Бога и Неговото съществуване? Напишете качества на Бога, върху които бихте могли да размишлявате във време на изпитание.

8. Опишете как следните личности са реагирали на изпитания и страдания.

Христос (Евр. 12:2)

Стефан (Деян. 7:54-60)

Павел (2. Кор. 4:17-18; Римл. 8:18)

Какво е общото в държанието им по време на изпитанията?

9. Прочетете 1. Петр. 4:12–5:10. Запишете си важни стъпки, които трябва да се предприемат във време на страдания и изпитания.

10. Можете ли да разкажете някоя опитност, при която изпитанието се е отразило положително на вашия живот? Какво ви помогна да издържите на изпитанието? Какво спечелихте от тази опитност?

Обида и огорчение

Желанието на Господа е да няма разцепление между вярващите (1. Кор. 1:10). „Живейте в мир помежду си!“ е Неговата ясна заповед (1. Сол. 5:13). Ние трябва със смирение и търпение да вършим всичко, което е в наша власт, за да „упазим единството в Духа в свързката на мира“ (Ефес. 4:2-3). Предупредени сме за опасността от поникването на горчив корен в нашето сърце (Евр. 12:15). Раздорите, заяжданията, гневът, разцепленията не са нищо друго освен различни проявления на плътта и са в пряко противоречие с Божиите мисли (1. Кор. 1:10; 2. Кор. 12:20).

Въпросът дали някога сме се спречкали с някого или сме хранили огорчение, озлобление или яд срещу някого, е излишен. Въпросът е обаче дали при такива конфликти ние обикновено се държим така, както е угодно на нашия Господ Исус. Повечето от нас, ако са искрени, биха могли да отговорят само с „не“. Ние или не знаем как трябва библиейски да се справяме с обидите и огорченията, или не действаме съгласно знанието си. Следствието е, че ние се ядосваме на другите, караме се с тях или затаяваме огорчение. Бог не се радва на това, ние сме нещастни, а и другите виждат в нас същото погрешно държание, каквото имат и невярващите.

Отрицателни реакции към другите

Полезно е първо да разгледаме няколко типични погрешни реакции при различия на мненията:

1. *Управдаване на погрешно поведение.* Бихме могли да кажем, че и ние сме само хора и че е съвсем естествено да имаме отрицателни чувства към някой, който ни е сторил неправда. Оставаме на другия да разбере сам какво точно ние сме сметнали за неправда и сами не предприе-

маме нищо. Казваме, че вече веднъж сме опитали, но не е имало никакъв ефект.

2. *Натрупване на отрицателни чувства* (Бит. 27:41). Колкото по-дълго се събира нещо в нас, толкова по-дълбоки корени пуска. Затова Библията ни напътства да не допускаме слънцето да залезе в разгневяването ни (Ефес. 4:26). Иначе затъваме в горчиви мисли, озлобление и подхранваме наранените си чувства. Нито предаваме нещата на Бога, нито ги изясняваме с другия човек. Проблемът ни разяжда като една нелекувана гнойна рана.
3. *Резигнация* (Лука 15:28-29). Може би просто не искаме да имаме повече нищо общо с хората, които са ни обидили. Ние слагаме край, оттегляме се и измиваме ръцете си в невинност за цялата работа. Може би заявяваме, че правим всичко това, за да избегнем по-нататъшни проблеми, но всъщност това често е просто един вид наказание на другия чрез нашето неодобрение.
4. *Оплакване на други хора* (Притчи 25:9). Може би предпочитаме да обсъждаме проблемите си с трети лица, а не с човека, за когото всъщност става дума. Така разтоварваме нашето озорчение. Но такива оплаквания най-често стигат до въпросния човек и само утежняват нещата.
5. *Отмъщение* (Притчи 24:29). Ние можем да настроим останалите против някого и така да създадем едно групово отношение на осъждане, отхвърляне и противопоставяне срещу него. Може да измислим и нещо друго, за да си отмъстим или върнем за оскърблението (1. Петр. 3:9). Това може да стигне дотам, че някой вярващ да даде под съд друг вярващ (1. Кор. 6:1-8), което обаче Бог осъжда.

Едва ли е необходимо да казваме, че никоя от гореспоменатите реакции не съответства на начина, по който Господ Исус действаше в такива ситуации. Всеки от горните начини на поведение само подхранва почвата за по-нататъшни разпри. Как можем да се държим в случай на обида, така че да се прослави Христос?

Да противостоим на обидата

1. *Избягвайте да се чувствате засегнати.* Някои хора не са толкова дебелокожи. Те се обиждат по-лесно от другите. Това говори за свръхчувствителен характер. Ако чувствата ни могат лесно да бъдат наранени и бързо се озорчаваме, вероятно погледът ни е насочен твърде много към нас самите. Тогава ни е по-необходима самокритика спрямо собствената ни личност, а не толкова озорчение спрямо другите. Естествено можем и постоянно да си държим на „правото“. Може да е истина, или пък не, че някои неща „ни се полагат“. Но духовният християнин е предал всички свои права на Господ Исус поради факта, че Той ни е купил на висока цена (1. Кор. 6:20). Вместо нашите права Господ ни дава привилегии в Духа на благодатта. Затова ние сме готови да понесем и неправда, ако е необходимо (1. Кор. 6:7).

Полезно е да се занимаваме повече с нуждите на другите, отколкото с правата на собствената си личност. Може би някой е в състояние на физическо, душевно или духовно пренатоварване. Затова често е необходимо да се отнасяме с разбиране към някои думи или действия на другия. Трябва да бъдем търпеливи към грешките на другите, които също като нас са в плът и не са съвършени. Ние често тълкуваме изказвания, изрази или действия по неправилен начин. Често не разбираме точно какво е казал другият и какво е имал предвид. Езикът лесно може да ни подведе. Емоционалното състояние – и нашето, и на другия – е много важен фактор. Затова добре ще направим, ако винаги се отнасяме със съмнение към обидното съдържание на думите, които са ни засегнали. Толкова е лесно едно нещо да се раздуха много над неговото действително значение – „да се направи от мухата слон“. Случвало ли ви се е по такъв начин да преувеличите дадена ситуация? Особено предпазливи трябва да бъдем, когато се касае за информация от трети лица. Тук важи старото правило „От устата на двама или трима свидетели ще се потвърди всяка работа“ (2. Кор. 13:1). Сам нашият Господ Исус беше образец за търпение и отстъпчивост versus клевети, оби-

ги и неблагодарност. Той каза (и сам даде примера за това), че ние дори трябва да приемаме и понасяме клеветите и обидите (Мат. 5:11).

2. *Избягвайте оскърбителни реакции.* Реакцията на един християнин в случай на обида трябва напълно да се различава от тази на спасения човек. Ние не бива да се подвеждаме и да действваме според старото си естество. Никъде вярващите не са призвани да реагират на всяка проява на липса на любов с още по-голяма нелюбезност. Понякога ние стаяваме чувствата си под формата на разяждащо огорчение и обида. Това наранява само нас самите. Споделянето на нашата обида с други е грях. То може да подведе някого да се занимава с нещо, което не го засяга. Това често може да стане под предлога „да се молиш за това“. Но Божието лекарство при обиди е засегнатите лица да се занимават с това и да се помирят.

Да реагираме положително на обидите

1. *Да развием положителна нагласа.* Ние често страгаме от това, че гледаме някои неща само като през оптически мерник. Това означава, че разглеждаме само един-единствен аспект на нещо. Но в Библията се вижда, че една ситуация обикновено има повече от едно измерение. Имайте предвид следните неща:

а) Тези, които ни обиждат, често са инструмент в Божиата ръка (2. Царе 16:5-12). Бог може да употреби дори една обида, на която реагираме правилно, за да усъвършенства характера ни.

б) За всичко благодарете (1. Сол. 5:18). Изумително е колко прославя Бога тази конструктивна реакция.

в) Понасяйте неправдите като част от нашето призвание (1. Петр. 2:19-23). Христос пострада за нас и ни остави пример за подражание.

г) Гледайте на проблемите на другите като на възможности (Лука 22:32). Ние можем толкова много да се разочароваме от хората, че въобще да не забележим възможността да им помогнем.

г) Оставете всяка отплата на Бога (Римл. 12:19-20).

е) Отделете обидата от човека, който ви е обидил. Ако не направим това, ще мразим хората вместо техните грехове. Но Бог прави тази разлика (Пс. 103:12) и затова ние също трябва да я правим.

Претърпяването и прощаването са чудесен мехлем за нараняванията (Кол. 3:13). Любовта покрива всички погрешки (Притчи 10:12). Тя не държи сметка за изстраданото зло (1. Кор. 13:5).

2. *Да започнем да действаме положително.* Ако ние сме нанесли обидата, тогава трябва:

а) Да осъзнаем грешките си (Яков 5:15-16). Да си признае човек грешката никак не е лесно. Наложете си да се възгледате по-критично в себе си. Може би грешката е у вас?

б) Вземете инициативата за помиряване (Мат. 5:23-24). Направете първата крачка, дори и ако не сте сигурни, че това е ваше задължение.

Ако изглежда така, че другият ни е обидил, трябва да правим следното:

а) Молете се за него (Яков 5:16). Молитвата променя нещата.

б) Не бъдете и вие готови да се карате (Притчи 13:10, 18:6; 2. Тим. 2:24). Да забравим някой спорен въпрос или обида често е най-правилното решение.

в) Простете на този, който може би ви е сторил неправ-

да (Ефес. 4:32; Марк 11:25-26). Бог ни прости заради Христос и ние не го заслужавахме.

г) Забравете оскърблението. Постоянното мислене за него само ни прави нещастни. Да не се взираме в погрешките е слава за нас (Притчи 19:11).

д) Извървете втората миля (Мат. 5:40-41). Това означава да покажем такова самообладание, което да изуми човека, който ни е обидил.

е) Идете направо при него (Мат. 18:15-17; Лука 17:3-4; Гал. 6:1). Възстановете нарушените си взаимоотношения и живеете в единомислие (Филип. 4:2).

Възстановяването на този, който е извършил неправда

Понякога е неразумно или дори погрешно да се направим, че не забелязваме някоя неправда. Може да е трудно да простим на някого, без да си поговорим с него. Какво казва Библията за разговарянето с такъв човек и възстановяването му?

1. *Поводът.* Неправдата трябва да е насочена срещу нас (Мат. 18:15). Ние не можем да гържим отговорност на всекиго за всичко. Писанието ни предупреждава да не приемаме обиди, която не е насочена срещу нас (Пс. 15:3 без курсива, 14:3 Синод. издание). Но когато една простъпка застрашава самия човек или цялата църква, тогава трябва да се занимаем с нея (2. Царе 12:1-7; Гал. 6:1).

2. *Квалификацията.* Този, на когото е сторена неправдата, трябва да провери и изпита своя собствен живот и безупречност във въпросната област (Мат. 7:1-5). Необходими са духовна сила и жизненост, за да възстановим някой човек, който е паднал в някое прегрешение (Гал. 6:1).

3. *Целта.* Когато се занимаваме с някой, който е съгрешил, целта винаги е неговото възстановяване. Вниманието ни

трябва да се насочи към доброто на другия, а не към собствената ни личност. Ако имаме успех, въпросният човек се възстановява за Бога (Лука 17:3) и ние сме спечелили брат си (Мат. 18:15).

4. *Нагласата.* Ако трябва да говорим с някого за такива неща, това трябва да става с кротък дух (Гал. 6:1). Това означава в никакъв случай да не гледаме на човека „отвисоко“, с нагласата „аз съм по-духовен от тебе“. Добре е да помним, че и ние бихме могли да извършим същата грешка.
5. *Методът.* Подробености за начина на действие ще намерим в Мат. 18:15-17.
 - а) Отиваме при виновния и разговаряме с него насаме за грешката. Той трябва да разбере нещата *от нас*, а не от трето лице.
 - б) Ако виновният не желае да слуша и проблемът не може да се разреши на това ниво, тогава този, спрямо когото е извършена неправдата, трябва да гоиде отново с един или двама свидетели. Това показва сериозното намерение и отстранява елемента на личния спор в нещата.
 - в) Неуспехът на това второ ниво изисква работата да се представи пред църквата – първо, пред старейшините като представители на църквата, и, накрая, ако е необходимо, пред цялото събрание.
 - г) Ако виновният не е готов да се покае и пред църквата, той трябва да се счита за невярващ – нехристиянин. В този случай отказът на виновния да се покае представлява много по-голям проблем от първоначалната простъпка.
 - д) Дори да е необходимо виновният да бъде изключен от църквата (което е рядко), целта все пак си остава неговото възстановяване. Ако той се покае, трябва да му се прости и с открито и радостно сърце да се приеме обратно в събранието (2. Кор. 2:6-11). Регът е първо смърряне и после прошка (Лука 17:3-4).

Заклучение

Господ Исус ни е дал всички необходими указания в тази област. Въпреки това бихме могли да попитаме като Петър „Господи, до колко пъти, като ми съгреши брат ми, да му прощавам? До седем пъти ли?“ (Мат. 18:21). Когато Господ научи Петър, че трябва да прощава до „седемдесет пъти по седем“, Той разказа една притча. Един човек, на когото беше опростен огромен дълг, не беше готов да опрости на един друг дълга му от няколко лева. Господарят му го нарече „нечестив слуга“, защото, въпреки че на него беше опростено толкова много, той пак имаше такъв непростителен дух (Мат. 18:22-35). Бог ни е простил всички наши грехове и ние също би трябвало да имаме тази нагласа на сърцето, особено към нашите братя.

Обида и озорчение

1. Какви примери на неправилна реакция на понесена неправда намираме в следните места от Библията?

Бит. 27:41

Пс. 15:3

Притчи 24:29

Лука 15:28-29

1. Кор. 6:1-6

Ефес. 4:26

1. Петр. 3:9

Към коя от тези реакции сте най-склонни, когато ви наранят?

2. Как би могло нашето вътрешно отношение към този, който ни е наранил, и към самата обида да ни бъде от помощ да реагираме правилно?

2. Царе 16:5-12

Римл. 12:19-21

1. Сол. 5:18

1. Петр. 2:19-23

3. Извлечете от следните стихове принципи, които да са ви от помощ да реагирате положително на оскърбления.

Притчи 19:11

Притчи 25:9

Мат. 5:40-41

Мат. 5:44

1. Кор. 13:5

Ефес. 4:32

2. Тим. 2:24

Яков 5:16

4. Какво е неизбежно понякога, ако искаме да постъпим правилно, когато някой ни е обидил?

С какво трябва да се съобразим, преди да се конфронтираме с някого заради неправдата, която ни е нанесъл?

Мат. 7:1-5

2. Кор. 13:1

Гал. 6:1

5. Каква трябва да бъде целта при конфронтиране на съответния човек с неговия грях (Мат. 18:15; Гал. 6:1)?

6. Извлечете стъпките за отстраняване на озорчението, когато някой ни е сторил неправда (Мат. 18:17-15).

7. Прочетете Мат. 18:21-35. Каква поука ни дава тук Господ Исус за прощаването?

Защо е толкова важно да помним добре тази поука, когато трябва да се справим със сторено ни зло?

8. Какви стъпки ще приемем за отстраняване на озорчението, когато ние самите сме извършили неправда?

Мат. 5:22-24

Яков 5:16

9. Назовете един пример във вашия живот, когато не сте постъпили според библейските правила в случай на обида. Какъв беше резултатът?

10. Как бихте могли да започнете да реагирате библейски в случай на оскърбление? Кои принципи, изучени в тази лекция, трябва да започнете да прилагате?

Храните ли към някого стаени чувства на озорчение? Ако да, напишете какво трябва да направите и кога ще го направите?

Поклонение

Най-благородната и най-висша човешка дейност е поклонението пред Бога. Тя занимава духа, разума и устата на човека с най-великия обект: Бог в цялата Негова слава. Тази изключителна способност да съзерцава Бога и да Му се покланя отличава човека като духовно същество от цялото по-нисше творение. Поклонението носи на Всевишния Господар и Създател единственото, което ние бихме могли наистина да Му дадем. Затова Бог гледа на него като на нещо особено скъпоценно. Поклонението е единствено за Него.

Първата и голяма заповед ни казва, че не трябва да се кланяме на никой друг Бог (Изх. 34:14). Въпреки това дяволът се опита да открадне тази чест за себе си (Мат. 4:9). Езически владетели също са я търсили и приемали. Хората са се покланяли на демони, идоли, животни, гървета, планини, реки, на слънцето и на други човещи. Благочестивите хора и ангелите винаги са отказвали някой да им се покланя (Деян. 10:25-26, 14:14-15; Откр. 19:10, 22:8-9). Интересно е, че Господ Исус приемаше поклонение без всякакъв упрек – ясен признак за Неговата претенция да е Бог (Мат. 8:2, 9:18, 14:33, 15:25, 20:20, 28:9; Марк 5:6; Йоан 9:38).

Бог търси поклонници, но само на правилната основа. Господ Исус каза: „Истинските поклонници ще се покланят на Отца с дух и истина, защото такава иска Отец да бъдат поклонниците Му. Бог е дух и ония, които Му се покланят, с дух и истина трябва да се покланят“ (Йоан 4:23-24). Това показва, че съществува и неправилно поклонение, също както е възможно да се покланяме на неправилни обекти. В дните на Стария Завет Бог даде подробни указания за поклонението в скинията в пустинята, а по-късно и в храма в Ерусалим. Новозаветното поклонение също трябва да отговаря на реда, който Бог е постановил. Една особеност в този нов ред е, че сега всички вярващи, а не са само една отделена група се наричат „духовен дом, свято свещенство“ и принасят „ду-

ховни жертви, благоприятни на Бога, чрез Исус Христос“ (1. Петр. 2:5).

Поклонението пред Бога е дейността с най-голям приоритет за християните. Една част от нашите занимания във вечността ще бъде да се покланяме на Агнеца, достоен за хвала (Откр. 5:9-14). Поклонението е и наше сегашно призвание. Ние трябва да копнеем да растем в своята способност да се покланяме на Този, който единствен е достоен за поклонение. Израстването в поклонението е една важна област, в която е необходимо духовно развитие.

Значението на поклонението

Какво е поклонение? Под поклонение мнозина вярващи разбират сутрешните мероприятия на църквата, включващи и проповед, хорови изпълнения, съобщения или групи церемонии. Това често се нарича „сутрешно богослужение“. Разбира се, един вярващ може да се покланя на Бога в сърцето си при четенето Божие слово или при пеенето на определена песен. И въпреки това едно такова църковно мероприятие е далеч от библейското понятие за поклонение.

Значението на думата „поклонение“ е да се поклониш дълбоко, дори да паднеш на земята, за да окажеш чест на някоя по-високопоставена личност. В своя Обяснителен речник на новозаветните думи У. Е. Вайн казва, че поклонението е „директното признаване на Бога – Неговото съществуване, Неговите пътища, Неговите качества, било то чрез изливане на сърцето в прослава и благодарност, или чрез дела, извършени в резултат на това признаване“. При поклонението ние принасяме на единия истинен Бог хвала, почит, преданост и подчинение в мислите, държанието и действията си. Това е една реакция на любов и висока оценка, изливане на изпълненото с благодарност сърце и заетата с Бога спасена душа. Поклонението не е дискусия за Бога, а пряко обръщение *към* Бога.

Поклонение значи да отдадем почит и слава на Бога за това,

какво или *какъв* е Той. Това предполага да изучаваме това, което Той ни е открил за Себе Си в Писанието. Когато се занимаем с това, откриваме, че Той не е подобен на нищо и никого, което познаваме. Бог е уникален. Някои качества са присъщи само и единствено на Него. Така например Той съществува сам от Себе Си (Йоан 5:26), Той е вечен (Пс. 90:2), всемогъщ (Йов 42:2), всезнаещ (Пс. 147:4-5), всеприсъстващ (Пс. 139:7-12), непроменяем (Малах. 3:6), самодостатъчен (Деян. 17:24-25) и неограничен (Ефес. 1:11). Той има и определени качества, в които ние трябва да бъдем подобни на Него: любов, благодат, милосърдие, святост, праведност, истина, търпение, мъдрост, доброта и щедрост. Ние също можем да споделяме Неговия гняв срещу злото и безбожието (Римл. 1:18).

Бог заслужава поклонение и за това, *което Той върши*. Той е Създателят на всички неща, включително и на човека (Пс. 95:6). Той е Помощник, Освободител, Спасител. Чрез Словото Си Той извършва Своята воля (Пс. 33:6). Той се привежда, за да чуе молитвите на смъртните (Пс. 65:2). Той прощава грехове и в Своята благодат води човека към Себе Си (Пс. 65:3-4). Той изпитва и пречиства Своя народ (Пс. 66:10). Той винаги е победоносен военачалник (Пс. 136:10, 15).

Поклонението се занимава с достойнството на Този, който седи на престола на вселената (Откр. 4:10-11, 5:12-14). Бог, а не нашето Аз, е в центъра. Една много хубава илюстрация за това е жената, която подсуши краката на Исус с косите си (Йоан 12:3-7). Поклонение още означава да принесем скъпоценни жертви или дарове на Бога, както направиха мъдреците от Изток (Мат. 2:11). Първото споменаване на думата поклонение в Библията (Бит. 22:5) показва скъпоценността на жертвата и смиреното отдаване, когато Авраам отиде да принесе в жертва сина си Исаак (Бит. 22:2-9).

Истинският характер на всяка духовна жертва се отличава с вътрешното отношение на хваление. Истинското поклонение

- се явява пред Бога в скромност и *смирение*. Елате при Него като „при подножието Му“ (Пс. 99:5, 132:7);
- е израз на *вътрешна радост* от Самия Бог. Ние ликуваме и възклицаваме (Пс. 95:1-2, Пс. 66:1);
- понякога *избликва и навън* в своя израз. Затова ние Му пеем (Пс. 30:4, 47:7, 135:3);
- е белязано от *дълбоко страхопочитание* и никога не е повърхностно. „Свято и страшно е Неговото име“ (Пс. 111:9, букв. превод);
- *извира отвътре* и не се „подгрява“ от външни стимулатори. „От сърцето ми извира блага гума“ (Пс. 45:1).

Форми на поклонение

Как трябва да се покланяме? Ние можем да се покланяме на Бога или сами, или заедно с другите.

1. *Лично поклонение*. В личния духовен живот поклонението трябва да се развие в начин на живот. То може да бъде време на радост и благодарност пред Бога. Такъв пример виждаме, когато слугата на Авраам постига успех в своята важна задача (Бит. 24:26). Може да бъде и време на смирено покоряване на Божията воля във време на нещастие (Йов 1:20). Сутрешните и вечерните молитви трябва да започват с поклонение. Това си личи и от т. нар. „Господна молитва“ – един пример за вярващите – „Отче наш, който си на небесата, да се свети Твоето име“ (Мат. 6:9). Това хваление е свята жертва пред Бога.

Например четем: „Нека принасяме на Бога непрестанно хвалебна жертва, сиреч плод от устни, които изповядват Неговото име“ (Евр. 13:15). Представянето на нашите тела като жива жертва на Бога е един акт на богослужение или поклонение.

2. *Съвместно поклонение.* Божият народ трябваше да се събира, за да прославя Бога заедно. В Стария Завет редът за това беше точно определен. Имаше едно централно светилище, жертви на животни, едно обособено свещенство, което извършваше служението, и точно предписани церемонии. Значението на всички тези неща става ясно едва по-късно. Те са образи на Господ Исус, на Неговото дело на кръста и на начина, по който можем да се доближим до Бога. Всичко това ни се обяснява в *Писмото до Евреите*. Това писмо ни учи, че предишният богослужебен ред е престанал, тъй като е бил само сянка на истинския. Указанията за богослужението и поклонението пред Господа в Новия Завет са съвсем прости. Практиката на ранната църква обхващаше поучаване на Божието слово, общение, молитва и т. нар. „разчупване на хляба“ или Господна вечеря (Деян. 2:42). Изглежда, че последното е било централно при събиранията на вярващите (1. Кор. 11:23-34) в първия ден на седмицата (Деян. 20:7). При тези събирания на Христовото тяло различни вярващи са служели на Словото (1. Кор. 14:26). Сега всички вярващи бяха свещеници (1. Петр. 2:9; Откр. 1:6). Единственият олтар беше Неговата жертва на кръста (Евр. 13:10). Никакви свети места вече не бяха необходими (Йоан 4:20-23).

А. Тоузър нарича съвместното поклонение „липсващия брилянт“ на Евангелската църква. Днешните духовни ръководители се опитват да предизвикат съживление чрез промяна на старите форми или чрез изпълването им с нов живот. Често нашето поклонение е „свято, но безчувствено“, както някой някога беше казал. Освобождението от това вцепенение и липса на радостно празненство е абсолютно неотложно. Ако ние не насочим вниманието си към поклонението, няма да има никаква промяна. Тази голяма липса трябва да се осъзнае. Божият народ не бива повече да играе ролята на слушатели в богослужението, като че ли то е някакъв концерт. Всички трябва да се съберат около Бога – фокуса на техните погледи, мисли и чувства. Когато хората са събрани, трябва да има възможност за поклонение, предшествано от съответната подготовка. Благовестителските или поучителните пос-

лания не са поклонение. При поклонението въпросът е не „какво получавам“, а „какво аз давам на Бога“.

3. *Поклонение в семейството.* Това е може би една от най-старите форми. От най-ранните дни на човечеството бащата е имал функцията на главен свещеник, който води семейството си в хвалението и принасянето на жертви пред Бога. Днес ни е необходимо и съживление на времето за молитва и поклонение в семейството. Това време няма нужда да бъде прекалено дълго и децата от ранна възраст могат да се научат какво означава съвсем простичко да се покланяме на Бога. Децата на славословеха Господа със силни виковете в храма, макар че някои наблюдатели бяха против това. Исус отговори: „От устата на младенците и сучещите приготвил си хвала“ (Мат. 21:16).

Предпоставки за истинско поклонение

Кога нашето поклонение е наистина приятно пред Бога? Кога пристъпваме в Божието присъствие с духовни жертви, които Го почитат? Тогава ли, когато формата е правилна? Тогава ли, когато думите ни са коректни? Тогава ли, когато ние се чувстваме добре? Тогава ли, когато духовните ръководители или други говорят духовни неща сред нас? Или нашето просто присъствие на богослужението е достатъчно? По-долу следват няколко важни предпоставки:

1. *Нашето отношение с Бога.* Приемливото в Божиите очи поклонение изисква една духовна връзка. Никой не може да пристъпи в святото Божие присъствие, без да е пречистен чрез Христовата кръв (Евр. 10:19). Прощение на греховете и достъп до Бога са невъзможни без тази кръв (Евр. 9:22). Опитът да се доближим до Бога чрез лични заслуги, без кръвна жертва, е наречен „Каиновият път“ и е под проклятие (Юда 11; Бит. 4:3-5). Дори и формата на приближаването да е коректна, един безбожен живот е признак на лъжливо отношение с Бога и води до отхвърляне на този, който принася жертвите (Исая 1:11-17).

2. *Общение с Бога.* За да имаме общение с Бога и другите вярващи, ние трябва да ходим в светлината (1. Йоан 1:7). Грехът се изключва от Божието присъствие (Пс. 66:18). Самоизпитването трябва да предхожда поклонението, за да не бъдем наказани от Бога (1. Кор. 11:27-32). Трябва да имаме непорочни ръце и чисто сърце (Пс. 24:3-4). Ние ще изживеем духа на хвалението само ако сме в хармония с Бога, пълни с възхищение от Неговото съществуване и благодарност за Неговата добрина. Когато Павел и Сила бяха в затвора, те пеяха хваления на Бога (Деян. 16:25). Това е едно общение, което не зависи от обстоятелствата. Вървем с Бога и устата ви ще бъде изпълнена с Неговото хваление.
3. *Познаване на Бога.* За да можем да се покланяме на Бога в истина, ние трябва да Го познаваме. За да Го познаваме, трябва все повече и повече да усвояваме това, което Той ни открива за Себе Си в Словото Си. Също така ние трябва да израстваме в практическото познаване на Бога в училището на живота. В цялостното си познание за Бога ние трябва да растем (Кол. 1:10). Познаването на Бога в нашите сърца е по-важно от всеизгарянния (Ис. Нав. 6:6). Ние познаваме Бога по един изключителен начин, ако познаем Господ Исус Христос в истина (2. Кор. 4:6, Ефес. 4:13). Качествата и характерните черти на Бога като благодат, любов, святост, правда и милосърдие са всъщност ядро на най-великолепните места от Светото писание, които се отнасят за поклонението. Превъзходствата на Божия Син, който е Божият Агнец, са главната тема в новозаветните места, засягащи поклонението (Евр. 1:3-10; Откр. 5:9-13). Той е един чудесен, славен Господар и ние трябва да учим повече за Него, за да бъде нашето поклонение по-съдържателно.
4. *Високо ценене на Бога.* Господ Исус илюстрира въпроса кой би Го обичал най-много с една история за двама длъжници (Лука 7:41-47). Идеята на притчата е, че този, който вярва, че му е простено най-много, и ще обича най-много. Псалмите на Давид са изключителни примери на поклонение. Той знаеше, че Бог му е простил много и го е благос-

ловил богато. Господ Исус много ясно чувства неблаго-
годарността и липсата на ценене (Лука 17:17). Затова бла-
годарният вярващ винаги ще влиза в дворовете Му с бла-
годарност и славословия (Пс. 100:4-5). Ние трябва да от-
даваме слава на Бога (1. Лет. 16:29). Когато вие броите
благословенията си и се радвате на Този, от когото сте
ги получили, можете да възвеличавате Господа и да възх-
валявате Неговото име (Пс. 34:4).

Напътствия за поклонение

Поклонението на Господа не се състои в някаква определена
„техника“, а в действителния живот. Въпреки това следни-
те мисли могат да ни бъдат от помощ, за да се превръщаме
все повече и повече в истински поклонници.

1. *Жадувайте за по-дълбоко общение с Бога* (Пс. 42:1-2, 63:1).
Самодоволството и апатията са врагове на един живот,
изтъкан от поклонение. Стрежете се да задълбочавате
корените си в Него все повече и повече. Това изисква все
по-задълбочено познаване на Бога – както от Словото,
така и от опит.
2. *Нека поклонението стане нещо много сериозно за вас.* Дай-
те му абсолютно предимство в живота си. Вземете
твърдо решение редовно да влизате в Неговите дворове с
хваление; независимо дали обстоятелствата са благопри-
ятни или не.
3. *Изяснете си величието на Господа.* Застанете със страхо-
почитание и удивление пред Него (Пс. 6:1-7). Треперете
пред Неговото величие (Исая 66:2).
4. *Бъдете искрени в това, което Му казвате.* Той мрази лице-
мерието и ласкателството (Мат. 6:5; Пс. 78:36-37).
5. *Принасяйте винаги свежи и неподправени духовни жертви
на хваление,* вместо да повтаряте само празни формули
(Мат. 6:7). Отделете си преди това време, за да размис-

лите за Неговото същество и Неговите пътища. Обръщайте се пряко към Господа с искрено уважение. Бъдете пламенни.

Някой някога е казал, че дяволът се бои от истинските поклонници. Изглежда, че Бог действа по-силно в Своята власт и благословение, когато хваление възлиза пред Неговия престол. Хвала и благодарност прославят Бога (Пс. 50:23). Особено когато общото хваление на Неговия народ се издига към Него, Божията слава се спуска, за да изпълни Неговия дом (2. Лет. 5:13-14). Затова не трябва да ни учудва, че поклонението ни коства нещо (Бит. 22:2; Йоан 12:3). Защото в поклонението Господ се прославя най-много и Той е призовал всички ни на това служение.

Поклонение

Тази седмица всеки ден ще се занимаваме с по един пасаж от Словото, чието съдържание е свързано с поклонението. Следващото събиране на групата ни ще бъде изцяло посветено на поклонението пред Господа. През време на събирането няма да използваме Библията и записките си. Няма да обсъждаме работните листи или да си говорим. Събирането ни ще премине изключително в пряко хваление към Господа. Затова е необходимо да дойдем подготвени. Не искаме да принасяме на Бога нещо, което не ни е струвало нищо (2. Царе 24:24). Следните неща могат да ни помогнат при нашата подготовка:

1. Молете се за просветление чрез Божия Дух.
2. Прочетете пасажа няколко пъти!
3. Разделете го на части и им поставете заглавия. Напишете кратко резюме на целия пасаж. Намерете личното приложение на текста и запишете какво можете да кажете на Бога в своето поклонение.
4. Към точка 3 може би ще бъде от помощ, ако при размисленото задавате въпроси към текста, като напр.: Кой говори? На кого говори? Какъв е поводът? Какво мога да науча за поклонението от този пасаж? Кои качества на Бога се споменават тук? Какви са мотивите? Как може това да ми помогне в моето лично поклонение на Господа?
5. Всеки ден след личното си време с Господа отговаряйте на въпросите от работния лист, които се отнасят до съответния текст.

План за личното време с Господа:

1. ден: Пс. 103
2. ден: Пс. 95:1-6, 96:1-10
3. ден: Откр. 4:8-11, 5:9-14
4. ден: Пс. 139
5. ден: Лука 1:46-55
6. ден: Пс. 145
7. ден: Повторение

Работен лист за личното време с Господа (образец):

Пасаж: Пс. 34:1-3 Дата: 22.12.1981

Заглавие: Изрази при поклонението на Бога

Резюме: благославям Господа – похвала към Него – хваля се с Него – радвам се в Него – величая Го – възвеличавам името Му

Приложение: Аз трябва да внеса в поклонението си повече библейски изрази на хваление. Трябва да изучавам Божието същество, за да бъда по-конкретен в поклонението си.

Първи ден: *Пс. 103.* Запишете благословенията, които вие лично сте получили от Господа (използвайте за основа ст. 3-5). Опишете качествата (характерните черти) на Господа (ст. 6-19). Как ще вплетете тези мисли в днешното си поклонение?

Втори ден: *Пс. 95:1-6, 96:1-10.* Запишете различните изрази от тези пасаж, които са израз на поклонение (напр. „запявам“, „възкликвам“ и т. н.). Запише-

те гадените в двата текста причини, поради които ние трябва да се покланяме на Господа (напр. „Защото Господ е велик Бог“). Как ще вплетете тези мисли в днешното си поклонение?

Трети ден: *Откр. 4:8-11, 5:9-14*. Опишете със собствени думи две неща, за които живите същества се покланят на Бога (*Откр. 4:8-11*). Кой е центърът на поклонението и какво се казва за Него (*Откр. 5:9-14*)? Как ще вплетете тези мисли в днешното си поклонение?

Четвърти ден: *Пс. 139*. Какви мисли за Бога намирате тук? Какво можете да научите за отношението на Бога към вас? Как ще вплетете тези мисли в днешното си поклонение?

Петти ден: *Лука 1:46-55.* Какво казва Мария за Божието същество? За Неговите действия? Какво развитие се забелязва в насочеността на поклонението на Мария?

Шести ден: *Пс. 145.* Запишете характерните черти на Бога, поради които Той е достоен за хвала. Как се отнася Бог към Своите творения независимо дали го заслужават или не? Как ще реагирате на това в днешното си поклонение?

Седми ден: *Повторение.* Какво научихте по отношение на вашето собствено поклонение? Какви са най-големите ви нужди в областта на поклонението? Какви стъпки ще предприемете, за да станете по-добър поклонник на Бога?

Пасаж: _____ Дата: _____

Заглавие: _____

Резюме: _____

Приложение: _____

Пасаж: _____ Дата: _____

Заглавие: _____

Резюме: _____

Приложение: _____

Пасаж: _____ Дата: _____

Заглавие: _____

Резюме: _____

Приложение: _____

Пасаж: _____ Дата: _____

Заглавие: _____

Резюме: _____

Приложение: _____

Пасаж: _____ Дата: _____

Заглавие: _____

Резюме: _____

Приложение: _____

Пасаж: _____ Дата: _____

Заглавие: _____

Резюме: _____

Приложение: _____

Представяне на евангелието

Словото не ни показва един-единствен изключителен път за представяне на евангелието на другите. Нашият Господ използваше различни методи при различните хора. Но Той винаги представяше Самия Себе Си като основа и център на спасението. Той също така подчертаваше важността на Своята предстояща смърт и възкресение. Ние задължително трябва да изясняваме тези истини, когато казваме благовестието на някого. Единствено Божият Дух може да ни даде мъдрост на какво точно да наблегнем. Дали напр. трябва да насочим вниманието на една отчаяна душа към Божията любов? Или да подчертаем греховността на човешкото същество пред един събеседник, който се счита за много праведен? Дали някой, който лесно забравя греховете си, има нужда от дълбоко и искрено покаяние? Трябва ли да изтъкнем въз основа на Писанието божествеността на Исус Христос пред някой член на секта, който я отрича? Може би някой има трудности да разбере какво е спасителната вяра? При всеки отделен човек Господ Исус се занимаваше с решаващия въпрос.

По-году процесът на спасението е разчленен на отделните си части за по-добро разбиране, но това не е предписание на някаква формула или алгоритъм за представяне на евангелието. Ние трябва да използваме времето си с хората точно в областта на тяхната най-голяма нужда. Добре е да научим наизуст някои ключови стихове. Точното цитиране по памет прави голямо впечатление. Ако е възможно, нашият събеседник е добре да има пред себе си отворен текста на Библията. Помнете следните прости правила при благовестването:

1. Молете се и бъдете зависими от Бога.
2. Освободете се от подозрения и предразсъдъци спрямо другия.

3. Задавайте добри въпроси. Опитайте се да разберете неговото духовно състояние.
4. Внимателно слушайте и наблюдавайте.
5. Не излизайте извън кръгзора и способностите на събеседника си.
6. Направете Господ Исус централна тема.

Начало на комуникацията

Задължителната първа стъпка при евангелизацията е да изградим мост на разбирателство и да събудим желание за слушане. Вземете инициативата в разговора и покажете искрен интерес към другия. Това отваря вратите. Водете живот, който другите уважават (1. Петр. 2:12). Тогава те полесно ще се заслушат във вашето свидетелство. Говорете с въодушевление за това, което Господ Исус е направил за вас. Слушателите ще почувстват, че Той може да помогне и на тях. Говорете по естествен начин за Христос при вашите обикновени контакти с другите.

Господ Исус използваше подходящи въпроси за започване на Своите разговори. Вие можете да правите същото с ежедневни теми, от които всички се интересуват, като напр. какво ядем, къде живеем, какво правим. Темите от новините могат да послужат като едно добро начало. На чужди хора можем да разказваме и за семействата си. Помогнете на някого практически. Усмийте се или го поздравете приятелски. Помолете го за съвет или помощ. *Практикувайте тези неща в ежедневните си контакти.* Молете се Бог да ви срещне с правилните хора. Нашият Отец знае къде са рибите, които могат да влязат в Неговата мрежа (Лука 5:4-10).

Преходът

Постепенно преминете от ежедневните теми към духовна-

та област. Практикувайте това в ежедневните си контакти с другите. Преходът към един духовен разговор съдържа три елемента:

1. *Започнете там, където се намира вашият събеседник.* Използвайте темата, за която тъкмо е говорил. Например, ако някой говори за актуалните събития, бихте могли да кажете: „Тези новини са много обезпокоителни.“
2. *Насочете разговора към духовната област.* Свържете темата с някоя духовна истина. Например след горното изречение бихте могли да продължите: „Благодарен съм, че аз имам по-добра надежда за бъдещето.“
3. *Свържете всичко това с един въпрос.* Задайте въпрос, който ще накара вашия събеседник да реагира на духовната тема, която вие вече сте въвели в разговора. Ако останем при горния пример, бихте могли да попитате: „Вие в какво виждате някаква надежда за бъдещето?“ Не се задоволявайте само със съгласие или несъгласие. Вие търсите разговор.

Представянето (Общ преглед в приложение А)

В разговор благовестието може да бъде представено под следните точки. Има други разделения, които също са полезни, за да помним всички важни истини, без да забравим нищо.

1. *Прави се предложение.* Бог е направил най-великото предложение на всички времена. „Всеки, който иска“ (Йоан 3:16; Откр. 22:17), може да получи Божието спасение. Бог е готов да приеме и най-лошия грешник и да му прости. Това е „благата вест“. Това е значението на думата евангелие. Бог не иска нито един-единствен човек да погине (2. Петр. 3:9).

а) *Изобилен живот.* Огромни благословения се предлагат даром: изобилен живот, мир, радост, покой, прощение и вечен живот. „Аз гоюдох, за да имат живот, и да го

имат изобилно“ (Йоан 10:10). Те дори могат да имат вечен живот (Йоан 5:24).

б) *Божията любов*. Попитайте другия: „Знаете ли, че Бог ви обича?“ (Йоан 3:16). Той обича дори грешници (Римл. 5:8).

Налице ли е някакъв интерес към тези пребогати благословения, които се предлагат даром в Христос? Ако някой няма интерес и не показва признаци на действие на Духа, не трябва да се опитвате по-нататък да му обяснявате спасението. Събеседниците на Господ Исус в четирите Евангелия показваха значителен интерес и дори силно желание да дойдат при Него.

2. *Предложението е необходимо*. Ние не можем да разберем на какво се дължат омразата, войните, страданието, насилието и злината, преди да разберем най-големия от всички проблеми – *грех*. Ние не можем да дойдем при Исус и да не вземем под внимание проблема за личния грях. Само човек, който е грешник, има нужда от Спасител. Причината, поради която Исус дойде на света, беше „да спаси людеите си от греховете им“ (Мат. 1:21; Лука 19:10). Не уговаряйте хората да дойдат при Исус само за да решат земните си проблеми или да намерят по-голям смисъл в живота си. Хората трябва да дойдат при Исус, за да се спасят от греховете си и да избегнат Божия съд (Йоан 3:36; 1. Сол. 1:10).

а) *Какво е грях?* Това трябва да се прецени според стандарта на един свят Бог. Мнозина мислят, че само тежките престъпления са грехове, и смятат себе си за невинни. Но едно дете, възпитано според най-строги морални принципи, е също така включено в Римл. 3:23, както и един убиец или друг ужасен престъпник. *Всички* съгрешиха. Нашето греховно сърце се стреми да върши това, което ние искаме, а не това, което Бог иска (Исаия 53:6). Грях означава нашето Аз да седи на трона на нашия живот. Преди Бог да ни оправдае, ние трябва да осъзнаем и признаем, че сме грешници (Лука 18:13-14).

Исус гојде да повика грешниците на покајание, а не тези, коишто сами се објавяваха за праведни (Мат. 9:13).

б) *Смърт и отделяне.* Само едно е достатъчно, за да плати вината за греха – смъртта (Римл. 6:23). Всеки грях изисква това най-голямо наказание. Човек не може да плати за греха си, като просто помолу за прошка. Дори и да участва в църковни церемонии и да присъства на богослужения, това не привежда в ред отношенията му с Бога. „Душата, която грешу, тя ще умре“ (Езек. 18:20) – това е присъдата на светия Бог. Телесната смърт разделя душата и духа от тялото. Тялото ни може да се разлага, но духът запазва съзнанието си. А грехът разделя нашия дух от Божия Дух (Исаия 59:2). Ако някой умре, докато все още е отделен от Бога, на него му предстои „втората смърт“, която означава отделяне от Бога за цялата вечност (Откр. 20:14-15). Това е най-ужасното от всички наказания и един невярващ би трябвало да трепери пред него.

в) *Необходимост от покајание.* Помислете си колко често дори един „добър човек“ съгрешава пред Бога с думи, дела или мисли. Добрината на Бога трябва да ни води към покајание (Римл. 2:4). Простото значение на покајанието е „промяна на мисленето“. Тази промяна означава както *отвръщане от греха*, така и *обръщане към Бога*. „Нека остави нечестивият пътя си и неправедният помислите си; нека се обърне към Господа и Той ще се смили за него“ (Исаия 55:7). Думата, която се използва в Стария Завет, е „връщам се“ (Ерем. 26:3). Някои отричат необходимостта от такoва покајание, понеже такава една стъпка означавала, че спасението трябвало да се изработи. Но първоначалната християнска проповед съдържа съвсем ясно призива към покајание (Деян. 2:38, 3:19, 17:30). Исус каза, че ако не се покаем, ще загинем (Лука 13:3). Ако някой не се отвърне искрено от греховете си и не се обърне към Бога, няма спасение (Деян. 20:21). Ако някой е спасен, той бива освободен от по-нататъшно живеене в грях. Има ли в живота на човека, който слуша евангелието, съзнание за духовна нужда?

Това е знак за действието на Светия Дух, който изобличава за грях (Йоан 16:8). Не предлагайте лекарство, ако няма съзнание за нуждата от него.

3. *Предложението е справедливо.* Ако Бог не беше съвършен, свят, праведен и неизменен, Той би могъл да си затвори очите пред нашите грехове. Той „никак не обезвинява виновния“ (Изх. 34:7). Как може Бог да изпълни Своята свята заповед и въпреки това да спаси тези, които обича? Как може Той да „е праведен и да оправдава“ (Римл. 3:26)? Бог е изработил един прекрасен план, в който „милост и вяност се срещнаха, правда и мир се целунаха“ (Пс. 85:10). Това означава, че на Христовия кръст привидно противоположни качества на Неговото съществуване се помириха. Божието предложение за спасение е разрешение на най-големия проблем на човека.

а) *Заместническа смърт и възкресение.* Разрешението е смърт за грешника чрез заместничество. За нашата вина беше платено от друг. Изучете внимателно 1. Петр. 2:24 и 3:18. Христос понесе нашите грехове. Той умря за нас, „Праведният за неправедните“. Значението на многобройните жертви на животни в Стария Завет беше да сочат към смъртта на Христос. Закланото от евреите пасхално агне намира своето истинско изпълнение в „Божия Агнец, който носи греха на света“ (Йоан 1:29). Исус беше „поразен от Бога“, като умря вместо нас. „С Неговите рани ние се изцелихме“ (Исая 53:4-5). Ние имаме изкупление чрез Неговата кръв, прощение на прегрешенията ни според богатството на Неговата благодат (Ефес. 1:7). Когато видим, че единствено смъртта заплаща вината за греха, ние разбираме защо Исус умря и какво извърши Той със Своята смърт. Освен това трябва да вярваме, че Исус е възкръснал от мъртвите (Римл. 10:9). Възкресението на Христос беше съществена част от проповедта на първите християни (Деян. 4:2, 33; 17:18).

б) *Богочовекът.* Важно е да разберем същността на личността, която зае нашето място. Исус попита учени-

ците Си: „Според както казват хората, Човешкият Син кой е?“ (Мат. 16:13) Тъй като само един човек може да умре вместо друг човек, нашият Спасител е „Човекът Исус Христос“ (1. Тим. 2:5). Но Той беше и Словото, а Словото беше Бог; и това Слово стана плът и обитаваше между нас (Йоан 1:1,14). Исус е Бог и Той често бива наричан така (Йоан 20:28; 1. Йоан 5:20; Евр. 1:6-8). Той се назоваваше с божествено име „Аз съм“ (Исая 43:13; Изх. 3:14) и казваше, че тези, които не Го признават за такъв, ще умрат в греховете си (Йоан 8:24). Ако някой отрича, че Исус Христос е Бог, който е дошъл в плът, това е доказателство, че въпросният човек не е от Бога (1. Йоан 4:2-3, Юда 4). Всеки, който е спасен, трябва да признае божествеността на Исус Христос.

в) *Благодат, а не дела.* Божествената личност, която зае нашето място в смъртта, извърши всичко, което беше необходимо за спасението. Никакви човешки дела или църковни дейности не могат да прибавят нищо към това. Спасението е от незаслужената благосклонност или благодат на Бога, а не от дела (Ефес. 2:8-9;, Тим 3:5). Когато Исус умря на кръста, Той извика „Свърши се“ (Йоан 19:30). Тази една жертва за греховете, която Той принесе на кръста, разреши въпроса за греха веднъж завинаги (Евр. 10:10, 12). Ако някой проповядва спасение, което към това дело добавя още нещо като необходимо, той е под Божието проклятие (Гал. 1:6-10, 2:16).

4. *Предложението се приема.* Христос е умрял за всички хора (1. Йоан 2:2), но не всички ще се спасят. Защо? Отговорът на това е, че човек трябва да приеме Неговото дело лично за себе си (Йоан 6:50-57). Това значи, че ние трябва да чуем евангелието и после да му повярваме, преди Божият Дух да влезе в нас (Ефес. 1:13). Спасението е като един чек, който, преди да бъде изплатен, трябва да бъде подписан от някого. Спасението е една личност, Исус Христос, когото трябва да приемем, ако искаме да имаме живот (1. Йоан 5:12). Занимайте се подробно със следните точки:

- а) *Повярвай благовестието.* Благовестието е „Божия сила за спасение“ (Римл. 1:16). То ни се представя внимателно в 1. Кор. 15:3-4 и обхваща смъртта, погребението и възкресението на Господ Исус за нас, грешниците. Чрез слушане на словото на благовестието ние можем да повярваме (Деян. 15:7; Ефес. 1:13). Ние трябва да чуем, да разберем и да повярваме евангелието, за да се спасим. Сърцето на евангелието е една личност – Господ Исус Христос. Най-простото определение за един християнин е човек, който *има* Господ Исус. „Който има Сина, има тоя живот; който няма Божия Син, няма тоя живот“ (1. Йоан 5:12).
- б) *Довери се на Господа и Го приеми.* Как можем да Го имаме? Ние Го имаме чрез *вяра*, а не чрез виждане. Тази вяра е в една личност (Деян. 20:21; Йоан 6:29). Основата е Божието Слово (1. Сол. 2:13; Римл. 10:17). Вярата води към действие (Мат. 12:13; Йоан 9:7). Истинността на вярата се вижда от един променен живот (Яков 2:14-26). Виж делата на вярата в Евр. 11. Вярата е каналът, по който протича Божията благодат. Вярата не е заслуга, с която човек може да си заслужи спасението. В Йоан 1:12 и Откр. 3:20 става ясно, че ние приемаме Исус Христос чрез един категоричен волеви акт. Друг пример за това е бракът, с който Библията сравнява нашето отношение с Христос (Римл. 7:4; Ефес. 5:23-25). Също както в една брачна двойка двамата се приемат взаимно съответно за мъж и за жена, така и грешникът приема чрез вяра Христос за Господ и Спасител.
- в) *Покори се на Господа.* Да приемем Исус означава да го приемем за *Господ и Спасител*, без да пропускаме едното или другото. В Римл. 10:9 и Филип. 2:10-11 съвсем ясно е показана тази необходимост. Един ден дори и грешниците, осъдени на вечно проклятие, ще трябва да признаят Неговата власт. Християните не искат да отлагат това признание до онзи час. Когато един бунтовник бъде спасен, той прекланя коляно пред Исус Христос. За да влезем в Божието царство, ние трябва да признаем авторитета на Царя. Може би все още не

виждаме ясно какво обхваща Неговата власт. Но въпреки това ние се покоряваме под Неговото владичество. Авторитетът на Исус е камъкът за препъване за мнозина, които наистина искат прощение на греховете си, но не искат „този да царува над нас“ (Лука 19:14).

Ловецът на човеци трябва да се увери, че даден човек се признава за грешник, когато казва, че иска да се обърне към Христос. Грешникът трябва да се покае и да повярва в благовестието. Спасението не идва, като просто се каже една молитва, макар че може да е полезно човекът, който иска да се обърне към Бога, да се помоли на глас. То също така не е поредица от положителни отговори на зададени въпроси, а лично идване при Христос. Решението за обръщение към Христос не може да се вземе набързо. Не подтиквайте хората да прибързват в желанието си да ги накарате да се молят. Това е най-важната стъпка в живота и изисква най-внимателно обмисляне на гореспоменатите въпроси. Това е един акт, който има за резултат вечния живот. Когато един грешник се покае и се обърне към Христос, ангелите на небето се радват (Лука 15:7-10).

5. *Предложението се отхвърля.* Господ е взел всички най-пълни и предостатъчни мерки за спасението на всеки, който пожелае да дойде при Него. И въпреки това изглежда, че повечето от хората отхвърлят нашия Спасител, което Му причинява голяма болка (Лука 13:34). Трагично е да Го отхвърлим, ако това отхвърляне е окончателно. За такъв човек остава само Божият гняв (Йоан 3:36; 2. Сол. 1:8-9).

Ние трябва да се молим за тези, които все още не са готови да приемат Христос, но показват признаци на някаква реакция. Евентуално трябва да се учим на търпение в един дълъг период от време. Нашата задача е да сеем семето на Божието Слово. Единствено Светият Дух може да предизвика новородението.

Представяне на евангелието

Първо прочетете текста на лекцията и след това изучете внимателно Йоан 4:1-42. Това е класически текст за лична евангелизация. Отговорете на следните въпроси:

1. Назовете няколко неща, които Исус направи, за да „изгради мост“ към жената (ст. 1-9). Как реагира тя?
2. Как изглеждаше при Исус преходът от разговора към евангелието (ст. 10-12)? Как това илюстрира принципите, приведени в раздела „Преходът“?
3. Как Исус представи предложението за вечен живот (ст. 13-14)? Как реагира жената (ст. 15)? Защо Исус не ѝ каза веднага как може да се спаси?
4. Как Исус помогна на жената да види своята нужда (ст. 16-18)? Защо според вас жената реагира така (ст. 19-20)? Как е свързан отговорът на Исус с нейната нужда (ст. 21-24)?

5. На коя точка от раздела „Предложението е справедливо“ се спира Исус (ст. 25-26)? Как ще решите колко от този раздел трябва да кажете на някого?
6. Разделът „Предложението се приема“ касае главно волята. Защо Исус пропусна тази стъпка (ст. 27-30)? При какви условия не бихте отделяли много време за тази стъпка? Как Господ наблегна точно на нея в случая с богатия младеж (Мат. 19:16-22)?
7. Исус не се занима с въпроса за вечното наказание в разговора си с жената („Предложението се отхвърля“). При какъв вид хора Господ подчертава този момент (Мат. 11:20-24)?
8. По какъв начин жената показва истинско покаяние и вяра (ст. 27-30, 39-42)? Какви неща бихме могли да търсим като признак на спасителна вяра?

9. Опишете за всяка от следните ситуации как бихте изградили „мост“ на разбирателство и как бихте направили прехода към духовни теми, за да благовестите Исус?

Вие сте на бензиностанция и получаване упътвания от работещия там.

Вие сте на работа и ваш колега прави някаква обща забележка за религията.

Имате съседи, които живеят през няколко къщи, и знаете само имената им.

Вие вечеряте с ваш роднина.

10. Запишете действителни ситуации от вашия живот, които биха били добър случай за свидетелстване. (Помислете си за протичането на ежедневието ви, членове на семейството, съседи, познати и т. н.)

По какъв начин ще изградите „мост“ в тези ситуации и ще говорите за благовестието?

Доброволна задача. Изследвайте четирите Евангелия и изучете различните методи и възможности, които Исус използваше, за да заговори за благовестието и да го обяснява. Отбележете поне четири случая, в които Исус започна по начин, различен от описания в концепцията под раздела „*Прави се предложение*“. Запишете на коя от петте точки от представянето Господ наблягаше най-много и дайте причината за това.

Възражения срещу евангелието

Човек би могъл да си помисли, че мирът с Бога, прощението на греховете и вечният и изобилен живот, при това предлагани даром, ще бъдат приети с въодушевление навсякъде. Но вместо това срещаме съпротива. Защо? Защото „естественият човек не побира това, което е от Божия Дух, защото за него е глупост и не може да го разбере, понеже то се изпитва духовно“ (1. Кор. 2:14). Човеците обичат тъмнината повече от светлината, понеже делата им са зли (Йоан 3:19). Те не искат да гържат познанието за Бога (Римл. 1:28, букв.). Мнозина не обичат истината (2. Сол. 2:10) и отказват да слушат Божиите думи (Йоан 8:47). Някои обичат славата от човеци повече от славата от Бога (Йоан 5:44). Мнозина се оставят да бъдат заблудени и следват път, който им изглежда прав, но в крайна сметка води към смъртта (Притчи 14:12). Дори има някои, които поради постоянното си и твърдоглаво отхвърляне на Бога са духовно заслепени от Него (Йоан 12:40; Римл. 11:25).

Тъй като съществува такава съпротива срещу евангелието, ние трябва да бъдем подготвени за всички възможни възражения, когато свидетелстваме за Христос. По тази причина Словото ни напътства: „а от тяхното заплашване не се бойте, нито се смуцавайте, но почитайте в сърцата си Христос като Господ, като бъдете винаги готови да отговоряте, но с кротост и страхопочитание, на всекиго, който ви пита за вашата надежда“ (1. Петр. 3:14-16). Тази отговорност е възможна, защото християнската вяра за разлика от другите религии има предимството на абсолютна истина във всяко отношение. Това е една разумна вяра, която се основава на исторически факти и документи и се дължи на Божията власт и привличащата сила на възкръсналия Спасител.

Ние трябва да помним, че вярващите имат една важна и отговорна задача в Божията стратегия за печелене на души.

От Божия страна хората идват при Христос чрез Божията воля (Йоан 1:13) когато и както е угодно на Светия Дух (Йоан 3:8). От страна на грешника обаче се поставя въпросът дали той иска да върши Божията воля или не (Йоан 7:17). В нашето положение на Божии свидетели ние трябва ефикасно да излагаме пътя на спасението и да можем да преодоляваме възраженията в силата на Светия Дух. Затова не е достатъчно само да знаем *какво* вярваме ние, християните. Ние трябва да бъдем и готови, и способни да отговорим и *защо* вярваме.

Човекът, който възражнява

Това е някой, който представя някаква причина или задава въпрос, който представлява пречка за неговата вяра в благовестието и признаването на правото на Христос над неговия живот. Това възражение може да се повдигне по различни начини в хода на духовния разговор. Той би могъл да изкаже мнения по духовни въпроси като напр. сътворението, рая и ада и гр., които ясно противоречат на Писанието. Би могъл да поиска повече информация за Библията. Възможно е целта на някое възражение да е просто печелене на време за размисъл. Но всяко възражение крие опасността ефективният духовен разговор да бъде отклонен във второстепенна посока.

Хората, които възражняват, обикновено могат да се отнесат към две категории:

1. *Истински*. Някой, който търси Бога, може да има въпрос, който, като получи отговор, ще доведе до по-нататъшен размисъл. Такъв човек е искрен и открит за отговора. Трябва да се опитаме да му дадем убедителен отговор.
2. *Престорени*. Възражението на такъв човек провокира отговор, който всъщност му е напълно безразличен. Възражението може да бъде и прикритие за липсата на готовност за обръщане към Бога. То може да бъде прикриване на желание за кавги, подигравки или нападки. Всеки отго-

вор води до по-нататъшен въпрос. Същинският проблем не е във въпросите, а в нагласата на питащия. Ние трябва да схванем ясно този проблем и да не се занимаваме с възраженията, а да изобличим вътрешната нагласа на питащия. Исус не отговаряше на всеки въпрос, който му беше задаван, и ние също не трябва да правим това.

Видове възражения

Различните видове възражения могат за простота да се обобщят в следните категории:

1. *Практически възражения.* Те по принцип задават въпроса: „Функционира ли християнството?“ *Въпрос:* Какво трябва да се мисли за начина на живот на хора, които изповядват, че са християни, но животът им е в противоречие с тяхното твърдение, че Христос ги е променил? *Отговор:* Вярно е, че много хора казват, че са християни, но не се вижда животът им да е променен. Но защо един фалшив християнин да опровергава съществуването на истинския? Не осъди ли Исус лицемерите (Мат. 6:2, 5, 16; 24:51)? Имаме ли моралното право да оправдаваме собственото си безразличие с грешното поведение на други хора?
2. *Морални възражения.* Те поставят под въпрос справедливостта на Бога. *Въпрос:* Какво ще стане с езичниците, които никога не са чували за Христос? *Отговор:* Съдията на цялата земя ще върши правда (Бит. 18:25). Езичниците имат две свидетелства – творението (Римл. 1:19-20) и своята съвест (Римл. 2:14-15). Библията ни казва, че езичниците ще бъдат съдени според тяхното отношение към Бога въз основа на тези две свидетелства. *Въпрос:* Защо страдат невинните? *Отговор:* Първоначално Бог е създал един свят без страдание (Бит. 1:31). Но той даде на човека и свободата да не Му се подчинява. Това право на човека да избира откри пътя към греха, страданието и смъртта (Римл. 5:12). Така че цялото страдание на света, включително и на невинни хора, е следствие от непослушанието на човека спрямо Бога.

3. *Интелектуални възражения.* Те обхващат теоретични или спекулативни въпроси. *Въпрос:* Откъде знаем, че Бог съществува? *Отговор:* Библията не се опитва да докаже съществуването на Бога, а само казва, че „безумният“ го отрича (Пс. 14:1, 53:1). Творението свидетелства за Твореца (Пс. 19:1-6). Редът, законите и сложността на вселената говорят много повече за един Творец, отколкото за дело на случайността. Един часовник говори ли за делото на часовникаря? Има ли действие без причина? *Въпрос:* Как могат да се случват чудеса? *Отговор:* Може ли един всемогъщ Бог да ги извърши? Ако Бог е всемогъщ, тогава са възможни и чудеса. *Въпрос:* Не е ли Библията пълна със заблуждения? *Отговор:* „Ако обичате, покажете ми две или три, които наистина ви представляват трудност.“ Огромното мнозинство от хора, които възражават, не са в състояние да го направят. Те не са прочели Библията нито веднъж и досега не са прочели нито една добра книга, която защитава християнската вяра. Учудващото е, че толкова много открития в последното столетие потвърдиха истината на Писанието. Така напр. Нелсън Глюк, един от най-значимите съвременни изследователи, казва: „Никога никое археологическо откритие не е опровергало дори един-единствен стих от Библията!“
4. *Емоционални възражения.* Те могат да се нарекат и „нерационални“ възражения. *Възражение:* Като дете ми натрапваха религията. Не мога да я понасям. *Отговор:* Могат ли преживяванията от вашето детство да отменят правото на Христос над вашия живот? *Възражение:* Толкова много религии на света твърдят, че са единствено истинската. Как можем да знаем, коя от тях е истинската? *Отговор:* Вие опитали ли сте се наистина искрено да откриете истината? Молили ли сте се Бог да ви воюи? Чели ли сте внимателно Светото Писание? *Възражение:* Религията е резултат от възпитание или страх от неизвестното. *Отговор:* Някои убеждения се получават в детството. Това може да е много полезно, ако възпитанието е добро. Но много хора идват при Христос като възрастни, които разсъждават върху вечните въпроси. Също така далеч не всички хора, които се страхуват, повярват в

Христос. Но ако човек има проблеми със здравето си, осъдително ли е да потърси лекар? Защо, ако човек има духовни проблеми, да не се обърне към Бога? *Възражение:* Моят живот е достатъчно добър, за да отида на небето. *Отговор:* Съвършената Божия справедливост изключва всички, които не са съвършени. Само Неговата правда, която Той гарява чрез вяра в Христос (Римл. 3:22, 4:5), а не чрез добри дела (Ефес. 2:8-9; Тим 3:5), може да доведе човека до небето.

5. *Религиозни възражения.* Групи извън правоверното библейско християнство имат отклоняващи се мнения относно съществуването на Бога, божествеността на Христос и пътя за спасение. *Въпрос:* Христос единственият път към Бога ли е? *Отговор:* Исус каза, че Той е единственият път (Йоан 14:6). Излъгал ли е? Неговият живот Го доказва като Човек, изпълнен с истина. Той изпълни пророческото слово. Сравнете Неговите претенции с твърденията на други, по-малко праведни и истинни хора. Не може всички да имат право. Ние не можем чрез гласуване да променим закона за гравитацията, а също така и пътя към Бога. *Въпрос:* Как може спасението да бъде толкова просто, както вие твърдите? *Отговор:* Благата вест за спасението трябва да бъде така проста, че да може да я разбере и едно дете и някой с по-оскъден интелект, понеже в противен случай определени групи хора биха били привилегирани.

Как да се държим, когато идват възражения

Хората много внимават как ще отговорите на техните възражения. Ядосвате ли се? Гневите ли се? Създавате ли впечатление на обърканост, защото не знаете как да се държите в случая? Опитвате ли се да защитавате самите себе си или просто нямате представа от нещата? Ако се държите спокойно и давате обмислени отговори, ще преодолеете почти всички възражения и ще осигурите отворени слушатели за благовестието.

Преди да отговаряте на възражения, си задайте следните въпроси:

1. *Разбирам ли какво казва другият?* Изяснете възражението. Повторете го на събеседника си със свои думи: „Правилно ли ви разбрах, като казахте, че... ?“ Това показва, че се отнасяте сериозно и отговорно към въпроса.
2. *Знам ли правилния отговор?* Ако трябва, признайте пред събеседника си, че не знаете. Предложете му да проверите или да питате и да говорите отново. Не се опитвайте да блъфирате.
3. *Защо се повдига това възражение?* Касае ли се за сериозен въпрос, целящ информация? Спрете се за момент и помислете за това. Задайте насрещен въпрос като напр.: „Ако мога да Ви отговоря задоволително на този въпрос, това ще доведе ли до някаква промяна в живота ви?“ Може би някои въпроси и възражения се поставят с намерението да ви отклонят от духовните неща, с които спорещият предпочита да не се сблъсква. Вие трябва сами да откриете дали имате работа с истинско или престорено възражение. Отговаряйте само на истински възражения и бъдете кратки. Оставете престорените възражения за покъсно. Върнете разговора отново върху благовестието. Един пример за това виждаме в Йоан 4:18-22. Жената беше конфрнтирана със своя грях и се опита да се измъкне с един спорен религиозен въпрос – дали Ерусалим е единственото място за поклонение или хълмът в Самария, където се покланяше нейният народ. Господ ѝ даде един кратък отговор и не се остави да бъде отклонен. Той отново се върна към темата за необходимостта от спасението.
4. *Кои места от Писанието мога да използвам в своя отговор?* Господ Исус постоянно използваше цитати и примери от Божието слово, когато говореше с тези, които идваха при Него. Словото, което е наречено „мечът на Духа“ (Ефес. 6:17), е могъщо и силно. Дори и самият Сатана не можеше да направи нищо срещу това оръжие (Мат. 4:1-11). Мислете за това, че Словото е силно пред Бога за съ-

баряне на крепости и е способно да събаря помисли и всичко, което се издига високо против познанието на Бога, и да пленява всеки разум да се покорява на Христос (2. Кор. 10:4-5). Използвайте това мощно нападателно оръжие.

5. *Моля ли се и призовавам ли Бога за помощ?* Когато Стефан, първият мъченик на Църквата, отговаряше на своите противници, той показа, че беше човек, който има общение с Бога. Те „не можаха да противостоят на мъдростта и Духа, с който той говореше“ (Деян. 6:10). Когато нашите думи идват в силата на Духа от Бога, никой не може да противостои. Божият Дух превъзхожда всеки друг дух. Затова молете се, размислете и поискайте от Него необходимите за момента думи.
6. *Търпелив ли съм към другите?* Заслепеният от Сатана и объркан от света разум на човека не може така просто и бързо да схване духовните неща (1. Кор. 2:14). Бъдете любезен, скромен и търпелив към другите, но същевременно говорете гръзновено за Господа. Ако събеседникът ви е в някаква лъжлива религия или секта, задачата често може да е трудна. В такива случаи може би ще ви е необходима повече информация и ще трябва да водите повече разговори.

Заклучение

Божие Слово казва, че ние трябва да се борим за предаването веднъж завинаги на светиите вяра (Юда 3). Може да ни е от голяма помощ, ако предварително се подготвим, за да посрещнем възраженията обмислено. Научете се добре да боравите със Словото на истината, като отговаряте на въпроси (2. Тим. 2:15). Четете добри книги, които защитават с ясни и силни аргументи християнската вяра. Носете със себе си бележник и си записвайте въпросите, с които се сблъсквате, и отговорите, които давате. Д. Тротман, основателят на Навигаторите – една християнска организация, която първоначално е работила в американската армия, а по-късно и между студентите – възприел правилото никога

да не се оставя да бъде объркан два пъти от един и същи въпрос. Може би и вие бихте искали това да ви стане навик. Такава подготовка ще засили вашата увереност, когато стоите с щита на вярата и мечата на Духа в един свят, който отхвърля Христос.

Нашата цел е да отстраним всички препятствия в мисленето на другите, които могат да им пречат да познаят Христос като техният Господ и Спасител. Една такава задача изисква добре обмислена подготовка. Вие готови ли сте за това?

¹ Nelson Glueck, „Rivers in the Desert; History of Neteg“ (Jewish Publication Society of America, Philadelphia, 1969), p. 31.

6. „Как може един добър Бог да допусне толкова много страдания в света?“ (Римл. 5:12; 1. Петр. 5:10; Йов 1:5-22)

7. „Ще изчакам за по-късно. Сега искам да си поживея.“
(Притчи 27:1; Исаия 55:6; Лука 12:19-20)

8. „Има неща, от които вероятно трябва да се откажа.“
(Пс. 37:1-5; Мат. 6:33; Марк 8:36-37)

9. „Първо ще се опитам сам да оправя някои неща в моя живот.“ (Лука 5:32, Тим 3:3-5)
10. „Бог е много милостив и Той няма да осъди никого на вечно проклятие. Аз не вярвам в ада.“ (Мат. 7:13-14, 25:41; Йоан 3:18-20, 36; Откр. 20:11-15)

Доброволна задача. Изследвайте едно от Евангелията специално за това, по какъв начин Христос се отнасяше към хора, които имаха възражения. Кога Той отговаряше на едно възражение и кога просто го игнорираше? Разкажете в работната група някои принципи, които сте установили при това изследване.

Едно друго евангелие, един друг Исус

„Неколкуна... ви смуцават и искат да изопачат Христовото благовестие. Но ако и *сами* ние или ангел от небото ви проповядва друго благовестие освен онова, което ви проповядвахме, нека бъде проклет“ (Гал. 1:7-8). Писмото до Галатяните е писано, за да предупреди вярващите срещу човешко променяне на божественото послание. На друго място апостол Павел говори за такива, които ще дойдат и ще проповядват „друг Исус, когото ние не сме проповядвали... или друго благовестие, което не сте приели“ (2. Кор. 11:4). Всеки, който иска да отиде на небото, трябва да помни това предупреждение.

Измамните учения могат да дойдат от „лъжеапостоли, лукави работници, които се преправят на Христови апостоли“ или на „служители на правдата“ (2. Кор. 11:13-15). Някои от тях мамят другите, а някои сами себе си относно истината (2. Тим. 3:13). Господ Исус каза да се пазим от лъжливите пророци, които ще дойдат „в овчи кожи“ (Мат. 7:15). Ние трябва да преценяваме религиозните учители и системи според вярата им за две централни неща: пътя на спасението и личността на Исус Христос.

Системи на християнската вяра

Първоначално всички вярващи в Христос са били едно цяло. Но постепенно организационните форми взели превес и духовният живот закърнял. Ръководството все повече се централизиращо в ръцете на отделни епископи и патриарси с техните седалища в градове като Рим или Константинопол. Църквата и държавата се смесили и християнството станало „официална религия“. Римската империя се разделила на източна и западна част и съответно се разделила и църквата. Съвременните „православни“ изповедания (гръцко, руско, сирийско, сръбско, българско) възникнали от източния клон.

Римокатолическата църква се развила от западния клон. И в двата клона благовестието все повече и повече се засенчва от разни церемонии и създаването на една определена класа „свещеници“. По времето на Реформацията през XVI век, много вярващи се отделили от католическата църква, понеже виждали, че тя е покварена и небиблейска. От това реформаторско движение възникнали различните протестантски групи, които познаваме днес. Те също са се разраснали и разделили на множество изповедания (деноминации).

През последните сто години най-голямо влияние между тези групи оказва либерализмът. Ръководители на това движение тълкуват по нов начин буквалното боговдъхновение и авторитета на Библията. Често те са отричали и божествеността на Христос, и личното спасение чрез Неговата пролята кръв. Тяхното мислене се определя от социалната и политическата реалност. Милиони истински вярващи напускат либералните църковни системи, тъй като техните ръководители, богословски школи и университети са отстъпили от вярата. Това отстъпление е било предсказано за последните времена (1. Тим. 4:1; 2. Тим. 3:1-9; Мат. 24:11). Това отстъпление доведе до усиленото образуване на самостоятелни библиейски църкви.

Сектантски форми на християнската вяра

Този израз се разпространи особено много през последните 50 години и се използва за еретични групи, които не са нито католически, нито православни, нито протестантски. Сектите обикновено предявяват претенции за Божия авторитет и Библията, но изкривяват благовестието или учението за Бога. Два типични примера за това са Обществото на стражевата кула, което се нарича Свидетели на Йехова, и Църквата на светиите на Исус Христос от последните дни, обикновено наричани Мормони. Тези групи имат милиони последователи по целия свят. Сектите не работят с групи от вярващи извън техните собствени организации. Те призовават хората да се подчинят на тяхната система, вместо да призовават невярващи лично да предадат живота си на Исус Христос. Те са агресивни, растат много бързо и са

много опасни в духовно отношение. При тях истината ловко е смесена със заблуда. Човек, който слабо познава Библията и не е основан в Словото, е лесна плячка за някой член на секта, който го оплита в сложни комбинации от библейски стихове, които чрез преднамерена подредба и тълкуване трябва да докажат учението на съответната секта.

Дейвид Брийз¹ изброява различни белези на сектите. При това естествено не всички от тях непременно се отнасят до всяка група.

1. *Писания освен Библията.* Претендира се за особено откровение от Бога. Тук попадат и писания, които предявяват претенцията за единствено валидно тълкуване на Библията или искат да я заместят.
2. *Спасение чрез дела.* Сектите винаги добавят по нещо отгоре към вярата в благовестието като единствен път за спасение на човека от Бога. Кръщение, определени ритуали, церемонии, добри дела и вяност към организацията са типични неща, които допълнително са необходими за „спасението“, което те проповядват.
3. *Липса на сигурност в спасението.* Членовете се подтикват към най-разнообразни видове дела, които са необходими, за да не загубят отново спасението си.
4. *Лъжливи ръководители.* Често ръководителят, а не Господ Исус става център на движението. Писанията на тези ръководители получават същия авторитет като Библията. Те предявяват претенцията за някакво изключително прозрение на истината, което далеч надхвърля разбирането на останалите смъртни.
5. *Объркване в учението.* За човек, който познава Библията, ученията на сектите са една объркана джунгла от заблуди и полуистини. При това едно е съвсем ясно – техните учения не са в съгласие с цялото Божие Слово.
6. *Особени открития.* Водачите твърдят, че имат нови

прозрения на истината, които досега са били непознати и сега са открити единствено на тях. Те твърдят, че единствено чрез тях Библията може да бъде наистина разбрана.

7. *Един друг Исус.* За лъжеучителите Исус е по-малко от Бог – полубог, един бог, който е бил само човек или ангел, спиритически медуум, един от многото велики пророци или просто един идеален човек. Той може да бъде всичко, само не и Бог, изявен в плът.
8. *Изместване на акцента.* Често определени мисли се повтарят непрекъснато, вместо балансирано да се проповядва цялата Божия воля. Очевидно е, че нито Исус Христос, нито благовестието заемат централно място.
9. *Една всевластна организация.* Големите секти упражняват огромно влияние върху всичките си членове. То обхваща разпореждане с личния живот, учението и даже местожителството на членовете. Тези разпореждания идват от една централна главна квартира, която съсредоточава цялата власт.
10. *Ламтеж за печалба.* Сектите и техните водачи често се обогатяват за сметка на другите, като карат своите членове да продават литература или други материали. Така те печелят огромни суми, които се вливат обратно в главната квартира.
11. *Съживяване на стари лъжеучения.* Много рядко новите секти носят собствени нови идеи. По-скоро те използват елементи от стари системи и ги комбинират по нов начин, за да ги направят привлекателни за обществеността. Тези комбинации съдържат елементи, които напълно противоречат на библейската истина.

Да защитаваме ядрото на християнската вяра

Не е възможно, а не е и необходимо да опровергаваме всички

подробности на една фалшива система. Но е много важно да се занимаем с всяко отклонение от централното учение на Библията за спасението. Това ядро може да се обобщи в три точки. Те трябва да бъдат внимателно сравнявани с учението на всяка група, защото, ако някой не разбира правилно или не вярва тези централни истини, той се излага на опасността да изгуби душата си за цялата вечност.

1. *Посланието, което спасява.* Евангелието или благовестие-то се дефинира в 1. Кор. 15:1-4. Центърът на това благовестие са кръстът и Този, който умря на него за нас (1. Кор. 1:17-18). Човек се спасява и бива запечатан със Светия Дух, когато повярва на това послание (Ефес. 1:13). Всяко допълнение от дела или церемонии, за да се отиде на небето, е под Божието проклятие (Гал. 3:10-14). Ние не получаваме спасението чрез дела (Ефес. 2:8-9). В Божиите очи няма друго благовестие.
2. *Личността, която спасява.* Единствено Исус Христос е пътят към спасението (Йоан 14:6). Да имаме Него означава да имаме спасението (1. Йоан 5:12). Само този, който Го е приел като Господ и Спасител, има правото да бъде Божие дете (Йоан 1:12). Христос е централната личност на посланието на благовестието и само Неговата кръв ни очиства от всеки грях (1. Йоан 1:7). Той е Бог Син, Божието Слово (Йоан 1:1, 14) и Сам непосредствено е наречен Бог (Йоан 20:28; Римл. 9:5; 1. Йоан 5:20; Евреи 1:8). Той е Първият и Последният (Откр. 1:8, 17; 22:12, 13; Исаия 44:6). Той носи божественото име „Аз съм“ (Йоан 8:24, 58). Ако ние не приемем това, ще умрем в греховете си, както самият Той казва. Той е Единственият, чрез когото ние можем да се спасим (Деян. 4:12; 1. Йоан 5:12). Тези, които се отричат от Господаря, са лъжливи пророци (2. Петр. 2:1).
3. *Богът, който спасява.* Богът на Библията е *един* Бог (Второзак. 6:4; Исаия 45:5; 1. Тим. 2:5). Няма други Богове (Исаия 44:6, 8). Бог е едно многоличностно същество, както показва в Стария Завет името „Елохим“ – множествено число от „Ел“, което се среща повече от 2600 пъти.

Бог съществува в три лица, които се наричат Отец, Син и Свети Дух (Мат. 28:19; 2. Кор. 13:13). В Библията всяка от тези личности е наречена Бог и все пак Бог е *един*. Този Бог е едно духовно същество (Йоан 4:24), макар и да може да се явява във видим образ, както направи в лицето на Исус от Назарет. Лицата на Божеството могат да действат заедно и го правят, както често виждаме в Новия Завет (Мат. 3:16-17). После те отново се разглеждат като идентични един с друг (Йоан 14:8-9). Тези личности на *единия* Бог са равни, вечни и непроменяеми в своята същност.

Да водим заблудените към вярата в Христос

Стотици хиляди души са били освободени от лъжливи религиозни системи и са станали Божи деца. Но не е лесно да накараме някого да напусне една религиозна система, която упражнява силно въздействие върху него. За това е необходима вътрешната сила и помощта на Светия Дух. Това изисква както молитва Господ да отвори духовно заслепените очи, така и практическо познание за лъжеученията на въпросната секта. За един личен контакт в случая са необходими голямо внимание, разбиране и търпение.

Следват няколко основни принципа за контакти с хора, пленени от някоя лъжлива система:

1. *Бъдете учтив и любезен.* Остротата и грубостта не водят до нищо.
2. *Изградете мост на разбирателство.* За това използвайте обикновени, ежедневни разговори. Покажете интерес към личността на съответния човек.
3. *Поставете се в позицията на съвместно търсене на истината в областта на познаването на Бога.* Избягвайте да създавате впечатлението: „моята религия е по-добра от твоята“.

4. *Слушайте внимателно.* Опитайте се да намерите една обща изходна точка като например убеждението, че Библията е Божието слово.
5. *Задавайте обмислени задълбочени въпроси,* вместо да правите категорични и нетърпящи възражение твърдения. Задаването на въпроси беше методът на Исус Христос. Отделете си време да изучите основно вярванията на съответния човек и подгответе въпросите си с помощта на книги, които показват ясно заблудите на това лъжеучение.
6. *Вашата цел е убеждаване, а не дискусия.* Вие искате да предизвикате промяна в мисленето на съответния човек, а не просто да му докажете, че не е прав. Не произнасяйте срещу него една генерална обвинителна реч за всичките му заблуди. Това би било повече, отколкото той може да понесе на един път. По-добре е в един разговор да се каже по-малко, но затова пък да има повече разговори.
7. *Лични нападки срещу лъжливите водачи са общо взето безрезултатни.* Те могат дори да имат обратното въздействие. Придържайте се към основните въпроси: Как може човек да знае със сигурност, че има вечен живот? Кой е Исус Христос?
8. *Говорете преди всичко за нуждите и потребностите, които една лъжлива система не може да задоволи.* Какво по-добро от това човек да е сигурен, че има вечния живот (1. Йоан 5:12) и че всичките му грехове са напълно простени (Ефес. 1:7)? Иска ли вашият събеседник да се освободи от една система, която постоянно го държи под натиск по отношение на пари, работа и саможертва, за да получи или запази спасението си?
9. *Показвайте сигурност,* но не и нагменност по отношение на пътя на спасението, Божието слово или вашето отношение към Господ Исус. Той правеше на своите слушатели голямо впечатление с авторитета, с който говореше (Мат. 7:28-29). Говорете така, че другите да добият впечатление

чатлението, че Бог говори чрез вас (1. Петр. 4:11). Използвайте своето лично свидетелство как Бог е променил вашия живот.

10. *Бъдете търпелив.* Не очаквайте в един-единствен разговор да извадите от равновесие един напълно убеден последовател на някоя лъжлива система. По-скоро положете основата за по-нататъшни разговори.

Заключение

Агресивни и добре обучени сектанти, агитатори и млади идеалисти вече са спечелили милиони последователи на различни лъжеучения. Печатат се и се раздават милиарди брошури и други писания, разпространяващи техните възгледи. Средствата за масова информация също се използват все по-широко. Сектантските системи залагат в много голяма степен на разпространените предубеждения срещу традиционните християнски църкви. В днешния така нестабилен свят те жънат огромни успехи. Това е характерно за състоянието на света в „последните дни“ (1. Тим. 4:1). Истинските вярващи трябва да са информирани и да действат, за да им се противопоставят ефективно. Жертвите на секти, също като всички останали хора, трябва да познаят Христос като техен Господ и Спасител.

¹ David Breese, „Know the Marks of Cults“ (Victor, 1975).

Едно друго евангелие, един друг Исус

1. По какво познаваме лъжливите религиозни системи съгласно следните места от Библията:

Гал. 1:6-8

1. Йоан 4:1-3

2. Йоан 9

2. Напишете характеристиките на учителите на една лъжлива религия.

1. Тим. 4:1-3

2. Тим. 3:1-7

Тим 1:10-16

2. Петр. 3:16

Юда 4

3. Защо трябва да благовестваме на хора, които са хванати от лъжливи религиозни системи (Йоан 3:16; 2. Петр. 3:9; Юда 3)?

С какво трябва да се съобразяваме, ако проповядваме благовестието на привърженици на лъжливи системи (Ефес. 5:11; 1. Йоан 4:1; 2. Йоан 7-11)?

4. С кои принципи трябва да се съобразяваме, когато се сблъскаме с хора, които са се провинили в лъжеучение?

2. Тим. 2:23-25

Яков 1:19-20

Каква е нашата цел (2. Тим. 2:25-26)?

Как можете да се подготвите за тази цел (2. Тим. 2:15)?
Бъдете конкретни.

5. Коренът на лъжеученията на сектите е погрешната представа за Бога. Колко богове има (Второзак. 4:39, 6:4; 1. Тим. 2:5)? Какво указание има в Библията за „множественост в единството“ на Божеството (Бит. 1:26-27; Мат. 28:19)?

6. Библията ни учи, че Отец, Синът и Светият Дух са в еднаква степен Бог, и описва всяка от тези личности с качествата и действията на Бога. Съпоставете следните стиховете на съответната личност и качество или действие (Бит. 1:1, 17:1; Пс. 104:30, 139:7; Исаия 40:28; Ерем. 23:24; Мат. 28:18, 20; Йоан 1:1, 3, 2:19, 21; Деян. 3:15, 5:3-4; Римл. 8:11, 15:19; 1. Кор. 2:11; Кол. 2:3; Евр. 9:14; 2. Петр. 1:17; 1. Йоан 3:20). Можете да използвате някои стихове и повече от веднъж.

	<i>Отец</i>	<i>Син</i>	<i>Свети Дух</i>
Наречен Бог	_____	_____	_____
Създал е всички неща	_____	_____	_____
Възкресил е Господ Исус	_____	_____	_____
Всеприсъстващ	_____	_____	_____
Всезнаец	_____	_____	_____
Всемогъщ	_____	_____	_____
Вечен	_____	_____	_____

7. Думата „Госпог“ в Стария Завет понякога се превежда като „Йехова“ или „Яхве“ и се отнася до Самия Бог. Кои от следващите имена или титли са отнасят до Яхве и кои до Исус?

- а) „Първият и Последният“ (1) Исаия 44:6 _____
(2) Откр. 1:17 _____
- б) „Цар на царете и Господ на господарите“ (1) Откр. 19:16 _____ (2) Второзак. 10:17 _____
- в) „Бог могъщ (мощен)“ (1) Исаия 9:6 _____
(2) Второзак. 10:17 _____
- г) „Съдия на народите“ (1) Йоил 4:12 _____
(2) Йоан 5:22 _____
- д) „Спасител“ (1) Йоан 4:42 _____
(2) Исаия 45:21-22 _____
- е) „Аз съм“ (1) Изх. 3:14-15 _____
(2) Йоан 8:24, 58 _____

Въз основа на горните стихове обяснете отношението между Исус и Бога – Яхве.

Защо е толкова важно да вярваме, че Исус е напълно Бог (Йоан 8:24; Римл. 10:9-10)?

8. Лъжливите религии имат също така погрешно схващане за човека и за пътя на спасението. Какво е състоянието на всички хора без изключение (Римл. 3:10; 12:23)?

Какво е според 1. Кор. 15:1-4 благовестието?

Защо е толкова важно да вярваме на благовестието (1. Кор. 15:2; 2. Сол. 1:8-9; Евр. 9:27; Откр. 20:11-15)?

9. Въз основа на какво човек се оправдава пред Бога (Римл. 3:24, 28; 4:25; 5:1, 9)?

Опишете по какъв начин една лъжлива религиозна система би могла да се опита да обезсили или изопачи всеки един от тези стихове.

10. Как бихте отговорили на следните твърдения на някой член на секта?

„Понятието „Триединство“ не се среща в Библията, затова това учение е погрешно.“

„Не съществува ад, нито вечно проклятие и наказание за греховете.“

„Исус не е Бог.“

„Човек се спасява чрез вяра и добри дела (напр. като редовно ходи на църква).“

Мисионерство

„*Нивата е светът*“ (Мат. 13:38). Какъв широк кръгзор! Благата вест е за всяка нация, всяко племе, всеки език и всеки народ (Откр. 14:6). Няма никакво ограничение или рамки за един план, за който четем, че „Бог толкова възлюби света, че даде Своя Единороден Син“ (Йоан 3:16). Исус е Спасителят на света. Той е „светлината на света“ (Йоан 8:12). Той не дойде на света, за да съди света, а за да бъде светът спасен чрез Него (Йоан 3:17). Библията е книга за целия свят, а християнството е мисионерска вяра с едно жизненоважно послание за всички хора.

Призив за мисионерство

1. *Дефиниция на мисионерството.* Думата „мисия“ идва от един латински глагол, който означава „изпращам“. В своята книга „*Мисионерска дейност и библейско поръчение: Богословие на мисионерството*“ Джордж Питърс дефинира понятието „мисионерство“ като „изпращане на упълномощени лица извън границите на новозаветната църква и нейната непосредствена област на влияние, за да проповядват благовестието на Исус Христос в области, където то не е познато, с целта да обръщат хора от други религии или без религии към Исус Христос, да основават жизнеспособни, разрастващи се местни църкви, които после от своя страна да принасят плодовете на Христовата вяра в своето обкръжение и своята страна“¹. Мисионерската работа започва с евангелизация. След това идва правене на ученици, разрастване и основаване на църкви по новозаветен образец. Библейската мисионерска работа не е дейността на различни деноминации за печелене на последователи на групи със специални названия, а една международна работа за довеждане на хората от света до познание и следване на единствения Бог и Спасител.

2. *Необходимостта от мисионерска дейност.* Тя е абсолютно необходима, тъй като всички хора в естественото си състояние са изгубени и обречени на гибел. „Човешкият Син дойде да потърси и спаси погиналото“ (Лука 19:10, Мат. 18:11). В трите притчи в Лука 15 и заблудената овца, и изгубената пара, и блудният син са символи на човека. И за трите Господ Исус използва една и съща дума „изгубен“ (букв. превод). Изгубените хора са мъртви в своите престъпления и грехове (Ефес. 2:1). Те са без надежда и без Бога на света (Ефес. 2:12). Целият свят е доведен под Божия съд (Римл. 3:19) и има крещяща нужда от спасение, което идва единствено чрез Исус Христос. „Чрез никой друг няма спасение, защото няма под небето друго име, дадено между хората, чрез което трябва да се спасим“ (Деян. 4:12). Господ Исус каза: „Ако не се покаете, всички така ще загинете“ (Лука 13:3). Това „загиване“ означава вечно мъчение (Мат. 25:46) и един гняв, който е за цялата вечност (Йоан 3:36; Откр. 6:17, 20:14-15). „Който не вярва, е вече осъден“ (Йоан 3:18).

Тази страшна перспектива за вечно проклятие за тези, които нямат Спасител, недвусмислено тегне над огромното мнозинство на земните жители. Така напр. над 700 милиона мюсюлмани живеят в страни, които практически са недокоснати от евангелието. Други 700 милиона, предимно хиндуисти, трябва да бъдат достигнати в Индия. Още един милиард са разпръснати в останалата част на Азия. Някога Европа беше центърът на християнството. Днес над 300 милиона души в тези страни се разглеждат като мисионерско поле. В десетки хиляди градове и села няма никакво християнско свидетелство. Средна и Южна Америка все още са отворени за евангелието с още 300 милиона души. Япония има население от 100 милиона и почти никакво свидетелство. Страни като Турция с 40 милиона жители имат може би по един християнин на един милион души. Множество по-малки страни могат да се прибавят към този списък. Поради демографския взрив сега живеят малко по-малко от половината от всички хора, които някога са живели на Земята. Повечето от тях

никога не са чули благовестието. Точно това бедствено положение е причината за мисионерска дейност.

3. *Мисионерска заповед.* Библията ни открива изключителната личност на единствения истинен Бог и начина, по който бихме могли да се доближим до Него. Бог е Създател на всички хора и Той поддържа тяхното съществуване (Кол. 1:16-17). Той е Владетел над всички народи (Римл. 13:1; Пс. 103:19; Дан. 4:14, 29). Той интензивно се грижи за най-големия проблем на човечеството – греха (Римл. 3:23). Само Той може да бъде техен Спасител (Исая 43:11). Няма друг Спасител и няма друг Бог (Исая 45:5, 21; Юда 25). Затова Исус заповяда на Своите ученици да проповядват благовестието на всички хора. Тази заповед често се нарича „великото поръчение“. Тя се среща пет пъти в Новия Завет (Мат. 28:19; Марк 16:15; Лука 24:47; Йоан 20:21-23; Деян. 1:8). В Матей тя е формулирана: „Идете, прочее, научете (букв. направете ученици) всичките народи и кръщавайте ги в името на Отца и Сина и Светия Дух“ (Мат. 28:19). Мисията започва от Самия вечен Бог. Най-великият от всички мисионери беше Синът, когото Отец изпрати. Както Отец изпрати Него, така и Той изпраща нас (Йоан 17:18). Тази мисионерска заповед се отнася за всеки вярващ.

Възражения срещу мисионерството

Един нехристиянин често има остри възражения срещу мисионерството. Причините за тях са различни. Следните твърдения са пример за такива погрешни схващания:

1. *Бог е във всички религии.* Това схващане със сигурност не се среща никъде в Библията. Общото състояние на езичниците е, че те са „без Бога“ (Ефес. 2:12). Бог подчерта със светкавици и гръмотевици Своето осъждение над многобожието, идолопоклонството, моралната поквара и лъжливите богове на езичниците. Исус каза, че религиозните водачи по Неговото време „море и суша обикалят, за да направят *един* прозелит (повярвал)“ (Мат. 23:15). Те

сигурно не са правели тези огромни усилия, защото им е било безразлично дали някой се е обърнал към Бога или не. Исус каза на жената при кладенеца, че тя не знае на какво се покланя, защото „спасението е от юдеите“ (Йоан 4:22). Павел каза на хората в Атина, тогавашната религиозна столица на света, които почитаха толкова много богове, че точно в тази област са невежи и не познават истинския Бог (Деян. 17:23). Той казваше, че Бог заповяда на хората навсякъде да се покаят (Деян. 17:30).

2. *Езичниците са щастливи.* Това означава, че те са доволни от своите религиозни представи и ние не трябва с нашите идеи да разрушаваме културата им. Но „щастливият езичник“ за съжаление е басня. Милиони хора страдат в своето ужасно състояние на заробване в суеверия, идолопоклонство и нищета. Народните маси в Индия определено не са щастливи в своята нищета, а също така и многобройните анимистични племена или други групи в страните, все още недостигнати с благовестието. Най-лошо е положението в страни, където евангелието не е пуснало корени. Много ръководители на африкански страни, иначе извънредно националистически настроени, открито казват: „Ние имаме нужда от мисионерите.“ Исаия говори за хора, които ходят в тъмнина, които живеят в страната на смъртната сянка, които са слепи и са в тъмница (Исаия 9:2, 42:7).
3. *Божията добрина е достатъчна.* Разбира се, Бог е милостив и състрадателен, но ако това отменяше необходимостта от мисионерска дейност, защо тогава Исус даде заповед да се евангелизира светът? Ако не е необходимо да занесем благовестието на езичниците, защо тогава да се занимаваме да благовестваме и на езичниците в собствената си страна? Защо въобще е трябвало някой да каже и на нас за Господа? Не е ли за това, че ако не сме новородени, не можем да влезем в Божието царство?
4. *Накрая Бог ще спаси всички.* Тази теория би била много радостна, ако беше вярна. Но за съжаление тя противоречи напълно на представата, която ни даде Исус, когато каза,

че мнозинството се намира на широкия път, който води към погубел (Мат. 7:13). Тя противоречи и на Неговите думи да се боим от Този, който може да погуби и душата, и тялото в пъкъла (Мат. 10:28). Тази теория не дава обяснение за настойчивото предупреждение от втората смърт и огненото езеро (Откр. 20:14-15).

Божият мисионерски план

Разбира се, Бог не е оставил пренебрегнатите области на света без свидетелство за Себе Си. Неговият мисионерски план се състои в едно трикратно свидетелство:

1. *Свидетелството на творението.* Бог е показал Своето дело на всички хора (Римл. 1:19-20). „Небесата разказват славата Божия“ и откриват Неговото действие на хората от всички езици (Пс. 19:1-2). Неграмотният дивак и в най-затъмнената джунгла може да разбере, че зад гигантския план на творението стои един Създател, от когото то произхожда. Пред тази светлина той е отговорен.
2. *Свидетелството на съвестта.* В сърцата на хората е записана дадената им от Бога съвест, която действа като вътрешна морална инстанция (Римл. 2:14-15). Тя може с времето да се закораби и да стане несигурен критерий. Поради това е така опасно да се наранява съвестта на човека.
3. *Свидетелството на хората.* Дори ако в една област не се проповядва благовестието, Бог пак може да говори на някое сърце, което е отворено за Него. Той може да отведе един търсец човек на много голямо разстояние, за да чуе някой Негов вестител (2. Царе 10:1-9; Деян. 10:22). Той може да доведе и Своя вестител при съответния човек, дори и в съвсем пусати места (Деян. 8:26-39). Днес помага използването на литература, радио и кореспондентски курсове. Но трябва да си даваме сметка колко малко хора могат да бъдат достигнати по този начин. Нищо не е така ефикасно като личната евангелизация, личната работа

с човека, след като той повярва, и наличието на здрави църкви, които да се погрижат за повярвалите. За всичко това обаче са необходими вярващи, които да работят на място.

Нашето отношение към мисионерството

1. *По времето на Стария Завет.* Исаия сигурно действаше по Божията воля, когато на въпроса на Господа: „Кого да пратя и кой ще отиде за Нас?“, той веднага реагира с отговора: „Ето ме, изпрати мене“ (Исаия 6:8). Йона беше изпратен като мисионер в покварения град Ниневия (Йона 1:2, 3:1-10). В пророците често срещаме призиви за световна мисия (Исаия 45:22, 49:6, 52:10, 56:7; Ерем. 3:17; Авак. 2:14; Агей 2:7; Зах. 9:10; Малах. 1:11). В Псалмите това е изразено по подобен начин (Пс. 2:8, 33:8, 66:4, 72:8, 11, 19, 98:2-4). Обещанието за Месия от потомството на жената беше дадено за целия човешки род (Бит. 3:15). Всички народи трябва да получат Божиите благословения (Бит. 12:3, 18:18, 22:18, 28:14; Числа 14:21). Израил се провали в своята мисионерска отговорност. Но този провал не може да се използва като аргумент, че Израил изобщо не е имал поръчение от Бога.
2. *По времето на Новия Завет.* Раждането на Исус беше една много радостна вест за всички човеци, а не само за юдеите (Лука 2:10-14). Още в началото на своето служение Исус нарече своите ученици „ловци на човеци“ (Мат. 4:19). Той проповядваше на всякакви хора, дори на изолирани малцинствени групи като самаряните и на презрените езичници. Преди да се възнесе на небето, Исус даде на Своите ученици заповедта да отидат „до края на земята“ (Деян. 1:8). Апостолите започнаха своето служение в Ерусалим на Петдесетницата, когато бяха събрани хора от много народи (Деян. 2:5). Те отидоха при езичниците (Деян. 8-12), в Европа (Деян. 16) и други области. Всичките дванадесет апостоли и други заедно с тях бяха мисионери по целия свят. Писмата в Новия Завет са пълни с настоятелни призиви за мисионерство (Римл. 1:8, 15, 16, 15:19-20; 1.

Сол. 1:8). Мисионерството е сърцевината на Божията програма на тази земя.

Призив към мисионерска работа

Предвид на огромната нужда на безбройните човешки същества, които не познават Христос, Божията грижа за погиващите и голямото поръчение на Господ Исус, ние трябва да се изправим лице в лице с мисионерската задача. Какво е Божието намерение в тази ситуация? Той „не иска да погинат някои, но всички да дойдат на покаяние“ (2. Петр. 3:9). Затова Той изпрати Своя Син, „Пътя, Истината и Живота“ (Йоан 14:16). Той Го предаде, за да отнеме греха на *целия свят* (Йоан 1:29; 1. Йоан 2:2).

Ето предизвикателството на мисионерството: „Как, прочее, ще призоват Този, в когото не са повярвали? И как ще повярват в Този, за когото не са чули? А как ще чуят без проповедник? И как ще проповядват, ако не бъдат пратени?“ (Римл. 10:14-15). Провалът на християните в областта на мисионерството се приписва на два факта:

- Незнание за страшната нужда на езичниците и техния отчаян зов за вестител, който да им разкаже за Онзи, който предаде Себе Си за тях.
- Егоизъм – ние сме прекалено заети със собствените си дела и удобство, за да се грижим за човешките маси, които нямат Христос.

Как можем да променим това? Какво можем да направим?

1. *Осигурете си информация.* Ние трябва да сме информирани за мисионерското положение и конкретните нужди във всички части на света. Заинтересуваните вярващи могат да получат различни мисионерски информационни бюлетени. За съжаление мисионерските сбирки рядко се посещават от по-младите вярващи, те, изглежда, нищо не знаят за съществуването на тази област. Намерете си една го-

ляма карта на света. Опитайте се да се запознаете с мисионери.

2. *Молете се.* Господ Исус ни каза съвсем конкретно да се молим „на Господаря на жетвата да изпрати работници в жетвата Си“, тъй като те са много малко (Лука 10:2). Той ни учеше, че без молитва едва ли може да се направи нещо за Бога. Най-голямата молба на мисионера Павел беше: „Братя, молете се за нас“ (1. Сол. 5:25). Повечето мисионери настойчиво молят за сътрудничество и подкрепа в молитва. Ние трябва да си съставим специални списъци за молитва за конкретни нужди и ходатайства. Ние трябва да се молим за работници, за изграждане на новозаветни църкви и за това Божият Дух да задържа антихристките сили като комунизъм, материализъм, хуманизъм и ислям. Трябва да се молим самостоятелно и общо в църквата. Ако църквата ни има мисионерско молитвено събрание, трябва редовно да участваме в него. Ако не, ние сами трябва да започнем да организираме такива срещи, за да се застъпваме пред Бога за мисионерите и тяхната работа.
3. *Давайте.* Новозаветната църква беше призвана да подкрепя работниците на мисионерското поле. Увеличаващите се разходи утежняват положението на много мисионери. Разходите за път и литература растат. Инфлацията има катастрофални последици. Вярващите трябва да бъдат добре информирани дарители и да изпращат пари в отговор на конкретни писма. Добре е да пращаме пари предимно на такива мисионери, които не молят пряко за финансова подкрепа.
4. *Идете самите вие.* Готовността на Исаия в отговор на Божия призив да отиде на едно място, където има духовна нужда, ни дава пример за правилната нагласа. Ако започнем още в младостта си, бихме могли да учим чужди езици и по други начини да се подготвяме за живот в служение на Бога, където и да ни отведе Той. Често се казва, че най-добрият признак за това, че Бог ни е призовал на едно далечно мисионерско поле, е това, че Той ни употре-

бява сега на мястото, където сме. Бог иска най-доброто за Своето служение. Освен това Той иска най-добрите години от нашия живот. За Него във всеки случай си заслужава!

Нашият Спасител дойде, за да ни потърси. Готови ли сме ние да бъдем употребени от Него, за да потърсим другите, които се намират в тъмнина?

¹ George Peters, *Missionarisches Handeln und biblischer Auftrag: Eine Theologie der Mission* (Bad Liebenyell, 1977), p. 12.

Мисионерство

1. Обяснете защо е необходима световната мисионерска дейност (Деян. 4:14; Йоан 3:36; Ефес. 2:1, 12; 2. Сол. 1:8-9; 1. Йоан 5:19).

2. Предайте със собствени думи Римл. 10:14-15.

Какво отношение имат тези стихове към мисионерството?

3. „Мисионерската заповед“ се среща най-малко пет пъти в Новия Завет. Изследвайте внимателно всяко от тези пет места и определете основната гледна точка.

Матей 28:19-20

Марк 16:15

Лука 24:46-49

Йоан 20:21

Деян. 1:8

Какъв е вашият личен отговор и лична отговорност по отношение на тези заповеди на Господа?

4. Напишете дефиниция на мисионерството въз основа на „мисионерската заповед“.
5. Назовете две пречки пред мисионерската дейност (Притчи 24:11-12, 29:18).

Каква трябва да бъде вашата реакция на тази огромна нужда (Йоан 4:36; 2. Кор. 5:14-15, 20)?

6. Прочетете Мат. 9:35-38. За какво ни казва Господ Исус да се молим?

Какво предизвика тази Негова молитва?

За какво Павел молеше Вярващите (Ефес. 6:18-20; 1. Сол. 5:25; 2. Сол. 3:1-2)?

7. Според вас какво значение има молитвата за мисионерската дейност?

Напишете пет конкретни неща, свързани със световната мисионерска дейност, за които можете да се молите.

8. Каква роля играе даването в световната мисионерска работа (Римл. 15:24; 2. Кор. 11:8-9; Филип. 4:10-18)?

Към какви библейски принципи трябва да се придържаме при даването?

Матей 6:19-21

Лука 16:9

2. Кор. 8:2-3

2. Кор. 9:6-7

Каква е вашата финансова отговорност за световната мисионерска работа?

Как ще решите на кого да давате?

9. Изучете „призоваването в мисия“ на следните мъже в Деяния на апостолите. Каква роля играеше Бог в това? Каква роля играеха църквата или други хора? Какви духовни качества имаха те?

Варнава 11:22-24

Варнава и Савел 13:1-4

Тимотей 16:1-3

Какво трябва да направите, за да чуете и разберете Божия призив за мисионерска работа?

Според вас какви качества трябва да са налице във вашия живот, преди да отидете на мисионерска работа?

10. Как се промени вашата представа за мисионерската дейност след тази лекция?

Какъв поглед върху тази област имате сега?

С каква дейност в следните области смятате да се обвържете? Бъдете конкретни.

Търсене на информация

Молитва

Даване

Отиване

Помагала за благовестване

Тези съвети могат да са от полза на християните да благовестват на други.

Представяне на евангелието (виж стр.191)

Представянето е разделено на пет части, които са главните елементи на евангелието. Ключовите думи и съответните стихове предлагат по-широка информация. Съответно първият стих ще бъде по-важен в повечето разговори. Въпросът пред всеки откъс трябва да помогне на християнина да прецени реакцията. Представянето може да започне с всяка от петте части. При жената на кладенеца Господ Исус започна с първата част (Йоан 4), но при богатия младеж започна с втората (Мат. 19).

Да спечелим един разговор (виж стр. 192)

Тук е показано как представянето може да се използва в една реална ситуация, „на живо“. Заедно с отговорите на приемане или отхвърляне са приведени и някои типични реакции. Важно е да се разбере какво означава един отрицателен отговор – или вашият приятел не се оставя да бъде изобличен от Светия Дух, или времето е било неподходящо. Най-добре е да не се пристъпва към следващата точка, ако не е налице изобличение и/или разбиране.

Стиховете

Стиховете са дадени по теми под отделните ключови думи. Към всяка ключова дума са дадени по два стиха. Съответно първите стихове за всяка ключова дума могат да се научат наизуст в рамките на 12 седмици, ако се учи по един стих на

седмица. За още 12 седмици могат да се научат и останалите. Предлага се първите 12 стиха да се научат през време на курса. За целта си направете картончета, на които напишете стиховете със съответните им места от Библията. Добре е да използвате само един превод на Библията.

Използване на картончетата със стихове

Следната техника за запаметяване и повторение дава много добри резултати:

1. *Започнете рано.* Започнете със запаметяването рано сутрин.
2. *Носете ги със себе си.* Добре е картончетата да са винаги у вас и да ги прочитате в свободните моменти през деня.
3. *Учете ключови думи и съответните места от Библията.* Винаги казвайте първо ключовата дума, а след това мястото от Библията. После цитирайте стиха и пак повторете мястото от Библията.
4. *Учете дословно.* Не снижавайте изискванията си, иначе ще спадне и доверието ви.
5. *Повтаряйте всеки ден всички стихове.* За да имате успех, най-добре е всеки ден да повтаряте всички научени стихове – шест пъти седмично.
6. *Проверявайте новите стихове.* Уверете се, че сте научили вярно всички нови стихове. В края на седмицата си ги напишете или ги кажете на някой приятел.
7. *Учете стиховете си многократно.* За да се запомнят трайно стиховете, са необходими най-малко 36 повторения, т. е. шест седмици. След това трябва редовно да се повтарят.

Представяне на евангелието

Има ли интерес?

1. Предложението е направено:
 - Вечен и изобилен живот (Йоан 10:10; Йоан 5:24)
 - Божията любов (Йоан 3:16; Римл. 5:8)
 - Лично свидетелство

Има ли нужда?

2. Предложението е необходимо:
 - Какво е грях? (Римл. 3:23; Исаия 53:6)
 - Смърт като последствие (отделяне) (Римл. 6:23; Откр. 20:14-15)
 - Необходимо е покаяние (Деян. 3:19; Исаия 55:7)

Има ли разбиране?

3. Предложението е справедливо:
 - Заместническа смърт на Христос и възкресение (1. Петр. 2:24, 3:18)
 - Бог и Човек (1. Тим. 2:5; Йоан 1:1,14)
 - Благодат без дела (Ефес. 2:8-9; Тим 3:5)

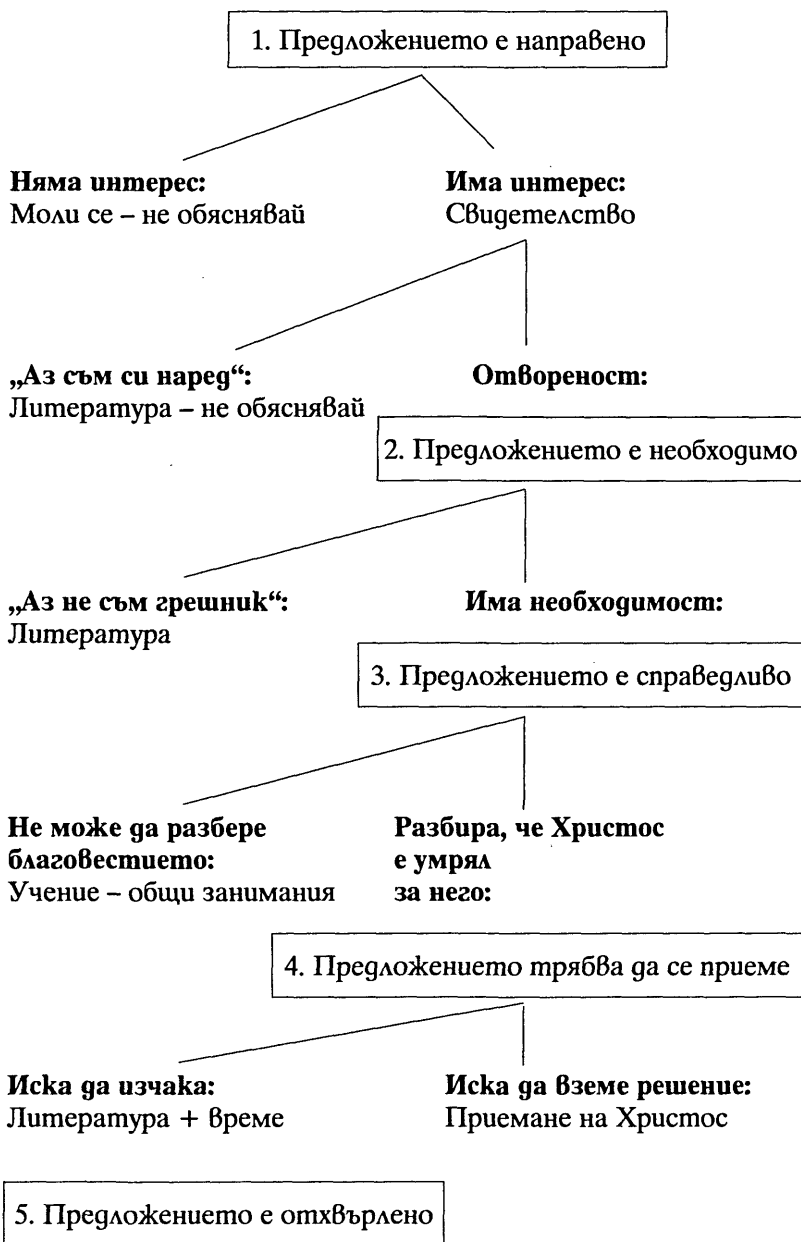
Има ли готовност да се приеме Исус като Господ?

4. Предложението трябва да се приеме:
 - Разбиране на същността на евангелието (1. Йоан 5:11-12; 1. Кор. 15:3-4)
 - Вярване и приемане на Христос (Откр. 3:20; Йоан 1:12)
 - Покоряване на Господа и Спасителя (Римл. 10:9-10; Фил. 2:10-11).

Разбират ли се последствията от отхвърлянето на благовестието?

5. Предложението е отхвърлено:
 - Предупреждение (Йоан 3:36; 2. Сол. 1:8-9)

Да спечелим един разговор

2 002110 002156

2.00 лв

Джийн Гибсън

ТРЕНИРОВКА ПО ХРИСТИЯНСТВО – 3

Курс за напреднали

Настоящото тренировъчно ръководство е четвъртата от петте части (курс 0 до курс 4) на подготвената серия «Тренировка по християнство». Целта на тези курсове не е да даде само библейски знания, а – както заглавието подсказва – едно упражнение, една «тренировка» в практическия християнски живот и ежедневно следване. Така успехът зависи съществено от духовната динамика и ангажимент на преподавателя, чиито живот и практика при преподаването на съдържанието на курса играят важна роля.

При съответната мотивация на ръководителя и учащите се обаче, този многократно изпробван и изпитан вече десет години тренировъчен курс е превъзходно помощно средство за предаване, упражняване и приложение на практически духовни способности.